

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szépirodalmi munkatárs: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32. TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Nem hiszünk benne.

Írta: Dr. Kmetz Károly.

Szívesen optimista minden ember, ha tud. Született Cassandrák nincsenek. Szíves örömet hinnénk el a kiegyezés sikeréről szelnek eresztett biztatásokat, ha e sikert józan számítás szerint lehetségesnek tartanánk.

Hogy a kormányok megegyeznek, ahhoz ugyan alig fér kétség, csak hogy az a bökkenője van a dolognak, hogy Wekerle és Beck urak csak terveznek és a parlamentek végeznek.

A magyar parlament függetlenségi többsége az orthodox hatvanhetes gusztusnak megfelelő kiegyezés szankcionálására nem lesz hajlandó. Ha másképp lenne, az e többségnek biztos enyészettét jelentené. És ez a hatalmas többség ennek eléggé világos tudatában van.

Hentaller Lajos barátomnak minapi cikkje a függetlenségi párt hánykodó lelkiismeretnek nagyon őszinte és hü megnyilatkozását képezte és azért nagyon is megszívlelésre méltó.

A függetlenségi párt programjának sarkalatos tételét nem áldozza föl; arra sem erkölcsileg, sem politikailag kötelezve nincs, tehát jogosítva sincs. „Lári fári” beszéd az, hogy a koalíciós program elfogadásával a függetlenségi párt kötelezettséget vállalt volna a neki nem tetsző kiegyezésnek megszavazására is.

Többre nem vállalkoztunk, mint arra, hogy a jogérvénytelenül megkötött nemzetközi vámkereskedelmi szerződéseket *utólag jogi érvényre emeljük*, és így majd azt is elfogadjuk, ami ezen szerződésekből *okvetlen szükségképen következik*, tehát, hogy nem létesítünk olyan állapotokat, melyek e szerződésekben vállalt köteleességek megtagadását, lehetlenné tételét vonnák maguk után.

Egyszerűen merész hamisító az, aki a függetlenségi pártra ennél többet ráfog.

A dolog tehát nagyon egyszerű. A függetlenségi párt ezen köteleességet teljesíteni fogja, de ami ezen túl megy, arra nem lesz kapható, mert azon határon túl egy másik, épp oly határozott és szent köteleesség kezdődik, és ez saját programjának megtartása. Ez alól a nemzet nem oldozta föl; önmagát pedig föl nem oldozhatja s ha ezt megkísérli, egyszerűen öngyilkosságot követ el.

Az eddig egyöntetűleg intézett gazdasági ügyekre nézve különválást követel Ausztriától a mi programmunk. A különválást, az elválasztást csak ott odáthatjuk el, ahol az azonnali effektuálás az említett nemzetközi szerződések sérelmével járna.

Ezért semmiképp sem jogosult, inkább sértő az a feltevés, hogy a függetlenségi párt annyira megfedekezék programjáról, hogy „bizonyos tekintetek miatt” belemenjen az orthodox hatvanhetesek

gusztusának megfelelő újabb megkötöttségbe.

Jól jegyezzük meg, hogy a hatvanhetes alappal tökéletesen megfér a függetlenségi pártnak a gazdasági önállóság valószínűsítésére irányított követelése. A hatvanhetes alap világosan fenntartja a mi jogunkat a teljesen külön gazdasági berendezkedéshez; azért csak a járatlanok félrevezetésére és megtévesztésére szolgálhat annak újabb sűrűzött hangoztatása, hogy a rögtöni különválás követelése *a hatvanhetes alappal ellenkezik*.

Azt hisszük, a függetlenségi lojális köteleességet teljesítenek, ha idejekorán tájékozzák a közvéleményt, de meg az alkudozó és immár az egyezségeket finalizáló kormányokat is afelől, hogy a *koalíciós programot hogyan értelmezik a gazdasági kiegyezésre való vonatkozásában*. Öntsünk tiszta bort a pohárba arra nézve, hogy nem szavazhatunk meg oly kiegyezést, mely gazdasági és pénzügyi ügyekben szabad elhatározásunkat a fent kiemelt szükségén túl, továbbra is lekötne.

Hogy egyebet ne említsünk, teljes lehetlenség megelégednünk a fogyasztási adók tekintetében azzal, hogy azoknak jövedelmei az ugynevezett átutalási eljárás segítségével arányosabban és igazságosabban oszoljanak meg a két állam kincstára között.

Nem a kezelési módozat megváltoztatását, de az összes fogyasztási *adók*

Vizy Gábor levele feleségéhez, Olgához, a lakáskeresés tragédiájáról, egy új pozíció kilátásairól a kültelki bolyongások közben, a veszedelemből való menekülésről, az osztrákok látogatásáról, egy ideáról, a nép erkölcséről, új szóíasmódról és a nyári politikáról.

Kedves feleségem, Olga!

Az én lakáskeresési miszériám már nem is tragikomikus, hanem egyszerűen tragikus. A tragikus és tragikomikus között a különbség nevezetesen az, hogy míg az egyik miatt az ember mindvégig szerencsétlen, addig a másiknál előbb jön a szerencsétlenség s a végén a kaczagás, avagy előbb a kaczagás s a végén olyanféle szerencsétlenség, mint amikor Tenczer Pál fordítva kapcsolta fel a falárait s ahelyett, hogy a városházára ment volna, a városligetbe érkezett. Sokat beszélt nekem arról Hentaller Laji bátyám, aki a Zuglóban lakik s úgy van berendezkedve, hogy hajnali négy órakor is fogadhat uri vendégeket ha muszáj, sokat argumentált avégből, hogy meggyőzőn, miszerint legkellemesebb lakás az olyan, amelyik minél távolabb van a várostól. Ott nincs aszfalt, tehát nincs ami olvadjon, nincs utca-öntözés tehát bátran lehet fehér ruhában járni, nincs város, tehát nincs pótdó; közel van a falu, tehát olcsóbb a tojás és a zöldség s végül az ember berendezheti a konyháját, kamaráját, pinczejét és padlását a leggazdagabban, nem dézsmálják meg, mert ugyan-

csak vállalkozó szellemű kirándulóknak kell lenniök, akik ott meglátogatják. Persze Laji bátyám kivétel, mert valahány embernek lovas ügye keletkezik, az mind legelőször őt keresi fel tanácsok miatt s innen van, hogy ily vesztettül párbajos világban, amikor a rőfőske- reskedők se vásznat mérnek méterrel, hanem becsléletet keresnek karddal, Hentaller bátyáknak sok látogatója akad. Elég az hozzá, hogy én is a külső területekre indultam szállást keresni.

Hajnali időben mentem, mert napközben részint északi sarki hideg van, részint pedig afrikai forróság. Volt velem egy pár fehér kamásli, hogy a czipőmet meg ne süsse a nap, de ezt a fiakeresem kölcsönkérte a lovai füleink a feldisítésére, mivelhogy a lovakat nagyon bántották a legyek és továbbá, mert azt mondta, hogy Budapest környékén nem ajánlatos úgy egyszerűen járni, mintha az ember meg se volna egy kicsit bolondulva, mert akkor mindjárt ráfogják, hogy rosszban tőri a fejét, mint azt az én esetemből egy kis kitérő után nemsokára megtudod.

Csak azt akarom mondani, hogy Drakulics Pál az én egykori uri barátom egy kicsit meghalt. Emlékszel-e rá: ő volt az, aki egyszer, amikor hozzánk beállított egy szekér-alja pezsgőt hozott és a kakasokat ananász-szal etette. Annyi pénz volt szegénynek, hogy három bugyillárist hordott s a nagy bankókat mégis a nadrágja zsebében s a kabátja külső zsebeiben tartotta. Szegény Drakulics, ő is elment. Válasz nélkül hagyott, egy kérdést, hogy november 18-án, amikor Perczel azt mondotta: „Szavazzunk!” mért rántott ő

revolvért, holott tudhatta volna, hogy ezzel csak a halálra lehet szavazni, mint a felebbezhetetlen klotürre, mely enyhébb a Perczel zsebkendőjénél és némább, mint a legsötétebb mameluk. Hová is tűntök ti ősi mamelukok? Lappa szép illatos rózsáddal, Keglevich, ki a kinyújtott kardba dőlsz, hogy elpiheness, Ucsu, aki tejet ittál minden este a Lloyd-klubban, nehogy tigriskedő kedved kerekedjék, s hová tűnt maga az immunis virtus, amikor már abban is megbotránkozott találnak, hogy egy képviselő a korcsmában a maga részére foglalja le a nótákat és nem fordul sarkon, ha ellentállókra talál, hanem sarkon lövi az ipsét. Elkeseredetten emlékeztem meg a képviselői élet dekadenciájáról. Maholnap odajutunk, mint ahol a közönséges halandók vannak, hogy kénytelenek leszünk a kávéházakban névjegyeket cserélni és a mélyen tisztelt publikumtól bocsánatot kérni, hogyha valamely görbe estét akarunk csinálni. Tudom, kedves Olgám, hogy te tekintélyünk ezen hanyatlását nem élnéd túl s ezért szimpatiam kifejezése gyanánt elhunyt barátom részére egy koszorút rendeltem, ami azonban a szállítási költségekkel együtt több koronába került s ezért kérek, hogy a koronajáradék papiraiddat, amelyek amugy is folyton hanyatlanak, okvetlen küld fel nekem.

Bevezetésképpen emlittem e körülményeket, de gondolom, megmagyarázhattam általuk, hogy nekünk csakugyan a városon kívül kell lakást keresnünk. Azt is megmondtam már, hogy hajnalban mentem egy fiakkeren, de le kellett szállanom, hogy megnézzem, hogyan festenek a fehér kamáslik a lovak fülén és

teljesen önálló, szuverén törvényhozási szabályozását kívánjuk, hogy köz- és államgazdasági érdekeink egyedül lehessenek ezután irányadók azon közjöveldelmek szabályozásánál.

Teljes politikai és erkölcsi lehetlenség például az is, (de gazdasági érdekeinkkel sem fér össze) — hogy a bankközösség meghosszabbításához hozzájáruljunk; eltekintve attól, hogy a külön bankot a legtöbben egyenest beígértük választóinknak. Nem elégedhetünk meg azzal, hogy a bankügy külön egyezkedésnek lesz tárgya, s a többi gazdasági ügyek komplexumába nem tartozik. Az ősz folyamán világos kijelentést várunk a kormánytól arra nézve hogy az önálló bank követelésében velünk teljesen szolidáris.

Vajjon nem veszélyeztetné-e a függetlenségi párt teljes erkölcsi tőkét, ha csak consideratio tárgyává tenné is a közös bank fenntartásának tervét. Pedig azt mondják, Wekerle szerelmes a közös bankba. Hogy lehessen akkor a függetlenségi párt szerelmes Wekerlébe.

Vagy leszünk függetlenségi és komolyan vesszük magunkat, hogy más és főképp a magyar nép is komolyan vehessen és bizalmával újból megajándékozhasson bennünket és programmunkat, vagy nem leszünk azok.

Mivelhogy én azt hiszem, hogy függetlenségi leszünk, azért nem hiszem, hogy velünk és általunk létrejöhessen a kormányok között állítólag megállapított és kívánalmainkat ki nem elégítő kiegyezés. *Realisabb eljárás lenne tán, ha a kormányok is konstatálnák a kiegyezés és megegyezés lehetetlenségét; mert a parlamenti többség kellő számitásba vétele nélkül még a finalizált szöveg sem „befejezett tény”, hanem csak „papiro”.*

képzeld, ez alatt a fiakkeres, aki előre ki volt fizetve, elhajtattott. Most ott maradtam az országuton árván és rongyosan. Mert azt is meg kell mondanom, hogy az ilyen kirándulásra az embernek rongyosan és piszkosan, ugyszólván tegnapiasan és áruhában kell mennie, máskülönben részint lumpoló uri embernek nézik, aki lakáskeresés ürügye alatt be akar törni a családi élet szentélyébe, részint pedig ötszörannyit kérnek a lakásért, mint amennyiért egy átlag rongyos embernek kiadnák. Kutatásaimban irányító gyanánt egy apró hirdetés szerepelt. „Pokolszemü” cigányasszony ajánlkozott a hirdetésben előkelő urak részére jövendőmondásra. Gondoltam: ez okvetlen ismeri a környéket, tehát hozzája fordulok, hogy hol lehetne alkalmas lakást találni.

Már messze elhagytam a város határát. Átmentem két vasuti töltésen is. Már napkelte volt. Egy erdő szélén találtam valami utat, melyről távoli lakóházak látszottak. Ott meglelem az apróhirdetéshez a fonalat, ezzel a javasasszonyt és végül az alkalmas szállást. Csendesen bailagtam, amikor egyszer csak nagy láрма, jajveszékülés, visítás és ordítás hallatszik s nyomban mint a fergeteg száguld el mellettem egy cigány karaván: férfi, asszony, gyermek és kutya. Hat csendőr üldözte őket. En egy fához lapultam s alig hogy magamhoz tértem, azt látom, hogy egy csendőr szorongatja a torkomat. Egy pillanat és tisztában voltam vele, hogy cigánynak nézett. Szerencsére lélekjelenlétem nem hagyott el s a másik pillanatban kihúztam a zsebemből arczképes vasuti jegyemet. „Lárfári!” — szólt a csendőr — „loptad azt is gaz cigány.” Meghült bennem a vér. Ha ez elkezd vallatni, akkor végem van. Nem azért, mintha bűnös volnék, hanem mert tudom köz-

Horvát féktelenségek.

Budapest, július 26.

Ami Horvátországban ez idő szerint végbe megy: azt összetett kezekkel, nyugodtan nézni nem lehet. Horvát testvéreink nagyon elvetették a sulykot. Talán kissé gonosz hamarság is volt tőlük, ilyen korán ledobni az álarcot s az igazi képüket fordítani Magyarország felé. Bizonyos tekintetben a kezünkre dolgoznak akkor, amikor oly lázas mohósággal igyekeznek a leplet lerántani önmagukról. Jól van ez így; hadd jöjjen tisztába velük az egész magyarság. Jobb ez a nyílt kártyával való játszás, legalább nem leszünk kiteve újabb paklizásnak.

Előttünk áll most már az egész horvát koalíció, eddig takargatott, ma pedig már ugyancsak nyíltan feltárt összes fondorlataival, határt nem ismerő vakmerő követeléseivel. Szép kis társaságba keveredtünk, az bizonyos. Remek fegyvertársak: kitömsre méltók. És ezekkel akart egy uton haladni a magyar államiság követelményeinek s az alkotmány helyreállításának s megszilárdításának kivívásában a magyar országgyűlés szövetségelt többsége.

Itt kilincseltek heteken keresztül, szinte napról-napra a szövetségelt pártoknál. Supiló urnak, a népszabadság lelkes bajnokának valósgagos állandó otthona volt egy időben az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkör helyisége; folyton tárgyalt hol egyik, hol másik vezérlő alakkal, de főként Kossuth Ferenczcel.

A magyar ellenzék tagjai valósgaggal barátságukba fogadták a délszláv politikai kalandort, ki ott fáradozott lankadatlan buzgalommal azon, hogy a horvát-serb koalíció laczkó-szerkerét a magyar ellenzéki pártok s főleg az elsősorban előrenyomuló függetlenségi és 48-as párt diadalkocsijának saroglyájához kapcsolja.

Ki gondolt volna akkor, a barátkozás ömledézsei közben arra, mit forral magában a ravasz dalmata? S egyáltalában számot vetett-e a vezérlő-bizottság azzal a gondolattal, hogy a tolazkodva felkinálgatott horvát támogatásnak

igazgatási prakszisomból, hogy a cigányt egészen külön methódus szerint vallatják, s mielőtt még a csendőr a nevét kérdezné, az egyik ujjával kinyomja az egyik szemét. Ezt az egy szemet spóroltam meg, azáltal, hogy a vasuti jegyemet előrántottam. Am gyötrelmes állapotban valék így is. Az arcom, a régebbi levemben említett népfürdők miatt, feketére sülve, ruházatom a lakáskeresési öltözet, rongyos és piszkos. Egész nyugodtan cigánynak tarhatott. S most éppen a dános nagy rablógyilkosság miatt üldözik a cigányokat és akit megfogtak, nem igen eresztik el. A csendőrtől csak annyit eszközölhettem ki, hogy a nyakamat eleresztette, de engem nem bocsájtott szabadon, hanem maga előtt hajtott a vasut felé. Utközben minden képzelhető módon igyekeztem megmagyarázni neki, hogy nem vagyok cigány. Latin közmondásokat recsitáltam; a legújabb költők verseiből szavaltam; elmondtam két fejezetet az alkotmányjogból. Mindez nem sokat ért. Már-már lemondtam a reményről, midőn meg kellett állanom. „Mit állasz?” rivallt rám a csendőr. „Lecsusztott a harisnyám” — mondom „szeretném megkötni” „A harisnyá-á-d-... a harisnyája...” dadogta. „Oh én számár, hát uraságnak a lábán harisnya van... Hisz akkor uraságod nem cigány, mert a cigány nem a lábán hordja a harisnyát, hanem zöld paprikával eszi!... Ezer bocsánatot kérek a nyomtamban tévedtem.” Rögtön elbocsájtott. Most már magam mentem a vasuthoz, rémitő szegényezés közben s alig vártam, hogy otthon legyek.

Az elcsenvedett izgalmak miatt két napig betegen feküdtem. Véletlenül ez alatt az idő alatt semmi nevezetes nem történt a politikában, mert az egész ország cigánykereséssel van

milyen magas lesz az ára? s hogy ők ezt az ellenértéket minden körülmények között követelni fogják, akár válik előnyére az ő segédkezési igyekezetök fitogtatása a magyar ügynek, akár nem.

A magyar alkotmány ellen kívülről és felülről intézett támadás elhárításában s állami szuverenitásunk megvédelmezésében a horvát koalíció szerepe jóformán a nullával egyenlő; sulyos áldozatok árán maga szerezte meg magának a nemzet a siralmas békét. A többségre jutott függetlenségi és 48-as párt kénytelen volt saját programjának érvényesülésétől ideiglenesen elállani; s általában az egész magyar ellenzék lemondott sok olyan jogos nemzeti követelés teljesítéséről, amihez a parlamentárizmus s az alkotmányos rend értelmében legegységesebb joga lett volna. Hol van csak hajszálnyi árnyéka is a magyar nemzeti vívmányoknak, amikért éveken keresztül dult a harc a magyar parlamentben és azon kívül is? Hol van a gazdasági téren kilátásba helyezett nemzeti előnyomulás? Sőt hol vannak a megígért alkotmánybiztosítékok s a jogkiterjesztéssel kecsegtető nagy parlamenti reform? Mindezek még a vajadás stádiumába se jutottak. A közös ügyek rozoga talyigája még keservesebben nyikorog, mint ezelőtt. Az új élet, a remélt nemzeti felpezsdülés helyett egyhangú tespedésnek indult s abban meg is feneklett az új kormányzati rendszer; s a mi olcsó életünk ma sem egyéb, mint „fajulva tengés.”

És ime, a szövetséges horvát testvérek követelve sürgetik a magok jussát, feledve, hogy „élő után nincs örökösödés”. Ők alig vettek valami részt a kifejtett harcban s mégis kivetették a hadi sarcot és pedig minden háborúdi szokás felcsufolásával nem is az ellenére, hanem a szövetséges fegyvertársra.

A közelmúlt egész küzdelmének kiindulási pontja a magyar nyelv jogainak elismertetése volt. Ezt akarta a magyar nemzet saját hadseregében kiküzdeni, a mihez természetes és törvényszerű joga van, a miről soha le nem mondott s a minek érvényesülése nélkül soha nyugalom nem lesz a „közös” monarchiában.

elfoglalva. De aztán megérkeztek az osztrák miniszterek és maga báró Beck, a bécsi miniszterelnök is, aki igen fennhéjázóan szokott beszélni mirőlünk magyarokról. Kiegyezési tárgyalásra jöttek. Ejnye, vajjon eszébe jut-e Wekerlének, ha minden embert gyanusnak tartanak, hogy elcsipesse ezt a báró Becket és hogy a csendőrök hirtelen kinyomják az egyik szemét. Akkor könnyebben menne a kiegyezés, mert Beck félannyt látna a magyarországi jómódból és olcsóbbért adná. Lám Körber csak kancsal volt s már inkább lehetett vele boldogulni. Apropos, most mindenki leleplez valamit a paktumból és mindenkinek van egy miniszterelnökjelöltje arra az esetre, ha Wekerléék megbuknának. Én egyelőre hallgatok, de a nyár egy részét eddigi programom kiegészítésével arra használom, hogy sorra felkeresem a külföldön üdülő politikai nagyságokat és egyenként gratulálók nekik a leendő miniszterelnökséghez. Így biztosítom, hogyha bármelyik is lesz, nem fog megfélemezni rólam. Rakovszky Istvánt már Budapesten sikerült meggratulálnom éppen abban a pillanatban, amikor fűgét evett és Reichenhallba váltott jegyet, mert az összes vig özvegyek, akik a téli repteroirt lejátszották, szintén ott nyaralnak. Sztérényinek egy képes levelezőlapot küldtem, Batthyány Tivadarnak egy táviratot. Nem feledkeztem meg Somogyi Aladáról sem, hisz a király mondotta Vlád Aurél kitélepitése alkalmával: „Most tudom, ki a legerősebb kezű államférfiu Magyarországon, az a Somogyi Aladár! ha erős kezű miniszterelnökre lesz szükségem, majd hozzá fordulok.”

Budapesten most már nagyon kevés-képviselő van. Az ember kénytelen esténként két-három mulatóhelyen s ugyanannyi klubban

Ebben a küzdelemben ajánlkoztak szövetséges társul a horvátok.

A magyar nemzet politikai erőfeszítése egyelőre hiábavalónak bizonyult. Sőt ebben a harcban kockára jutottak egyéb életbevágó fontosságú nemzeti érdekeink is; s ezek megmentése érdekében fel kellett hagyni — legalább is jó darab időre — legszentebb nemzeti ügyünknek, a magyar szolgálati és vezényleti nyelv követelésének erőltetésével; s így horvát testvéreink buzgalmas támogatásának nem vehettük ugyan semmi hasznát. Ha az együttesen felvett harcnak meg lett volna a várt eredménye: a hadi zsákmányból bizonyára kivették volna részüket a mi fegyvertársaink tanúsított segítségük és hűségük árnyában.

De mi itt állunk eredmény nélkül. S ha a hű küzdelem végén most azzal a helyzettel állunk szemközt, hogy míg Ausztriával szemben egyelőre vereséget szenvedett a magyar nyelv ügye, most a mi volt fegyvertársaink fordulnak át az indulattal ellenünk s a magyar állam területén, a magyar állam egyik intézményében guszba szeretnék kötni a magyar állam nyelvével. És mert a magyar nemzetben van elég erő és önérték megkövetelni azt, hogy a magyar pénzen, a magyar állam által létesített vasuton a szolgálati nyelv ezentúl is magyar legyen, mint eddig volt: a mi volt szövetségeseink és volt testvéreink most a legnagyobb féltelenségekre ragadtatják magukat s valósággal hadat izentek a magyar államnak, nyíltan folyik a lázítás Magyarország ellen.

Supiló barátunk és többi barátaink pedig új barátok ölelő karjai közé vetették magukat; a szövetséges társától az ellenséghez pártoltak át. S most horvátok és osztrák-dalmaták együtt szórják az átkot a zsarnok magyarokra s nem is csinálnak többé titkot abból, hogy ők Szt. István palástját egyszerűen szét akarják hasítani s Magyarországot testéből ki akarják tépni annak egyik tartozékát: a horvát társországot.

Nohát csak próbálják. Lehet, hogy sikerülni fog, lehet, hogy nem. De egy kétségtelen, hogy a leálczolt brávókkal szemben nem

megfordulni, ha társaságot akar találni s már a rák-szaizon javában dühöng és a sárgadinnye hétköznapi élelemmé válik. Adamovics Vilma is válik Wölfling Lipóttól és nemsokára megjön a szőlő-évad. Nincs miről tárgyaljunk egyébről, mint a koreai császár lemondásáról és Nasiról, amaz olasz miniszterről, aki annál népszerűbbé lesz az olasz nép szemében, minél több sikkasztás bizonyítottatik rá. Az olaszoknak tudniillik leginkább a haramiaság imponál. Ők egy-egy nagyszabású rablógyilkost hónapokig rejtegetnek és szembeszállanak a katonasággal is, ha el akarja fogni. Szerettem tanulmányozni a néperkölcset, ki tudja, mikor vehetem hasznát. — Még három forint volt egy fűrt szőlő, amikor a Károlyi László grófék asztalához lépett a nyári vendégülben egy koldusleány. A gróf egy koronát adott neki. A gyermeket meghatotta a nagy pénz, de továbbra is állva maradt az asztal mellett. Bámuló szemű a szőlőre meresztette. Az asztalnál megértették, hogy mit bámul és a gróf ketté tépve a szőlőt, felét odaadta a gyermeknek. A koldus leány majdnem sirva fakadt a boldogságtól és szaladva sietett el a szőlővel. A dámák és urak gyönyörűnek találták a jelenetet, én azonban tovább kutattam és megtaláltam a point. Nevezetesen a gyermek a kapu mellett eladta a szőlőt husz krajczárért egy házaspárnak, amelyik borjupörköltet vacsorázott s amelyik aztán egész éjjel automobillal álmodott abban a tudatban, hogy ugyanazon szőlőből evett, amiből egy Károlyi gróf.

Nagy dolog is ám a néplelek ismerése. Az előkelőséget szereti utánozni s a vezetőkben is az imponál neki, amelyik nálánál magasabb rangban van. A békéscsabaiak már ei

szabad tétleneknek maradnunk. Sajnos, már eddig is tovább engedték őket merészkedni, mint amennyire szabad lett volna.

1868 óta, vagyis mióta ama nevezetes fehér lapot nyújtottuk nekik, (kár volt!) sohasem gondoltak arra a horvát delegátusok, hogy a magyar országgyűlés tanácskozásából horvát komédiát csináljanak.

Gyengeség és tanácsstalanság volt tűrni e nemzetünket sértő rut visszaélést. Hiba volt részünkről. De ez a hiba nem helyrehozhatatlan. A kormányon és a képviselőház elnökségén áll, hogy a házszabályoknak érvényt szerezzen a horvát visszaélésekkel szemben; s nem úgy, mint eddig, a házszabályok nagyon is önkényes és a horvát tulzókra kedvező alkalmazásával tevő. Az országgyűlés nyomtatványai között nincs helye horvát nyelvű iratoknak s a Ház naplójába horvát nyelvű beszédeknek. Szólhatnak ugyan horvátul „is“, de éppen ez a jogosultságuk igazolja azt, hogy a magyar országgyűlés tanácskozásain csakis szubsidiárius, kiegészítő szerepe lehet a horvát nyelvnek. Nagy gyöngeségére mutat a magyar parlamentnek, hogy abban horvát obstrukciótól még tartani is lehet.

Mert a horvát lázadók árulása két oldalról fenyeget. Otthon lázítani igyekeznek, itt pedig lehetetlenné akarják tenni az országgyűlés további életképességét.

Nyílt sisakkal fordultak ellenünk a pártitók. Ha nem tudnánk visszaverni őket: az csak élehetlenségnek s a vezetésre való képzetlenségnek bizonyosága volna.

Budapest, július 26.

Szterényi államtitkár Kossuthnál. Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár holnap, szombaton délután 2 óra 25 perckor induló vonattal Herkulesfürdőre utazik Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez. Az államtitkár utazása egészen magánjellegű. Szterényi államtitkár vasárnap délután utazik el Herkulesfürdőből és hétfőn reggelre már Budapesten lesz.

akarják venni a mandátumot Pető Sándortól, hogy visszaadják Áchim Andrásnak, mert Áchim Andrást külön szociálistának tartják, mert Áchim egyuttal ezerholdas birtokos. Aztán azt is mondják, hogy ők csak helyettes képviselőnek választották meg Pető Sándort, csak arra az egy esztendőre, amíg Áchimnak nem volt választói joga. Ez egészen új intézmény volna, én nem kérek belőle. Nem is szeretném, ha az új választási törvénybe belevenék a helyettes képviselőseget. Hísz az öt évi ciklus is annyi veszedelemnek van kitéve, minduntalan azzal fenyegetik az embert, hogy feloszlatják a Házat és új választásokat rendelnek el, ha nem viseljük magunkat jól és ha nem apportírozunk, mint egy jól betanított dakszli. Folyton résen kell lennünk és szimatolnunk.

Hidd el, kedves Olgám, kevés örömmünk van nekünk most itt. Még legjobb és legkevesbé veszedelmes szórakozásunk, ha úgy tesszünk, mint Papp Géza, aki saját magának kigondol viczcseket és önmaga mulat rajtuk. Tudod, Papp Géza kicsi alakú ember, ő a kicsi viczcsekekkel is megelégszik. A vidékiek a kaszinóban ebédelnek és ott tárgyalják a szociálistust. Egy Bornemisszával találkoztam a multkor s azt kérdezte tőlem, „hogyan van ön, Víz Gábor ur, volt kollégám?“

— Gyalog! — feleltem.

— Gyalog? Miképpen értsem ezt?

— Aképen, ha valaki a „hogyan van?“ kérdésre így felel: „gyalog“, ez annyit jelent, mint: „hál' istennek jól vagyok“. Mert aki „gyalog“ van, azzal nem vadulnak meg a lovak és nem borítják be az árokba; aki gyalog van, az alatt nem robban fel az automobil, az nem esik ki a léghajóból, annak nem árt meg,

A kiegyezési tárgyalások.

— A két miniszterelnök tárgyalása. —

Budapest, július 26.

A miniszterelnökség budavári palotájában ma ismét kiegyezési tárgyalások folytak. Dél-élelt fél tíz órakor jelentek meg Wekerle Sándor miniszterelnöknél báró Beck osztrák miniszterelnök Korytowszki osztrák pénzügyminiszter, Sieghardt és Bernatski osztrák pénzügyminiszteri tanácsos és Popovics magyar pénzügyminiszteri államtitkár.

Előbb Wekerle és Beck miniszterelnökök és Korytowszki pénzügyminiszter értekeztek egymással s csak később vonták be a tanácskozásokba az osztrák osztrák pénzügyminisztereket és Popovics államtitkárt.

A miniszterek tanácskozásának legfontosabb tárgya a kormány környezetéből eredő hírek szerint az 1917. év végéig megkötendő vám- és kereskedelmi szerződés rendelkezéseinek szövegezése volt. Ez a szerződés a Széll-Körber-féle kiegyezés tartalmát foglalja magában, ugyanabban, hogy megbővült a választott bíróság szervezetére vonatkozó munkálatokkal. Ebben a szerződésben nincsen szó semmiféle olyan klauzuláról, amely 1917-en túl terjedő időre valamelyes előzetes megállapodást tartalmazna. A szerződés kizárólag az 1917-ig terjedő időre szabályozza a két állam gazdasági ügyeit úgy, hogy ez a kiegyezés alapja, amelyen nyugszik a két állam közforgalma, hajózási, vasuti, ügyeinek, fogyasztási adónak, védjegy és szabadalmi ügyeinek rendezése s a két állam között felmerülő vitás kérdéseknek elintézési módja.

Ezt a kormány-információt le kell szögezünk, mert ebben a burkolt formában, amely úgy tünteti föl a helyzetet, mintha a magyar álláspont teljesen érvényre jutott volna, tulajdonképpen az önálló magyar jegybankról való lemondás foglaltatik. Ugyanaz a forrás, amely ma ezt a hírt adja, jelentette ugyanis két héttel ezelőtt, közvetlenül a bécsi tárgyalások után, — amint mai számunkban már utaltunk

ha a vasuti sinek alá dinamitot tesznek, az nem ül bele a villamoson a szomszédja bagójába. Gyalog vagyok, jól vagyok.

— Na, ezt a mondást hazaviszem; már a nép ugyanis szomjuhozik új igékre, a „gyerünk csak“, „ilyen pepita“, „ilyen vérszegény“ mondásokat már a legelhagyatottabb községekben is annyira ismerik, hogyha az ember előáll velük, nyomban visszavágnak, hogy „kérem ennek a vicznek már ilyen hosszú ósz szakála van.“

Igy töltjük a kánikulának nevezett bus felleges, esős és szeles napokat, ernyedetlen várakozásban.

Remélem azonban, hogy legközelebbi levelemben már nevezetes fordulatról értesíthetlek. Éppen az imént kaptam egy csomó proklamációt, melyekkel új pártalakulás céljából, híveket verbuválnak és vezéreket keresnek.

Tanulmányozni fogom e proklamációkat s ha a feltételek kedvezőknek mutatkoznak talán összehívhatunk egy kis gyűlést.

Addig is ölel hű férjed

Gábor.

U. i. A divatboliból most semmit sem küldhetek, mert a prémeket még nem pakkolták ki. De ha az összes cigányokat összefogdossák, akkor egy külön cigány-kolóniát fog létesíteni a kormány, külön törvényekkel, külön katonasággal és ehhez szükség lesz kinevezni egy kormányzót. Remélem, hogy ezt a pozíciót elfoglalhatom. Akkor bizonyára mi szabjuk meg, hogy ott mi legyen a divat és nekem kormányzói diszkrétumra, neked pedig kormányzó né palástra lesz szükséged. Addig tehát várjunk.

G.

is reá — hogy ezt a klauzulát az osztrák kormány pártolja, a magyar kormánynak ezzel szemben az az álláspontja, hogy a klauzula kimaradjon s ehelyett viszont arra kell törekedni, hogy *Ausztria és Magyarország lejárati terminusai* úgy egymással, mint a külfölddel szemben 1917-ben mind összeessenek. Itt tehát vagy arról volt szó, hogy elfogadjunk egy klauzulát, amely nem egyéb a *hosszu lejárati kiegyezés* legújabb formájánál, vagy pedig megállapodunk abban, hogy az összes lejárati terminusok, tehát a *bankszabadság* is, 1917-re esnek és így lemondunk az önálló magyar jegybanknak 1910-ben való föllállításáról. Ma tehát ugyan-ebből a forrásból megtudjuk azt, hogy klauzula nem lesz, vagyis a magyar kormány lemondott a magyar jegybanknak 1910-ben való föllállításáról.

Ezzel aztán elintézték a bank-ügyet is, míg a kvóta-kérdésben a megállapodás olyan értelemben jött létre, amint azt mai számunkban már jeleztük. Vagyis a bank- és a kvóta-ügyet *villanathyra* kikapcsolták és csak a kiegyezésnek parlamenti elintézése utánra halasztották. A *junktim* tehát megvan abban a formában, hogy előbb elintézik a kiegyezést, azután nyomban meghosszabbítják az osztrák-magyarbank szabadalmát 1917-ig, végül rendezik a kvóta ügyét.

A miniszterek így egymás között szépen elintézték ezt a legfontosabb kérdést és ezután bevonták a tárgyalásokba a szakelődőket is, amely délutáni félkettőig tartott, majdnem kizárólag pénzügyi kérdésekről volt szó s a miniszterek a szakelődőkkel főképen a *fogyasztási adó* s a *czukor-surtax* dolgát vitatták meg.

Ezután *Wekerle* Sándor miniszterelnök vilásgreggelit adott, amelyre a nevezettek kivül *Szterényi* József kereskedelmi államtitkár is hivatalos volt.

Ebéd után folytatták a tárgyalást, amelyben most már *Szterényi* államtitkár is részt vett. A délutáni tanácskozás *vám- s kereskedelmi, politikai s tarifális* kérdésekkel foglalkozott.

A vasuti tarifa-ügyek részletes kidolgozása még folyamatban van. A magyar és osztrák kereskedelmi minisztérium szakreferensei most dolgozzák ki külön-külön ezeket a részleteket s augusztus 3-án gyűlnek össze az *egyeztetési* tárgyalásokra. Így tehát a *kiegyezés tárgyalását* ma nem fejezték be s a tanácskozás folytatását úszre halasztották.

A mai tárgyalásoknak tehát az a nevezetes eredménye, hogy az a *szereződés*, amely a két ország összes közforgalmi, hajózási, vasuti, fogyasztási adó, védjegy, szabadalmi ügyeit 1917-ig rendezzi, meg van állapítva, és a választott bíróság szervezetére vonatkozó megállapodások is *elkészültek*. Hogy ezt az eredményt elérjék, szükség volt arra, hogy — amint előre megirtuk — egyrészt az osztrák kormány elfogadjon a *junktim* kérdésében a magyar kormány propositióit, másrészt a magyar kormány engedjen a többi, mai számunkban részletesen felsorolt függő kérdésekben. Vagyis végső eredményében a mai tárgyalási nap a kiegyezést a két kormány között lényegesen közelebb hozta a megvalósuláshoz, de annyira a magyar érdekek rovására, hogy a magyar parlament, amelynek többségét a függetlenségi párt alkotja, azt el nem fogadhatja.

A tárgyalásokat esti negyedhét óráig folytatták, amikor az osztrák politikusok visszautaztak Bécsbe. A tanácskozás befejezése után *egy magyar államférfiu*, aki a tárgyalásokban részt vett, kijelentette munkatársunk előtt, hogy a mai tárgyalások legfontosabb eredménye az, hogy a *fogyasztási adók kérdésében teljes meg-*

egyezés jött létre. Elintézték továbbá a kötetlen *vám- és kereskedelmi szerződés* tervezetének függőben maradt részleteit is, habár itt nem jutottak teljes megállapodásra.

A többi *pénzügyi kérdésekben*, nevezetesen a *czukor-surtax* ügyében és a *blokkmegváltás határidejének* dolgában, valamint a *vasuti tarifák és csatlakozások* kérdésében szintén nem jött létre *végleges megállapodás*, bár *közeledés* minden kérdésben történt. Ezekben a kérdésekben a nyár folyamán a szakelődők többször fognak érintkezni, de a két kormány csak *szeptember tizedikén* folytatja a tárgyalásokat, még pedig ez alkalommal *Budapesten*.

A bank és kvóta kérdésében az illető államférfiu nem nyilatkozott, de ez ügyekre vonatkozólag utalunk fentebbi jelentésünkre.

A mai tárgyalásokról a következő félhivatalos jelentést adták ki:

A kiegyezési tárgyalás a miniszterelnöki palotában ma délelőtt fél 10 óráról rövid déli megszakítással, mely alatt a tárgyaláson résztvettek dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök vendégei voltak, esti 6 óráig tartott. A tárgyalás anyagát első sorban a *szereződési tervezet* még függőben maradt azon részei képezték, amelyek eddig még nem voltak teljesen elintézték, de amelyek tekintetében még *ma sem volt teljes megegyezés létrehozható*. Ezek közül még mindig függőben maradt néhány részlet, melyek a még folyamatban levő albizottsági munkálatokkal állanak összefüggésben. Ezenkívül még egyes *pénzügyi kérdések* tárgyalattak, amelyeket illetőleg szintén közeledés jött létre, míg a még függőben maradt kérdések a szeptember elején folytatandó tárgyalásokra halasztottak. A tárgyalásokat értesülésünk szerint, szeptember 10-én folytatják.

A tárgyaláson részt vettek: osztrák részről báró *Beck* miniszterelnök, lovag *Korytowski* pénzügyminiszter és dr. *Sieghardt* osztályfőnök, a pénzügyi kérdések tárgyalásánál *Bernatzky* osztályfőnök és dr. *Wimmer* miniszteri tanácsos, magyar részről dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök és déltől kezdve dr. *Popovics* Sándor és *Szterényi* József államtitkárok.

Az osztrák miniszterek nem voltak elkészülve arra, hogy a mai tárgyalások annyira elhúzódnak és az esti 5 óra 15 perczkor induló gyorsvonattal készültek elutazni. A pályaudvaron már meg is volt minden előkészület; a vonathoz csatolva volt az osztrák kormány tagjainak szalonkocsija. Csak mintegy tíz perczcel a vonat indulása előtt jelentették, hogy a szalonkocsi lezafolandó és félhét órára különvontat készitendő elő az osztrák kormány tagjai részére. De még ezen meghosszabbítás után is az osztrák miniszterek csak alig néhány perczcel a vonat indulása előtt érkezhettek. Itt futólagosan még egyszer találkoztak *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel, aki a szintén félhétkor induló személyvonattal Dánosra utazott.

A két miniszterelnök — hír szerint — a jövő hét folyamán *Ischlbe* utazik, hogy a királynak jelentést tegyen a kiegyezési tárgyalások jelenlegi állásáról és ez alkalommal előterjesztéseket tesznek a folyó ügyekre vonatkozólag is.

Budapest, július 26.

A belényesi mandátum. *Bartha* Ferencnek, a belényesi kerület orsz. képviselőjének turóczszentmártoni közjegyzővé történt kinevezése következtében új választás lesz a belényesi kerületben. A román nemzetiségi párt mindenképen meg akarja hódítani a kerületet. Lapjuk a Budapesten megjelenő *Lupta* című román lap mai száma közli, hogy a belényesi kerületben új választás lesz. Ennek kapcsán felhívja a biharmegyei románságot, hogy a kerületet okvetlenül hódítsák meg a román nemzeti párt részére. A bihari románoknak — írja a lap — most helyre kell ütni a legközelebbi képviselőválasztáson ejtett csorbát, mert a románok meggyőződhetnek a 48-as elvek ürességéről. Belényesről

jelentik, hogy a románok *Csordás* János, ottani tekintélyes román ügyvédet fogják felléptetni. A magyarságnak még nincs jelöltje. Az itteni függetlenségi és 48-as párt legközelebb értekezletet tart, amelyen megállapodnak a jelölést illetőleg.

A Dráván tuli lázadás.

— A kormány kezd mozogni. —

Budapest, július 26.

A horvát lázadás már olyan fokra hágott, hogy végre a kormány is kezd mozogni. Persze csak nagyon gyöngén. A károlyvárosi kereskedők tudvalevőleg kimondták a bojkottot a magyar ipari és kereskedelmi árukra, sőt egy híradás szerint a zágrábi kereskedelmi s iparkamara is határozatot hozott a magyar áruk ellen. A kereskedelmi minisztérium egy sugalmazott hír szerint ma táviratilag kérdést tett a zágrábi kamarához, hogy való-e a magyarellenes harározatról szóló hír? Ha igaz, akkor a kamara terjeszse föl a minisztériumhoz *további intézkedés végett* az ülés jegyzőkönyvét. Azt mondják, hogy a kormány minden lehető intézkedést megtesz a *magyar gazdasági érdekek megóvására*. Ime ennyiből áll a magyar kormány mozgása . . .

Pedig a szeparációs törekvések mind világosabban jelentkeznek. Az országos magyar gazdasági egyesület meghívta a horvát gazdasági egyesületet, hogy a gazdasági egyesületeknek Pécsen tartandó kongresszusán részt vegyen. A horvát egyesület kijelentette, hogy a *meghívást nem fogadja el*, mivel a horvát gazdasági egyesület *egész külön és önálló szervezettel bír*, a kongresszus programja szerint azonban a gazdasági egyesületeknek *országos*, tehát *tisztán magyar kongresszusáról* van szó, minélfogva a horvát gazdasági egyesület részvétele esetén a pécsi kongresszus *tullépné hatáskörét*. Ezt a határozatot a horvát gazdasági egyesület egyhangulag hozta meg.

A *Kel. Ért.* tudósítója ma beszélgetést folytatott egy igen tekintélyes nemzeti párti képviselővel, aki azt mondta, hogy *Rakodczay* bálnak az az igyekezete, hogy magának többséget szerezzen, *teljesen kudarcot vallott*. A koalíció és a Starcevic-párt szóba se áll vele, míg a nemzeti pártnak csak úgy lehet reménye a feltámadásra, ha *Rakodczayval* szemben ellenzékbe megy. A nemzeti párt van olyan okos, hogy a mostani jó alkalmat nem fogja elszalasztani, hogy népszerűsége tegyen szert. Különben a nemzeti pártnak ugy sincsen többsége a horvát országgyűlésen és így ha a bánt támogatná is, nem volna sok haszon belőle. Az itteni politikusok el vannak arra készülve, hogy a *horvát országgyűlést egymásután kétszer-háromszor is fel fogják oszlatni*. Érdekes jelenség, hogy a horvát nemzetközi szociálisták együtt tartanak a koalícióval, aminek az az oka, hogy a koalíció programjában sok olyan dolog van, ami a szociálistákéval azonos.

Eszékről táviratozzák a *Magyar Távirattal* *hódának*: Azokkal a támadásokkal szemben, melyeket a horvát koalíciós sajtó *Rakodczay* horvát bán ellen a magyarországi szarvasmarha behozatalát illető korlátozás megszüntetése tárgyában intéz, az eszéki *Drau* című lap megállapítja, hogy nem való az *Agramer Tagblatt*-nak az az állítása, hogy a horvát kormány az élő állatoknak vasuton való kényszerszállítását Magyarország ellen való represszív rendszabályképpen rendelte el.

A való az, hogy a horvát kormány ezt már korábban, dr. *Kristóf* akkori országos egészségügyi felügyelő kezdesére léptette életbe, amire azután a magyar kormány hasonló rendszabályokkal felelt. Ez az állapot a horvát állattenyésztés és a horvát szarvasmarha-forgalom óriási kárára tiz éven át fennállott, bár ez idő alatt a szlavyon mezőgazdasági egyesület és a verőcei, szirmiai, pozsegai és belovár-kruzeváci megyei köztörvényhatósági bizottságok, valamint az eszéki kereskedelmi és iparkamara ismételt és megokolt, *néhányszor* pedig igen erős hangon tartott óvást tettek. Ez az állapot még türethetlenebbé vált, mikor a horvát kormány ezeltől öt esztendővel elrendelte, hogy a Magyarországból érkező szarvasmarha-szállítványokat, jóllehet vészmentes vidékekről érkeztek és e szállítványok be- és ki-

ráadásánál állatorvosi vizsgálatot tartottak, tíz napi vesztegár alá helyezték. Ha gróf Pejacsevich, amikor a kormány élére állott, nem volt hajlandó ezen az állapoton változtatni, ez Mallin elhunyt báni tanácsos befolyására volt visszavezetendő, ami különben Kavrak volt osztályfőnök költségvetési beszédéből is tisztán kitént.

A Drau Rakodczay bán szóban forgó rendeletére vonatkozólag még hozzáfűzi, hogy a szlavóniai mezőgazdák körében valóságos örmörivalgással fogadták, mert Magyarország és Horvátország az állatforgalom tekintetében kölcsönösen egymásra vannak utalva. Rakodczay bán rendeletének nagy haszna természetesen csak akkor nyilvánul, ha Magyarország represszív rendszabályait szintén vissza fogja vonni, ami — mint értesülünk — a legközelebbi napokban várható.

Polónyi Géza, a nemzeti kormány volt igazságügyminisztere ma Bad-Gasteinből levelet írt, amelyben megzárja azt a híresztelést, hogy a bécsi Zeiben megjelent nyilatkozat, amelyben tudvalevőleg egy magyar államférfiu élesen megtámadta a magyar kormányt a horvát ügyben tapasztalt gyöngesége miatt, föle származnék. Ehhez aztán a következő megjegyzést fűzi:

Nehogy azonban ezen czáfolatom újra azon ellenkező híresztelésre adjon okot, mintha a horvát kérdésben a legutóbb történeteket helyeselném, leplezetlen őszinteséggel kijelentem, hogy én ezt a politikát és taktikát egy szerencsétlen időpontban szerencsétlenül előrántott helytelen eljárásnak tartom.

Eddig tartózkodtam nézeteimnek nyílt színen való elmondásától, mert nem akartam lovat adni az amugy is megvadult Supilóék alá, de amint annak idejét elérkezettnek látom és még inkább, ha javuló egészségem teljesen helyreállott, elmondom azt, amit az ország, de különösen a függetlenségi és 48-as párt jövője érdekében elmondani kötelességemnek tartok.

Nyilatkozott ma a horvát kérdésben báró Bánffy Dezső volt miniszterelnök is.

— Jóval a mostani ujsággözlések előtt — mondta — a képviselőházban, márczius 13-ikán mondott interpellációmban figyelmeztettem a kormányt arra a veszedelemre, mely itt fenyeget. Amint látja, márcziusi interpellációm hatás nélkül maradt. En ennek minden következtetésért Wekerlét teszem felelőssé. Mert itt minden óra késedelem s azóta hónapok multak el anélkül, hogy a kormány megmozdult volna. Vádolom Wekerlét azért, hogy akkor lekicsinyelte a dolgot, pedig nem ismerte az anyagot. Kértem, ne feleljen interpellációra, mert ehhez alapos tanulmányok kellenek, de ennek daczára néhány mondattal elintézte az ügyet és azóta sem törődött vele. Pedig kis figyelem meggyőzte volna arról, hogy a horvátországi viszonyoknak így idáig kell romolniok, ahol most vannak. Minden késedelem pedig most is nehezebbé és több áldozattal járóvá teszi a helyzet orvoslását.

A mostani helyzetet a kormány semmiesetre sem tűrheti tovább. A Dráván túl, ha fegyver nélkül is, de nyílt lázadás folyik. Ennek legyőzéséhez pedig a kormány eszközeit nem látom elégségeseknek. Forradalmat paragrafusokra való hivatkozással elnyomni nem lehet. Le kell azt törni, hogy azután paczifikálhassunk. Ott a hatóságok türik, hogy az 1868. évi XXX. törvény-cikk ellenére az állami közösség s a magyar állam egysége ellen nyíltan izgassanak. A horvát kiegyezési törvény ügyetlen rendelkezése nekik adta abszolút autonóm jognak a közigazgatást és a bíraskodást. A horvát büntető törvénykönyvben pedig például a magyar állam területi épsége ellen elkövetett büntettekről nincsen szó. Horvátországban így senkit azért nem büntethetni, hogy az állami közösséget tagadja. Így az ottani állapotokat pedig nyugodt eszközökkel nem rendezhetni, legkevésbé az ott beállított tényezőkkel. Itt hatalmi eszközöket kell igénybe venni. Nagyon téves Wekerlének az a felfogása, melyet a Rakovszky interpellációjára mondott válaszában kifejezett, hogy a horvát zavarokat intézze el Horvátországban a bán. Ez a magyar állam ügye és ezt a magyar állam erőivel kell megcsinálni. Ha lehet, az 1868. XXX. törvény keretén belül, ha így nem lehetséges a megoldás, törvény keretein túl is mindent meg kell tenni, amíg helyreáll a rend. Ez a politikai végszükség esete. De haladéktalanul, vas szigorúsággal és minden melléktekintet nélkül hozzá kell látni a dologhoz, mert a horvát viszonyok elfajulása cseppet sem tréfa. A helyzet a lehető legveszedelmesebb.

Annál is inkább, mert a horvát aspirációk osztrák támogatással és osztrák intézésre jelentkeznek. A Gross-Oesterreich terveit, melynek Ausztriában jelentékenyen több híve van, mint idehaza akárki is sejtene, a horvátok és a nemzetiségiek szívesen támogatják, mert tisztában vannak azzal, hogy a dualizmus fennállásáig törekvések megvalósulásáról szó sem lehet, a föderalizmus pedig egyenesen ezeken alapulna, hiszen néptörzsek szerint szeretnének odaát föderizálni. A horvát-szerb szövét-

kezésnek pedig osztrák részről az osztrák kormányt támogató keresztényszocialisták legvehemensebb harcossai. Legyen azzal mindenki tisztában, hogy annak az alakulásnak bolygatása, melyet ma dualizmusnak nevezünk, minden fogyatkozása daczára sem fog kedvezőbb helyzetet teremteni s csak a nagy-osztrák törekvések malmára hajtja a vizet. Minél inkább bolygatjuk a dualizmust, annál inkább erősítjük azt a most nyílt akciózt, mely egészen az utolsó időkig csak titkos aknamunka volt. A függetlenségi párti elvekre ez Ausztriában a viszhang.

Politikai hangulatok.

1. Megegyeztek? Nem egyeztek?

Minden kormánynak kötelessége a népjólétéről való gondoskodás. Ebbe a feladatkörbe tartozik aztán az is, hogy bizonyos szokásokat a kormány respektáljon s a megszokott állapotokat ne zavarja meg aképen, hogy e miatt kényelmetlenség keletkezzék. Az olvasó esetleg a népjólét fogalma közé sorozza a gazdasági ügyeket és talán azt is, hogy miképen intézi a kiegyezésben az ország közgazdasági sorsát. Ám ezuttal szó sincs róla. Csak a szokásokról van szó, a megszokott állapotok fentartásáról. De most se tessék azt gondolni, hogy a kiegyezésnek, mint megszokott állapotnak a fentartásáról beszélünk. Nem. Hiszen talán ez is meg lesz, talán épp úgy lesz, mint volt, avagy esetleg még rosszabbul lesz. Ám kinek kell a komoly gond nyáron? Elég egyelőre egy részlet szokás-sorozat fentartására figyelmet fordítani. Ez az, hogy miképpen kell a kiegyezésről tanácskozni. Egyszer a magyar szakelődök mennek Bécsbe, máskor az osztrák szakelődök jönnek Budapestre. Egyszer a magyar kormány tagjai utaznak, máskor az osztrákok. S mindannyiszor valamennyien összeülnek egyszer Bécsben máskor Budapestten kilencztől egyig, meg háromtól hatig, vagy hatól kilenczig, közben villásreggeliznek, ebédelnek, dominóznak, a végén vacsoráznak és mellesleg kiadnak igen óvatos értesítéseket arról, hogy a „tárgyalások folytatattak”. A közönség ezt már megszokta, a lapok kombinálnak, a kormányok hidegen czáfolnak, közbe egy-egy kis indiszkréczió is esik, mely mulattató s az emberek mennek a dolguk után, igen természetesnek találva, hogy a politika leginkább hunczutság s az is bolond, aki többet bajlódik vele, mint amennyit muszáj. Ennek a megszokottságnak a fenntartását igen fontosnak tartja a mai kormány is. A kiegyezési tárgyalásokról az értesítéseket olyan óvatosan mérik, mintha patikában árulnák és százszor annyi czáfolat jelenik meg, mint a mennyi értesítés. Mert az szintén igen nagyon fontos, hogy az ország minél kevesebb tájékoztatást kapjon, nehogy nyugalma megzavartassék és mert aki sokat tud, az hamar megöregszik. Még az is jobb, hogyha az ország azt hiszi, hogy a miniszterek dominózással töltik az időt, semhogy idő előtt betekinthessen a tárgyalás tartalmába.

Már most utolsó összefüvetelt hirdetnek a kiegyezési ügyekben való egyezkedésre Budapestre, kilencztől egyig, háromtól hatig, vagy hatól kilenczig, reggelivel, ebéddel, vacsorával, mindegy az így vagy úgy. S a naivok, a járatlanok, meg akik nagyon hamar meg akarnak öregedni, ismét kérdezik: meg egyeznek-e, nem egyeznek-e? S mi történnék, ha választ kapnának rá? Ugyan! Hisz akkor vége volna minden szokásnak, vége a nyugalomnak, sőt tán a tekintélynek is. Hisz akkor nem volna min rágódni hónapokig. Nem volna mit kombinációkkal keresni. Nem lennének indiszkrécziók. És munkanélküliekké válnának a czáfoló munkások. Hisz akkor mindenki ugyanannyit tudna,

mint a kormány és mi tekintélye lenne egy olyan kormánynak, amelynek még titka sincs! Legyünk tehát nyugodtan. Az osztrák miniszterek visszautaznak Bécsbe s magukkal viszik a titkokat. A magyar miniszterek még itt maradnak s aztán ők is elutaznak s magukkal viszik szintén a titkokat. Az emberek végezzék a maguk dolgát. A kormányok megtartják a maguk titkait. Megmarad a pihenés szabadsága és megmarad a kombináció csinálás szabadsága is. S marad mi volt a pusztán lég: van is kiegyezés, nincs is és ha lesznek indiszkrécziók, majd lesznek czáfolatok is. Meddig? Őszig. Majd ősszel mindenki megtudja, hogy megegyeztek-e, sőt azt is, hogy miben egyeztek meg, ha tudniillik a kormány alkalmasnak tartja majd az időt a kiegyezési javaslatok benyújtására. Majd ősszel, ha arra lesz szükség, hogy az országgyűlés a kiegyezési javaslatokat megszavazza. Akkor lesznek hivatalos előterjesztések és akkor majd mindenki, aki nem sajnálja a fáradságot és aki ért hozzá, kibetűzheti a javaslatokból, hogy mi van bennük, mit veszítettünk, avagy talán még nyertünk is.

De csak ősszel, tisztelt uraim, korábban nem. Addig csak tessék türelemmel várakozni, avagy változatosan kombinálni. Sőt ősszel is csak abban az esetben jutunk a mindentudáshoz, hogyha akkor a helyzet olyan lesz, hogy a kiegyezési javaslatok megszavazására mutatkozik kilátás és szereshető garancia. Hogyha nem akkor ősszel megint összegyűlnek a magyar kormány és az osztrák kormány tagjai reggel kilencztől egyig vagy háromtól hatig, avagy hatól kilenczig, tanácskoznak, reggeliznek, ebédelnek, vacsoráznak, dominóznak. De a végén a szokástól mégis eltérő értesítést fognak kiadni. Ugyanis akkor azt fogják közölni, hogy tévedés volt, mintha megegyeztek volna, mert nem egyeztek meg, mert újabb akadályok merültek fel és a régiak nem voltak áthidalhatók, tehát maradjunk csak nyugodtak s legyen úgy, mint régen volt, maradjon a régi kiegyezés egy kis provizóriummal. A régi, mely rossz (mert az új még rosszabb volna), maradjon, amíg megint tanácskozni fognak.

Igy lesz valjon, vagy nem így lesz? Gondolkozni lehet fölöle. De ha a végén mégis csak egy kis provizóriumot szülnének a vajudó hegyek, senkit se lepjen meg. Nincs az az abszurdum, amit az Ausztriával közös dolgokban lehetetlennek kellene tartani.

* * *

II. Kétféte tulipán?

Ki hord még tulipánjelvényt Magyarországon? Hordják a negyvennyolczas miniszterek és a hatvanhetesek közül gróf Andrassy Gyula, aki teljes odaadással és nem lankadó kitartással küzdött, hogy becsületet és tiszteletet szerezzen e jelvénynek. Tulipánt viselnek a képviselőház elnökei, ha hivatalos minőségben jelennek meg. Tulipánjelvényt látunk a vidéki küldöttségek vezetőinek fekete kabátján, amikor kérni jönnek. Tulipánnal jelentkeznek a kormánynál a pályázók, a folyamodók, a sürgetők. Még az országuti nagy korcsmák falán mossa az eső a tulipánt, melyet a nemzeti mozgalom melegében festett oda a vidéki piktor. De hová lett a tulipán igazi jelentősége, a mozgalom céljának az ápolása. Valjon ez is úgy eltűnt-e, megritkult és megfakult, mint maga a szép tulipán? Ki emlékezik még arra, hogy a tulipánnal nemcsak ama nemzeti ellentállásra tettünk fogadalmat, mely egyelőre befejeződött? Nemcsak arra, hogy alkotmányunkat megvédjük és a támadásokat visszaverjük. Nem csu-

pán arra, hogy jogainkat megóvjuk s amelyeket elvettek tőlünk, visszaszerezzük. Hanem bizony-bizony a tulipánnal fogadalmat tevünk arra is, hogy gazdasági javainkat megóvjuk, megtartjuk és fejlesztjük. Megfogadtuk, hogy ami magyar föld termése s ebből magyar kéz munkája, azt megbecsüljük, idegen által azt kizsorigatni nem engedjük, de sőt a magunkéval feleslegessé tesszük az idegent. A magyar termelés és a magyar ipar pártolása volna a mire fogadalmat tettünk, de tulterjesztve a sablonon, hogy foganatja legyen és hogy a nemzet anyagi megerősödése keletkezzék belőle. A magyar társadalom legszebb hivatása talált volna a fogadalomban érvényesülésre. Sajnálkozással kell konstatálnunk, hogy valóban nem fejlődött a mozgalom oly méretűvé és hatása nem maradt annyira erős és termékenyítő, mint a hogy a kezdeményezés idejében reméltük.

A társadalom gyengesége, hanyagsága és szétesztottsága az oka. Továbbá az is oka, hogy könnyelműség és kényelemszeretet mindig megbénította nálunk a nagy akciók érvényesülését. Az idegen portékához könnyebben jutunk hozzá, mint a magunkéhoz, mert annak a vállalkozása kiterjedtebb és szervezettebb minálunk is, mint a magunké. Megesik az is, hogy magyarországi vásznat Bécsen keresztül kapnak a mi kereskedőink. Külföldi gyárak olyan iparcikkjeit fogyasztjuk, amelyeknél jobbat és olcsóbbat csinálnak nálunk. Iparfejlesztés nehezen megy, mert a közönségben nem bízik a vállalkozás. A tulipán alig változtat a fogyasztásban, a beszerzési forrásokat nem változtatta meg és az ipar fejlődésére nem gyakorolt megfelelő befolyást. A tulipán jó részt visszavonult hivatalos jelvénynek s a másik tulipán, mely a magyarság anyagi fejlesztését és gyarapítását tette volna az ország közönségének feladatául, mintha már elveszett volna.

E gondolatokat ama tény ébresztette fel, hogy a horvátok most a maguk tulipán-jelvényének a divatba hozása mellett bojkottálni kezdik a magyar ipar termékeit és szövetkeznek minden bevétel ellen, ami magyar. Még államsegélyt is kap a horvát ipar, hogy könnyebben boldogulhasson. Az államsegélyt persze Magyarországból kapja. Másképpen hiányos lenne élehetlenségünk illusztrálása. Most az a kérdés, hogyha a mi tulipánunk nem érvényesülhetett Magyarországon sem, miképpen várhattuk volna, hogy érvényesülhessen Horvátországban. És ezenkívül: vajjon nem könnyebben boldogulhatnak ők a magukéval, amikor tudják, hogy a miénknél itthon sincs ereje. És vajjon e tények felébreszthetik-e almából a mi tulipánunkat.

Egy azonban bizonyos. S ez az, hogy a horvát tulipánmozgalom ellen a magyar kormánynak mindenekelőtt meg kell tennie azt, hogy az ipari szubvenciókat megvonja Horvátországtól. Hisz így, amint most vagyunk, az a segély annyi, mintha ellenségeinket látnók el fegyverrel. Kérjenek szubvenziót Csehországtól, ha ők a cseh ipari termékekkel akarják kizsorigatni a magyart. S ha aztán azokat az összegeket, amelyeket Horvátországnak adunk, csakis a magyarországi ipar fejlesztésére fordítjuk, majd könnyebben boldogulunk mi is.

Budapest, július 26.

A románok lésszkelődnek. A román nemzetiségi agitátorok nem tudnak belényugodni abba, hogy a horvátok elhomályosítják az ő dicsőségüket és újra lésszkelődni kezdenek. Az ugynevezett román nemzeti komité, mely azelőtt a magyarországi románánságot vezette, az utóbbi években csak névleg állott fenn, amennyiben a románok politikai irá-

nyítását a legutóbbi választások alkalmával a parlamentbe bejutott román képviselők vették a kezükbe. Ezek azonban a parlamentben annyira el voltak foglalva, hogy a vidéki párt szervezetekkel nem igen törődtek, úgy hogy azok tevékenysége az utóbbi időben teljesen szűnelt. Hozzájárult ehhez a Vajda- eset is, mely egyrésztől megbénította a román nemzeti párt akcióját, másrésztől pedig magában a pártban komoly differenciákat idézett elő. A románok vezető emberei a dolgok ilyen állása miatt nagyon elégedetlenek és mint a Kel. Értesítő jelenti, elhatározták, hogy felhívják a román nemzeti komité, hogy minél előbb országos román nemzeti gyűlést hívjon egybe, mely a fellemerült ellentéteket kiegyenlítsé, az országos párt szervezeteket kimondja és egyúttal szabja meg azt az irányt, amelyet a román képviselőknek a jövőben a parlamentben követniök kell. Az aradi „Tribuna“ tegnapi számában vezércikkben foglalkozik e kérdéssel és értelesen követeli, hogy a román nemzeti gyűlés már a legrövidebb idő alatt egybehívassék, mert a helyzet sürgős tisztázására nagy szükség van. Reméljük, hogy a magyar kormány ezt a lésszkelődést, amelynek világos célzata egy államellenes mozgalomnak megindítása, nem fogja összetett kezekkel nézni.

A bosnyák mohamedánok.

— Egy megakadt tárgyalás története. —

Budapest, július 26.

A boszniai és hercegovinai mohamedánok tudvalevőleg már 1900-ban mozgalmat indítottak az iránt, hogy vallási autonómiát kapjanak. A bosnyák országos kormány tárgyalásba bocsátkozott a mohamedánok képviselőivel, hogy miként lehetne a kívánságot teljesíteni? A tárgyalások több ízben megakadtak, majd újra kezdődtek s már-már úgy látszik, hogy eredményre fognak vezetni, midőn most újból abbamaradtak.

Ennek okairól a félhivatalos Magyar Távirati Iroda a következő felvilágosításokat nyerte:

Kállay akkori közös pénzügyminiszter meghagyásából 1901-ben báró Kutschera Bosznia-Hercegovina polgári kormányzójának vezetése alatt igen beható s részletes tárgyalások folytak a mohamedánok több elökölő képviselőjével. A tárgyalások tárgyát a mohamedán hitfelekezeti szervezkedés kérdése, továbbá a mohamedán hitfelekezeti, illetve egyházi iskolaügy, végül az ugynevezett vakufok képeztek. A vakufok alatt az országban régóta fennálló számos alapítvány értendő, melyeknek összessége a mohamedán vallási alapnak egy nemét képezvén, ezt az országos közhatóságok szigorú és hatékony ellenőrzése mellett — külön mohamedán testületek kezelik.

A nagy körültekintéssel folytatott tárgyalásoknak egészben véve az az örömdetes eredménye volt, hogy az említett kérdéseket minden tekintetben alaposan megvitatták, de nevezetesen azért is, mert sikerült a követelések legtöbb pontjára nézve megegyezést is hozni létre.

A tárgyalások akkoriban megakadtak.

Burián báró jelenlegi közös pénzügyminiszter már 1904-ben kinyilatkoztatta a delegációban és egyebütt is, hogy kész a tárgyalásokat bármikor felvenni a mohamedánokkal. Azonban a mohamedánok részéről egyelőre nem kezdeményeztek semmit, mert nem tudtak megegyezni az iránt, hogy voltaképen kit bizzanak meg a mohamedán érdekek képviselőivel, azonban nemcsak vallási követelésekkel állottak elő, hanem az anyagi térre is kiterjedt az agitáció, akképp tüntetve fel a mohamedánok előtt a kérdést, hogy ha nem védelmezik meg a földesurak bizonyos érdekeit, a gazdasági romlás mihamarabb el fog következni.

1907-ben június 6-án a bizalmi férfiak egy küldöttsége jelent meg Bécsben s egy a fentebbi mozgalom irányának megfelelő beadványban nemcsak a felekezeti kérdések szabályozását, hanem a gazdasági és törvényhatósági intézkedések egész sorozatát kívánta. A közös pénzügyminiszter kijelentette a küldöttségnek, hogy hajlandó ez ügyekben tárgyalásokba bocsátkozni s a lakosság kívánságát a lehetőség szerint teljesíteni, de a felekezeti autonómia kérdését a többi gazdasági és törvényhozási kívánalmaktól el kell választani. Báró Kutschera, aki már 1901-ben mint cziviladlatus is tárgyalt a mohamedánokkal, Szarajevóba küldetett s június 21-én a mohamedánok 19 bizalmi férfival, valamint az országos vakuf-bizottság néhány tagjával megkezdte a mohamedán-kultusz autq-

nómia ügyében a tárgyalásokat. A függőben maradt négy pont közül három pontban megegyezés jött létre, csak a mensura kérdésében nem. A bizalmi férfiak követelése szerint a mensurát a portánál diplomáciai uton kellene ki- eszközölni és hogy a kormány a reis-el-ulema kinevezése előtt lépjen érintkezésbe a portával. A kormány a maga részéről már koncedálta, hogy az egyházi felhatalmazás megszerzése, melynek különben kizárólag vallási a jellege s a reis kinevezésével nem áll összefüggésben, magának a reisnek lesz a dolga.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a követelmények teljesítése egy, kizárólag felekezeti ügyet jogosulatlanul át akar játszani a nemzetközi térre, a boszniai kormány nem teljesíthette ezt a kívánságot. A bizalmi férfiak egyáltalában nem győzte meg az az érvelés, hogy a vallási autonómia kívánatos életbeléptetését egy ily alárendelt kérdés miatt nem szabad függőben hagyni, július 15-én véget értek a tárgyalások az elnök ama kijelentésével, hogy csak a mohamedánokon mulik, hogy a tárgyalások ismét folytatást nyerjenek.

KÜLFÖLD.

A helyzet Koreában. A Japán és Korea közötti új egyezményt Szoulban az udvar csekély ellentéte után aláírták. Amennyire ma estig kitudódott, a konvenczió tartalma a következő: 1. A koreai közigazgatás a japán főrezidens vezetése alatt áll. 2. Az összes törvények és rendelkezések, ugyszintén a főbb állami ügyek elintézése a főrezidens jóváhagyását igénylik. 3. Az összes állami főhivatalnokok kinevezését a főrezidensnek meg kell erősíteni. 4. A koreai kormány hivatalai csakis a főrezidens által ajánlott egyének által tölthetők be. 5. A közigazgatási ügyek szigorúan különválasztandók az igazságügyiektől. 6. Külföldiek szolgálatait csakis a főrezidens beleegyezésével veendő igénybe. 7. Az 1904. évi augusztus 21-iki konvenczió első pontja, amely pénzügyi tanács kirendelésére vonatkozik, hatályon kívül helyeztetik. A japán-koreai egyezmény megszünteti a koreai kormány mellé kirendelt japán tanácsosok állásait. Így a pénzügyi hivatalban is, mely állást eddig Megata töltötte be és aki most már koreai hivatalnokká vált. Ez az állás megszüntetés a bírói intézményre is vonatkozik, amelynek ellenőrzésére csak rövid idő előtt érkeztek Japánból Koreába az egyes tartományok élére kirendelt tanácsosok. Mint hírlik, Japánnak az a terve, hogy Koreát fokozatosan veszi ellenőrzés alá, mert kevés a rendelkezésre álló alkalmas hivatalnok. Ezzel szemben tisztában vannak annak a szükségességével, hogy a koreai hadsereget sürgősen és teljesen Japán fenhatósága alá kell helyezni. Ugy hiszik, hogy Hazevaga tábornok a koreai hadsereg vezérkarába fog belépni. A Korea és Japán közt létrejött legújabb állami szerződést egyfelől Ito márki, másfelől a koreai miniszterelnök és kereskedelmi miniszter keddről szerdára forduló egész éjen át vitatták. A koreai miniszterek végre is teljes egészében kénytelenek voltak elfogadni a Japán által Koreára oktrojált szerződést. Szerdán este összeült a koreai minisztertanács és a szerződést jóváhagyta, mire a miniszterek a palotába mentek és tegnap reggel félórával éjfélt után az új császár rátette aláírását és pecsétjét az okiratra. Ito márkinak több mint ezer új japán hivatalnokra lesz szüksége, hogy a terbe vett közigazgatási reformokat Koreában keresztülvigye. Ito teljesen modern értelemben el fogja választani az igazságszolgáltatást a közigazgatástól és az eddig írásba nem foglalt koreai jogot kodifikálni fogja.

Szuli jelentések szerint intézkedések tétettek, hogy Csemulpóbból mielőbb 4000 matröz szállíttassék oda. Pénteken Fuzanban 4000 japán gyalogost szállítanak partra, minthogy Ito márki beleegyezését adta ahhoz, hogy japán csapatok Szoulba menjenek a végből, hogy ott a koreai csapatok lefegyverzését és a volt császárnak csapataitól és tanácsosaitól való különválasztását keresztülvigyék. A koreai kormány kész ezek végrehajtására, feltéve, hogy elegendő csapatok állanak rendelkezésre. Amidőn az egyezményt kihirdették, a régi államférfiak nejei nagy csapatokban a palota elé vonultak. Sirva és jajaiva elhordták mindent úgy, hogy a

palota csakhamar üresen állott. Hajashi vicomte egy újságíró előtt kijelentette, hogy az egyezmény megkötésével missziója véget ért. Kijelentette továbbá, hogy Kína Korea sorsában intést láthat arra, hogy dolgait tartsa rendben, mert akadhat egy erős nemzet, amely a süli események hatása alatt Kinával is ugyanígy járna el.

A Havas ügynökség süli jelentése szerint az új japán-koreai szerződést Söulban és Tokióban egy időben tették közzé.

Söulból jelentik, hogy az északi helyőrségek-ből a katonák tömegesen szökődésnek, magukkal viszik puskájukat és töltevényeiket a tisztük tudtával.

A békekonferencia. A békekonferencia második albizottsága ma délelőtt Németországnak a hadviselő felek területén lévő semleges egyénekkel való elbánására vonatkozó javaslatát tárgyalta. A német javaslat definíciója szerint semlegesek mindazon személyek, amelyek a háborúban részt nem vevő államterülethez tartoznak. A bizottság e magyarázatot elfogadta. Németországnak a semlegességi sérelmekre vonatkozó javaslatát hosszabb vita után a vizsgálóbizottság elé utalták, ugyanígy Németországnak azon javaslatát is, amely az egyik hadviselő fél előnyére való cselekményekre vonatkozik. Hosszu vita támadt Németországnak azon javaslata tárgyában, amely a semleges személyeknek háborúban való szolgáltatásra kényszerítésére vonatkozik, ugyancsak azon javaslat ügyében, amely arról szól, hogy egyes semleges személyek az egyik vagy másik hadviselő fél szolgálatára kötelezék magukat. Mindkét javaslat tárgyában a legközelebbi ülésük egyiken fognak szavazni.

A hering és a csendőr.

☉

Lehetséges, hogy a cigány-gyilkosokat kereső csendőrök kötelességüket teljesítik. Amikor üzik, hajtják, ütik, verik, lövöldöznek ezeket a szerencsétleneket: teszik ezt azzal a gondolat-tal, hogy ők valami nemeset cselekszenek és csak kötelességüket teljesítik, mikor a társadalom boszuló karjaként lesujtanak a menekülők közé. Hevüket fokozza a hátuk mögött sorakozó közönség, mely lelkéből kikelve biztatja a kakastollasokat: hopp lá! csak rajta, minél keményebben. És azok a szegény, egyenruhába öltöztetett emberek szót fogadnak az uszítóknak; két kézre fogják a korbácsot és úgy püfölnek mindenkit, akinek a bőre színe egy árnyalattal sötétebb a rendesnél.

Egyik-másik pedig nem elégszik meg ennyivel sem; hozzányul a harcz-művészetnek ahhoz a fegyvereihez, melyeket a lenézett bestiák soha, hanem mindig csak a civilizációtól megérintett emberek fogtak marokra. Heringet etetett a kiéhezett foglyokkal és amikor azok az evés után a szomszág ezer kinjától gyötrve, kinezva, vízért könyörögtek, azt felelték nekik mosolyogva, hogy addig nem kapnak vizet, míg nem vallanak.

Hát ez akkora monstruozitás, hogy halatára az ember hajlandó mélységes szájalmat érezni az üldözött vadak iránt. Az a csendőr, aki „kötelességét” teljesítette és akiben ott dobogott a megbolygatott jogrend boszút lihegő lelke: megfontolva, mérlegelve kinzott meg embereket, akik bárha egész népeket veszejtettek volna el, mégis csak emberek, hozzánk hasonlóak, akik épp úgy éreznek, mint mink, épp úgy tudnak szenvedni, örülni, sirni és gyönyörködni, mint mink.

Hogy a gyilkosok megkerüljenek, az nem lehet oly fontos, mint az emberi méltóság megbecsülése; akármilyen mélyen sülyedt is valaki, mégis csak ember és mint emberrel kell vele bánni. Ha ennek az állításnak nem lenne minden szava igazság, akkor a mi igazságszolgáltatásunkra a legsötétebb középkor borult. Mert az „igazság”, „jogrend” és „kötelességteljesítés” nevében rakták meg Savonarolának a máglyát, égették meg Huszt és kergették százakat a inzókamrákba. Igazság és jogrend: szavak,

melyekbe ezelőtt a spanyol csizmát burkolták, most pedig heringet pakkolnak. Tehát ne takaródzanak azokkal a szavakkal, mert azok az emberi érzéssel szemben szétmállanak.

A heringes justícia ezerszer alávalóbb, mint a gyilkosság és ezer gyilkosság nem kompromittálhatja Magyarországot a külföld szemében annyira, mint az a néhány hering. A gyilkosság és rablás: független tőlünk; míg tulajdon lesz és a vagyonelosztást valamilyen menybéli hatalom nem teszi egyenletessé, addig mindig lesz gyilkosság és rablás.

De a heringeket ki lehet küszöbölni az igazságszolgáltatásból, mert az csak tőlünk függ és mert az embertelen, infámis, gyalázatos.

Ez a dabasi büntett sok barbárságot vetett föl szinre; de a heringgel egy sem vetekezhetik. És, ha akad majd ember abban a bíróságban, mely itélkezni fog a cigányok fölött, tudni fogja, mily értéke lehet a heringgel kicsalt vallomásoknak.

Mozgó képek.

Mikor a hold fogy.

(Tegnap holdfogyatkozás volt, amely Budapesen is látható volt 10 percig.)

— Ama bizonyos kávéházban. —

Tudós: Olvasta?

Tudatlan: Nem. Mit?

Tudós: Tegnap holdfogyatkozás volt.

Tudatlan: Mindjárt gondoltam. Egész este kerestem a holdat és sehol se találtam. El nem tudtam képzelni, mi az oka. Most már tudom.

Tudós: Ne beszéljen zöldekét. Hogy képzeled maga a holdfogyatkozást?

Tudatlan: Hogy! Hát a hold fogy... fogy... fogy... aztán végleg elfogy. Volt, — nincs.

Tudós: Ugyan kérem! Ha holdfogyatkozás van, akkor a hold éppen olyan, mint máskor. Csak éppen maga nem látja.

Tudatlan: Már miért éppen én nem látom! Mit akar maga mindig én tőlem!

Tudós: Ezt csak úgy mondom; természetesen ha maga nem látja, akkor én sem látom.

Tudatlan: Az már más! Így jól van! De hát mondja meg, miért nem látom ma, ha ugyanott van, ahol tegnap volt és tegnap láttam. Ez csak nem fér össze.

Tudós: Mindjárt megmutatom. A legjobb ilyenkor a szemléleti oktatás. Adjon egy kis kifli-héját...

Tudatlan: Tessék.

Tudós: Na! Nézzen ide! (leteszi az asztalra.) Ez a kifli-darab ez a hold...

Tudatlan: Jó! legyen a hold. No és?

Tudós: Adjon most egy kicsit a beliből...

Tudatlan: Vegyen a magából... mit akar az én beleimmel?

Tudós: A kifli beléből adjon:

Tudatlan: Az más! Tessék!

Tudós: (gömböt csinál belőle és leteszi az asztalra.) No látja... ez a nap... itt a hold... és ez a nap. No most már csak a föld hiányzik. Adjon egy kis kiflit.

Tudatlan: Nincs, megettem már.

Tudós: Várhatott volna még egy kicsit!

Tudatlan: Hát vegyen a földről egy kis darab földet...

Tudós: Az nem jó! No várjon... a föld lesz a gyufa feje... Így ni.

Tudatlan: Helyes. No de még mindig nem tudom, hogy miért nem fogy a hold, ha egyszer holdfogyatkozás van. Mit tartja bolonddá az embereket!

Tudós: Várjon! Tehát a föld, mint tudja, balról jobbra forog... tehát erre... ugy-e?... így?

Tudatlan: Nem így... mert a földet csak nem kell tolni, mint maga a kiflit...

Tudós: Ne legyen olyan szörzsálhasogató! Szóval a föld forog erre... a nap, az pedig áll itt... Na! hol a nap? hová lett innen az asztalról a nap?

Tudatlan: Oh ezer bocsánat... véletlenül megettem...

Tudós: No már engedjen meg!... ha maga megeszi a napot...

Tudatlan: Jó... jó... hiszen nem olyan nagy

dolog! Hát majd csinálunk egy másikat. (Egy kiflit karagad a kosárból.) Tessék! Hány kell? Egy... kettő... három...

Tudós: Három, — hát még mi! Tudhatná, hogy a világűrben csak egy nap van...

Tudatlan: Látja, ez elég rosszul van. Milyen jó, hogy egy évben 365 nap van... Ha egy elfogy, akkor még mindig marad elég...

Tudós: Ejnye kérem! Hát csak van különbség az egyik nap és a másik nap között. Tehát csináljuk meg a napot... (egy golyót csinál a kenyérbéltől.) Tehát ez a nap... és a nap itt áll...

Tudatlan: Fekszik!

Tudós: All!

Tudatlan: Bocsánat... fekszik... én nem tudom, hogy állana... fekszik az asztalon...

Tudós (dühösen): Itt az asztalon fekszik, de az égen áll... Érti?

Tudatlan: Hát jó! Mondjuk, hogy áll! Elvégre nekem mindegy...

Tudós: No most tolja a földet... balról jobbra... így!... a hold, az pedig... hol a hold?... azt is megette?

Tudatlan: Hogy ettem volna meg! Hisz a hold a gyufafej volt...

Tudós: Hát hová lett? Bizonyára ledobta a földre... Ügyetlen! Megeszi a napot... ledobja a holdat...

Tudatlan: Hagyjon nekem békét és ne gorombáskodjék! Ott van ni! A kabátja ujára ragadt... Maga az ügyetlen!

Tudós: Jó... jó... bocsánat! (leteszi.) Na itt van... Tehát a hold az erre forog... a föld az arra forog... tolja hát a földet!

Tudatlan: Nem lehet tovább! Leesik az asztalról, ha tovább tolom...

Tudós: Hozza vissza és ne siessen vele olyan gyorsan... tehát kezdjük újra! én tolom a holdat... maga a földet... tudja mi ez?

Tudatlan: Ringlispiegel...

Tudós: Ez a világtetek forgása. No most látja a nap és a hold között ott a föld... tehát mi következik ebből? ebből az következik, hogy a nap sugarai nem érik a holdat... és így a holdat nem látja...

Tudatlan: Már hogyne látnám...

Tudós: Itt látja... de a földről nem látja...

Tudatlan: Hiszen én a földön vagyok most is...

Tudós (idegesen): De most a hold is a földön van, míg valóságban az égen van? nem? a nap is az égen van...

Tudatlan: No jó... mondjuk, hogy ott van...

Tudós: No és ha ott van... hát akkor maga nem látja...

Tudatlan: Már megint én nem látom! Mit akar megint tőlem? Én sem vagyok vak...

Tudós: Eh! hagyjuk abba! Magának lehetetlen megmagyarázni valamit (dühösen elmege).

Tudatlan: Szemtelenség! Megeszik az én költségemre egy kiflit és aztán itt hagy! Pedig nincs igaz! Ha a pénzem elfogy, hát akkor nincs; szeretném tudni, hogy miért lenne a hold, ha egyszer elfogy... (dühösen).

Ha valaki nem ért valamit, mit akar erőnek erejével megmagyarázni...

Box.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A minisztertanács a kéményseprési díjak behajtásáról. Hogy a kéményseprési díjak iránt támasztott követelések közigazgatási vagy bírói fórum előtt érvényesíthetők-e, ezzel a kérdéssel foglalkozott egyik legutóbbi ülésében a minisztertanács. Egy földvári kéményseprő ugyanis A. R. szásmagyarosi lakos ellen 5 kor. 78 fillér kéményseprési díj és jár. erejéig fizetési meghagyás kibocsátását kérte a brassói kir. járásbíróiaktól. A járásbírói a kérelmet visszautasította, mert a kéményseprés minden kéménytulajdonosra kötelező lévén, a díjak behajtása közigazgatási ultra tartozik. A brassói kir. törvényszék a járásbírói végzését helybenhagyta. Ezen az alapon aztán a kéményseprő a Brassó vármegye alvidéki járásának főszolgabírája előtt kísérelte meg követelésének behajtását. A főszolgabíró azonban a rendes bírói ultra utasította őt.

A brassó kir. törvényszék és Brassó vármegye alvidéki járásának főszolgabírája között ilyenformán hatásköri összeütközés merülvén fel, az ügy a minisztertanács elé került, amely most úgy döntött, hogy a követelés érvényesítését a kir. bíróság hatáskörébe utasította, mert sem az a körülmény, hogy a kéményseprést minden kéménytulajdonos köteles végeztetni, sem az, hogy a kéményseprést csak a hatóság részéről kijelölt kéményseprő végezheti és hogy a kéményseprés díját hatósági

szabályrendelet állapítja meg, nem minősíti a kéményseprő és a seprőfél között fennálló jogviszonyt közjogi viszonyra és annak magánjogi jellegét nem változtatja meg; már pedig minden magánjogi viszonyból származó követelés — ha csak kifejezetten más utra utasítva nincsen — bírói utra tartozik, olyan jogszabály pedig nincs, amely a kéményseprési díj iránti követelés érvényesítését közigazgatási utra utasítaná.

Figyelmessy tábornok.

Budapest, július 26.

Messzi idegenből, nagy vizeken túlról, szomorú hírt vettünk. Egy szűkszavú kábeltávírat jelentí Filadelfiából, hogy ott a napokban elhunyt Figyelmessy Fülöp tábornok, az amerikai szabadságharc egyik legkiválóbb szereplője.

Ez a rövid halálhíri hírnökünk magyaroknak is nagy gyászt jelent. Az a kilenczvennégy esztendőös öreg katonája, aki a messze idegenben hunyta le örök álmra fáradt szemét, kiváló alakja volt a magyar szabadságharcnak is. Bem alatt szolgált, több titkózetben tüntette ki magát bátorságával és csakhamar ezredesi rangot kapott. A szabadságharc után Amerikába ment és részt vett a 65-iki polgárháborúban, amelyben a tábornoki rangot nyerte el. Kossuth Lajosnak egyik legbizalmasabb barátja volt és együtt ment ki vele Törökországba, majd Angliába. Az elhunytat, akit az ujházában általános becsülés és szeretet övezett, felesége és egy gyermeke gyászolja.

A tábornoknak egy személyes ismerőse, a következőket írja róla:

Mintha most is látnám azt a daliás, magas, szikár öreg urat, három ország nagy szabadságharcának merész tekintetű élő krónikását. Maga volt a férfias szépség még ezelőtt négy évvel, nyolczvanhárom éves korában. Most megtért ő is. Elment a régi nagy emigránsok után, pár ezer mérföldnyire az utolsó halottól is, Czech tábornoktól.

Amit itthon feljegyeztek róla, csak annyi, hogy Budapesten született 1813-ban, a szabadságharcban ezredesi rangig vitte, bizalmas embere volt a kormányzóknak, hogy Klapka és Asbóth Lajos alatt küzdött, és hogy 1849-ben együtt emigrált Kossuth Lajossal, aki 1853-ban fontos megbízásokkal küldötte haza, hozván magával három millió értékű Kossuth-dollárt és proklamációkat. Azt is feljegyezték róla, hogy Kossuth temetésére haza jött Budapestre, ami azonban nem áll, mert ő is csukott szemekkel, meredt tagokkal akart csak visszatérni szülőhazájába.

Kossuth halálának ágyánál ő is ott virrasztott, de mikor a kormányzó behunyta szemét örökre, kezébe vette megint a félszázados vándorbotot és ment vissza, a nagy idegenbe. Sosem láttam szomorúbb tekintetű ember mint Figyelmessy tábornok. A hazátlan nagy lelkek szomorúsága ült a szemében.

Filadelfiában a Row-streeten volt egy kis fából épült egyemeletes házikója. Ott lakott a feleségével és a fiával. Az ebédlőfalán egy sárgult írás volt fekete keretben. Kossuth Lajos kezeirása volt. Így kezdődött:

— Aulirott, mint Magyarország volt kormányzója, ezennel bizonyítom . . .

Elmondta benne Magyarország volt kormányzója, hogy Figyelmessy Fülöp ezredesi rangban rettenthetetlen és kiváló képzettségű katonája volt a magyar szabadságharcnak . . . és szívem melegével ajánlom mindenkinek, akit illet . . .

Mikor 1865-ben kitört a dél és észak öt éves háborúja, Semsey és Figyelmessy voltak az elsők, akik a csillagos lobogó alá kerültek a régi rangjukban. Linkoln mint ezredes osztotta be Figyelmessyt Grant tábornok seregébe, de a következő évben már mint tábornok küzdött a rabszolgatartók ellen. És itt nyílt alkalma Figyelmessynek egy világra szóló szolgálatot tenni az Uniónak, amely őt szeretettel fogadta fiai közé és amelyről mindig a legnagyobb szeretet és odaadás hangján nyilatkozott.

Az akkor még igen gyenge lábán álló és a polgári háború által amugy is megviselt Amerika

észevete, hogy Anglia ellenséges indulattal nézi a testvérháborút és angol liberálisok már nagyban szerelik a hadihajókat. Ez azt jelentette volna, hogy az angolok a déli államok oldalára állva, Linkoln seregét leverik és megint angol fennhatóság alá kényszerítik az Egyesült Államokat. Figyelmessyt felszólította Linkoln, vitorlázék át Európába és kérje meg Kossuthot, hogy segítse leszerelni az angolok mozgalmát. Egy a clevelandi Kossuth-szobor leleplezése alkalmával Zseni Józsefhez írt levelében így emlékszik meg erről Figyelmessy tábornok:

— Eszembe jut ma az ő (Kossuth) nagyságának, az emberekre való óriási hatásának az a felémelő ereje, amikor engem Steward elnöki titkár azzal küldött Londonba, hogy az ottani liberálisok megnyerésével hasson oda Kossuth, hogy Anglia beavatkozása szereltesse le, amit ő tizenöt nap alatt sikeresen el is végzett.

Mikor ezt a levelet a szobor-ünnepélyen felolvasták, pár pillanatnyi csend ült az ezrekre menő gyülekezet fölött, mintha egy világtörténelmi pillanatot szálit volna el fölöttünk. Nagyon szeretett beszélgetni a magyar szabadságharcról. Magát sose szerepeltette, mindig a mások hősi tetteit dicsőítette. Csak egy esetet tudok, amikor magáról beszélt. Ezt is akkor mondta el, mikor a rendjelei közt meglátta valaki azt a keresztet, amit egy osztrák ezred elfogásért kapott. Mintha csak az imént történt volna, olyan lelkesedéssel mesélte:

— Az elfogott ezred tisztjei között volt egy magyar főhadnagy is, akit a bekerítésnél én szemeltem ki magamnak. Mikor a hitvány láta, hogy nincs menekvés, nem állott kegyelmet kérni azzal, hogy ő magyar. Nesze bitang, kegyelem! És egy mozdulattal mutatta, hogy hasította szét a főhadnagy koponyáját.

Mikor elmentünk, egy kis beszédet intézett hozzánk. Itt van:

— Én sohasem fogom elfelejteni régi hazámat. Ti se feledjétek el. Azonban mialatt kebletekben meleg érzést tápláltok az édes haza iránt, legyetek hálásak Amerika iránt is, amely nekem és honfitársaimnak akkor menedéket nyújtott, ahol élvezhetjük az emberi szabadság gyümölcsseit menten minden elnyomatástól. Én harcoltam a csillagos lobogóért és küzdöttem a magyar színek alatt. Itt győztem, bár ott is győztem volna. Élő bizonyítéka vagyok annak, hogy a két zászló, a csillag sávos és a magyar egymás mellett foglalhatnak helyet, mint a szabadság hirdetői.

EGYETÉRTÉS.

Julius 15-én új előfizetést nyitotunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben sziveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

A csárda romjainál.

— A foglyok Dánoson. —

Budapest, július 26.

Huszonégy föltűzött szuronyu gyalogos-csendőr, két lovascsendőr, néhány marcsona őrmester ma kihajította a fogságban lévő öt férfit, kilencz asszonyt és hét gyereket a dánosi csárda romjaihoz és az összegyűlt bámész parasztoknak kiállította az elgyötört embereket.

Mit akartak ezzel az uttal, mire vezetett volna ez a kirándulás, azt senkisésem tudja, csak úgy, mint sok mindenről, ami ebben a borzalmas ügyben történt, senkisésem tud semmit. A nagy lapályról összeverődnek a csendőrök, beszélnek össze-vissza, taszigálják a cigányokat kegyetlenül, de, hogy ezzel előre jutna a vizsgálat, azt nem állíthatja senki.

Aki közelről látta a szereplőket és részt vett magában a szomorú darabban, az csak megdöbbenést hozhat haza magával. Vizsgálat, olyan vizsgálat, amilyen kulturországban kell hogy meginduljon az ilyen gyilkosság nyomán, egyáltalában nincs. Mindenfelől érkező, egymásról semmit sem tudó őrmesterek annyiféle mondanak, amennyiféle jéről tesznek jelentést, hogy ember legyen, aki a kuszaságból valami értelmeset kibogoz.

Egy hete, hogy a gyilkosok rátörtek Szarvasra és szégyenszemre még mindig nincs más eredmény, mint néhány rongyos cigány, akiket a csendőrök céltalanul hurczolnak határról határra, néhány bűnjel, amely lehet, hogy csakugyan bűnjel, de lehet, hogy nem és egy kis értelmetlen lány, aki halálos rettegésében összevissza beszél mindent.

Vizsgálóbíró, ügyész ma, egy teljes héttel később szállt ki, hogy „informálódjék.”

Mindehhez hozzájárul, hogy a világ legtávolabbi eseményéről könnyebb, megbízhatóbb értesülést szerezni, mint erről a pesti határban történt gyilkosságról.

Mi, újságírók nehezebb munkát keveset végeztünk és megbízhatatlanabb adatokat sohasem kaptunk. Olyan helyeken dolgoztunk, ahol telefon csak este hatig volt, ahol a sürgönyhivatal szintén bezárták este hat órakor. Rá voltunk és vagyunk utalva a csendőrökre, akik fantáziájuk szüleményével tisztelnek meg bennünket.

Mai értesüléseink a következők:

Monor felé.

A Hajdu-Hadházán elfogott cigányokat ma Monorra szállították. A hajduhadházi börtönben előbb *elűjük vetettek egy csomó sós heringet*, amelyeket az éhes cigányok mohón faltak föl. A kiéhezett férfiak, a cserepesszajú nők és egészen eltikkadt apróságok rávetették magukat a gyalázatos eledelre és nagyokat harapva ették. Aki orosz regényeket olvasott és leírásból ismeri a legborzasztóbb orosz rabság borzalmait, az tudja, mire szolgál a heringgel való etetés. Embertelen, csúf dolog, amelynek az a célja, hogy *kinzó szomjúságot keltsen* emberekben, akik lehet, hogy vadállatok, de akiknek a vadállatiassága minket vádol. A szomjúság pedig öl és kipréseli az emberekből a vallomást, amelyre a csendőrök áhitoznak.

A heringevés után a karavánt föltűzték egy próbavonatra és utnak indították Monor felé. Egy harmadosztályú fülkében szorongott az egész társaság. Csupa szájalom ez a „vérengző” gyilkos had. A közönség hatalmas szál legényeket, sötét arcú, sötét tekintetű haramiákat képzel, valójában pedig az elfogott férfiak gyáva, *hunyászok, gyöngy emberek*, akik, megengedjük, képesek tolvajlásra, bicskázásra, de *akikből egy ilyen nagystíliú mézszál nem tetszik ki.*

Lánczraverve, meggyötörve, *csendőrkezelésben* szájalmas alakok. Vallatják őket a csendőrök még a vonaton is. *Fogarassy* csendőr-őrmester először Kolompár-Balogh Józsefet,

becéző nevén *Tuttát* fogja vallatóra. Az aprószemű fiatal cigány a sok gyötrődéstől fáradtan, halkán felel a hozzá intézett kérdésekre. Tutta, aki Hajduházián a *bikacsek alatt bevallotta, hogy ő gyilkolta meg Szarvasékat, most kereken tagad és kijelenti, hogy azért vállalt magára mindent, mert borzalmasan kinozták.* A jajveszékkelő asszonyok is sorra tagadnak. Hiába kiabálnak a csendőrök, a fekete társaság megmarad amellett, hogy ártatlan.

A csendőrök reménye a kis *Lakatos* Rozi Lina. Fejletlen, piszkos kis gyerek, lenszőke hajjal. Kimosdatva nem nézné cigánynak senki. Ez a szepegő, félig holt gyermek a bizodalma most egy csapat markos csendőrnek. Ez ijedt kis lány ugyanis remegésében össze vissza beszél mindent és ha kívánják, cigányos bőbeszédűséggel elmondja, hogy társai hogy beszéltek meg a dánosi gyilkosságot és utána, hogy osztozkodtak a prédán.

Tudósítónk megkérdezte, hogy igaz hitere vall-e?

— Vallok, instálom, mert igen nagyon kiabálnak a csendőr urak.

A többi apatikusan néz a gyerekre, tudják nagyon jól, hogy az apróság csak a tulerő hatása alatt mond annyit, amennyivel biztosan megmenti a bőrét.

Mialatt Rozi beszélt, a meggyötört Tutta egy mozdulatot tett. Lehet, hogy ki akart ugrani az ablakon, de lehet, hogy nem. Az összelánczolt kezű legény mindenestre kapott néhány hatalmas pofont és a jegyzőkönyv is gyarapodott néhány sorral.

Lakatos Rozi a csendőrök jelenlétében (mert távolléttükben mindent visszavont) a következőket mondta:

— Kecskemét határában volt a tanyánk. Szombaton reggel vagy tíz cigány érkezett hozzánk szekéren. Magyar ember volt a kocsis. A kocsi elé két sárga ló volt fogva. Pénzt adtak a barna bajuszu magyar embernek, aki aztán elhajtattott. A szekérről a következők szállottak le:

Kolompár-Balogh János, Balogh Jóska, Kolompár-Lakatos Stefán, Kolompár Radics, Balogh-Lakatos Jóska, Sztójka Bajka, Sztójka Vendel és Balogh Tuta.

A beszélgetésükből azt vettem ki, hogy ezek közül csak Balogh Jóska, Kolompár Radics, Balogh Tuta, Balogh-Lakatos Jóska vettek részt a gyilkosságban. Mutogattak egy zsebkezdőben sok pénzt. Csak a Tuti nadrágján láttam vért, a többin nem. Mindnyájan nagyon dicsérték a Tutit. Azt mondták, hogy ő az igazi merész cigány. Azt is mondták, hogy a Tuti tett három lövést a csárdás puskájából. Kettő a csárdást érte, egy meg egy kocsis, Lakatos-Balogh Jóska szurta meg a leányt, de igazából a Tuti végzett vele.

A Tuti gyújtotta föl a csárdát. Mindig csak a Tutit dicsérték. Még a vállukra is emelték és kikiáltották vezérnek. A Tuti örült, nevetett és hogy megmutassa, milyen erős legény, hát eltörte szemünk láttára a csárdás puskáját.

— Aztán megosztzkodtak a cigányemberek. Mitőlünk elbucsztak, mert azt mondták, nem jó lesz együtt lenni, mert feltűnik a csendőr uraknak. Ugy beszéltek meg, hogy kedden találkozzunk csak a téglási erdőben lévő csárdánál. Így is történt. Én meg a nagyanyám az országuton üldögéltünk a gyerekekkel, az asszonyok koldulni mentek a faluba, a férfiak pedig mulattak a csárdában.

Rozi azonban elmondja, hogy történt a mézszárlás.

— A cigányok estefelé betértek a csárdába. A söntésben foglaltak helyet és bort kértek. A kocsmáros adott is nekik. Kilesték az alkalmas pillanatot, amikor háttal volt fordulva hozzájuk és hátulról orozva megtámadta Balogh Tuta. Még három cigány vetette rá magát a csárdásra, miközben Tuta lekapta a falról a csárdás fegyverét és kétszer rálőtt. A másik három cigány a csárdásnéval és leányával végzett. Lakatos-Balogh Jóska bicskájával a leány mellébe szurt. Balogh Jóska és Kolompár Radics a csárdásnéval ölte meg.

— Dulakodás közben ért a kocsmába a kocsis, akit Tuta terített le egy lövéssel.

Közöljük ezt a vallomást, de hozzá tesszük, hogy ez a vallomás merő abszurdum.

Beszéltünk a fejletlen leánnyal, aki mind-

ezt csak úgy mondhatta el, hogy igennel felelt a csendőröknek a kérdéseire, amelyekben benne voltak a bevallottak. Volt alkalmunk beszélni a kis leánnyal, akit különben a csendőrök dédelgetnek, aludtjellel traktálnak és a kis leány arra a kérdésre, hogy igazat vallott-e, *határozottan nemmel felelt.*

— Hát a törvény előtt vallasz-e?

— Nem — felelte Rozi.

— *Tessék csak rám bízni* — mondta a csendőr, aki időközben odaérkezett.

A dánosi csárdában.

Éppen egy hete annak, hogy a vérfagyasztó büntény a dánosi csárdában megese. Füstös, csonka falaival a csárda még most is úgy áll, mint a gyilkosság után, a környék is olyan, hogy az embernek elszorul a szíve.

A nap folyamán a csendőrök ide vitték ki a cigány-foglyokat. Ennek az expedíciónak a híre hamarosan elterjedt és százával jött a kíváncsi nép a Szarvas-csárdához. Hintó, parasztszekér, egész tábor áll a csárda előtt és a romok előtti térséget paraszt és uri nép lepi el tömegesen. A nagy népség közt csillogó szuronyu csendőrök járnak ki be. A borzalmas gyilkosság színhelyét előzönlök a kíváncsiak és sopánkodva nézik az apró, alacsony szobákat, amelyekben rettenetes kinok közt négy ember halt meg. Szarvas István, a megölt fia tesz-vesz, csomagol a söntésben, felesége, egy csinos gyászruhás asszony segít neki, miközben egyre beszéli, hogy fölismerte a bűnjeleket.

Megkérdeztem Szarvas Istvánt, hogy *kétségtelenül* ráismer-e a tárgyra.

— Hogyne kérem, emlékszem én a leghatározottabban. Szegény apa azt a tulla-órát nemrégiben vette egy József-köruti ékszerésznél. Holnap elmegyek az óráshoz és annak is meg kell ismerni a portékáját.

Eközben odajön az asszony is.

— Mindenre ráismerünk kérem: az órára, a lánczra, a fülbevalóra, a forgópisztolyra, meg a poharakra. Egy baltát is találtak, amelyre egy ősz hajszál tápadt.

— Ilyenkor képzelődik ám az ember.

— Nem képzelődünk mink kérem, tessék csak ránk bízni.

A csendőrök ezalatt meghallgatnak mindenkit, aki beszélni akar. Már pedig a dánosi csárdában mindenki beszélni akar. Százan is fölismerik a cigányokat. Megszólítok egy idősebb embert:

— Hitet merne tenni, hogy ezek ólálkodtak erre a mult héten.

— Hitet én, uram... Ezek voltak, vagyis ilyen formájukak.

Ilyenek a vallomások, amelyeket a csendőrök nagy buzgalommal bokrétaiba gyűjtöttek.

Körülnézünk a házban. A hosszukás ivóban csendőrök falatoznak, a kis szobában, ahol a három áldozat hever, szuronyos csendőr a kis Rózsit őrzi. A kis fecsegőnek környékbeli asszonyok hordanak sonkát, bort, aludtjelet s a kis kölyöknek jó dolga van, tisztán a pszichológiája révén. Még a csendőr is csak simogatja.

A szoba ajtaja ketté van repedve, amint a gyilkosok szétzúzták baltával, a zár mellett két revolvergolyó és egy sörét helye látszik.

A söntésen tuli szobában még most is vérfoltok barnállanak a padban és ott hever egy zsák mák is, amelyik csupa vér. Szarvas János tesz-vesz körülötte és ha megszólítják, mint régi csendőr haptákba vágja magát, úgy felel. A csendőrök is megkülönböztetett tisztelettel beszélnek vele is, róla is, a régi fegyverbarátság révén.

Átvergődünk a rengeteg emberen s szekértáboron, hogy bejussunk az épülő iskolába.

A dánosi iskolában.

A dánosi iskolába szöszke és barna gyerekek helyett ugyancsak furcsa népek vonultak be elsőnek. A csendőrök ide szállásolták be a szomjuságtól már jajgató cigányokat.

Csupasz, kopár falak, a földön meszes vedrek, építő bakok és ezek közt a fogoly férfiak és nők s köztük csendőrök.

Egy kisebb szobában két összelánczolt férfi kuporog a földön. Mellettük a csendőr.

— Valljatok, gazemberek, — nyájaskodik

a csendőr, — mert holnapra ugyis lenyuzom a bőrtöket.

A tönkrevert férfi fölemeli össze-visszavert arcát és véres szeméit és szöszertint ezt mondja:

— Nem bánom én, ha a testemmel akármit tesznek is, a lelkemmel csak nem tehetnek.

A társán báránypőr sipka van, a csendőr elkapja:

— Te, igaz-e, hogy ütöttelek?

A pislogó ember hallgat. A csendőr ütésre emeli a kezében lévő botot.

— Igaz-e?

— Nem igaz — feleli teljesen rezignáltan a férfi. Meglátszik rajta, hogy inkább szeretne holtan feküdni, mint így csendőrökön remegni.

Egy szomszédos hosszabb teremben apróbb csoportokban asszonyok és gyerekek kuporognak. A nők közt van egy kilenczven éves boszorkány kinézésű, félig vak asszony. Arcza, keze egészen fekete s az ajka is, amelyik néha egy sóhajtól megremeg. Van fiatalabb asszony is, meg tizenöt éves lány, aki negyven évesnek látszik.

Megszólítok egyet:

— Hogy hívnak?

— Kolompár Jári... az ott az uram.

— Hiszen az Surányinak mondta magát.

Erre elhallgat az asszony és néz szomoruan Surányi Mártonra. Ez tőlünk távolabb fekszik a földön. A jobb czombja csupasz, azon egy elhanyagolt, gyuladt lösebb látszik.

— Hol kaptad a golyót?

— Most egy éve a kecskeméti vásár után.

— A másik lábának mi baja?

— Meg van erőltelve, kérem alásan, mert hogy mindig arra az egyre nehezedek. Boton járok.

Arcza, keze csupa seb. Jobb szeme alatt friss harapás. Egy asszony harapta meg dél előtt. Az emberek sorra elvonulnak előtte és köpdösik, szidják.

A szomszéd kis szobában van a híres Balog Tuta. Fiatal, kis bajuszu emberke, állítólag a legnagyobb gonosztevő az egész társaságban. Nem látszik meg rajta. Elég becsületes, nyílt arcza van, a társa sokkal féltetesebb. A szeme alatt egy lövés van, a kezén egy apróbb vágás, a nyakán egy horzsolás. A csendőr lehajtja a Tuta fejét és félre simítja a haját.

— Tessék csak nézni ezt a vágást, kapta az öreg Fabóktól.

Oda nézek. A seb teljesen beforrt, a bőr fehér. Az ütést két évvel ezelőtt kaphatta. Az öreg Fabók meg ha ütött, egy héttel ezelőtt üthette meg.

Ilyenek a jelek, ilyenek a sebek, ilyenek a bűnjelek. Ráfogások. Egy perczig sem vitatjuk, hogy ezek a cigányok nem követhették el a gyilkosságot, bizony nem báránycsók ezek, de a nyomozás nem nyomozás, a sebek semmitmondók, a szemtanúk megbízhatatlanok és a bűnjelek kétségesek. Ha mindezek dacára ezekre bizonyul a gyilkosság, kész szerencse.

Csak egyre hívjuk fel a figyelmet. Fogtak valami cigányt, akiről azt mondják, hogy ott járt a környéken és nem náluk, hanem *elásva találták meg a bűnjeleket.* A személyek és a tárgyak közti kapcsolat azonban sehol sincsen világosan kimutatva. Azokat a bűnjeleket, ha tényleg valamit érők, épugy eláshatta más, mint a cigány.

E helyen irunk meg egy igen fontos és érdekes dolgot. A *bonczolás nem derítette ki határozottan, hogy a leányon erőszakot gyakoroltak.* Az orvos mindössze azt konstata, hogy a leány hullája váladékot tartalmaz, amely azonban kíséző jelensége minden akasztott embernek, szóval olyannak, akit az agyára gyakorolt nagy nyomással ölnek meg. Már pedig a leány a nyakára kapott néhány ütést és ha ehhez hozzá vesszük a halálküzdelmet, ennek a belső váladéknak kiválasztása, minden más beavatkozás nélkül, érthető.

Utban Alberti-Irsára.

Délután öt órakor Simon járásörmester kiadta a parancsot:

— Vissza Alberti-Irsára.

A cigányokat felállítják, az asszonyokat

párosával egymáshoz lánczolják, a csendőrök közrefogják őket és megindul a menet.

Szomorú látvány. Olcsó képeken lehet látni az ilyesmit. Hosszu sorban orosz rabok ballagnak Szibéria felé és nyomukban a kózákok.

Lassan halad a karaván és nyomába piszkolva, átkozódva tódul a sok ember. Szinte csodálatos, hogy dologidőben ennyi a ráérő bábész. Hiába szólítják a csendőrök, az emberek minduntalan felnyomulnak a foglyokig és belepve az egész utat, akkora port vernek föl, hogy nem látni tíz lépést.

Roppant lassan haladunk, mert a lőtt lábú cigány halad a menet élén. Engedelmet kérek, hogy fölvehessem a kocsi és a járásörmeister megengedi. Most már valamivel gyorsabban haladunk. Az asszonyok kocognak elől, a gyerekek mellettük, azután a férfiak. A tömeg megszikozódva, átkozódva folyton a nyomukban. Mint a francia forradalom idején a vérszomjas tömeg, amely énekelve kísérte a guillotinhoz gördülő két kerekű talvigákat.

Ujra megakadunk. Egy lovas csendőr jelenti, hogy a kilenczvenkétéves vénasszony, akit a fiatalabbak támogattak, összeesett. Helyet csináltak neki a szekeren, a sánta ember mellett, így vonulunk tovább. Lassan elérjük Albertit. Az emberek mind kirohannak a kapuk elé. Egyes utcásarkokon egész csoportok várakoznak.

— Gaz gyilkosok! Agyonverni, leszurni őket. Vadállatok!

A vén asszony a szekéren csöndesen sóhajta:

— Ilyet mondani egy szegény vak asszonyra.

Attól kell tartanunk, hogy a dühös tömeg megrohan. Hiába a csendőrök erőlködése, az emberek teljesen körülfogják a karavánt.

— Itt a mennyasszony meg a vőlegény — csufolódnak a szekéren ülő két nyomorulttal és egy jókora kő röpül a szekér felé. Revolvert kell nekik mutatni, hogy visszahúzódnak.

Utközben két hintó robog velünk szembe. Dr. Atzél vizsgálóbíró, dr. Publik ügyész, egy jegyző és néhány újságíró ülnek a kocsikon. A vizsgálóbíró elhajt, mintha észre sem venné a menetet. A csendőrök tanácsatosan megállnak.

— Hát most vissza menjünk mink is?

— Előre parancsolja az örmester. Látott minket a bíró, ha akar, hát jön.

Szomorúan jellemző, hogy ez így megy. Egy héttel a gyilkosság után száll ki a bizottság és akkor nem tudja, hogy hogy és mint. Később visszafordul a vizsgálóbíró is és jött velünk tovább.

Elértük Irsát is. Itt is kint ácsorgott az egész falu és olyan dühös magatartást tanusított, hogy tartani kellett a támadástól. Szerencsére az ut már nem volt hosszú. Gróf Szapáry István titkára gyorsan kinyitotta a volt huszárkaszármányát és oda bevonult a fáradt cigány nép.

Helyben.

Hosszu, piszkos helyiségekben a szalmára dőltek a foglyok. Csunya homály uralkodott, amelyet még kellemetlenebbé tett a nagy hodályban gyöngén pislogó gyertya. Egy sötét kupacra, meg egy csendőrszuronyra esett a fénye. Szavamra, ha Gorkij Maximnál olvasok ilyen leírást, szánakozom azon a kulturátlanságon. Étlen-szomjan dőltek le az emberek, csak a gyerekek vinnyogtak keservesen. Sötét, makacs hallgatás borult a kopasz helyiségre. Majd lesz az még az éjjel jajveszékeléstől hangos.

Egy szomszédos teremben a komisszió megkezdte működését. A kis Rózsit vették elő, a csendőrök reménységét. Ma csak öt vallatták, milyen eredménnyel: mélységes titok.

Kint a tornácson a Ráday-idők elevenedtek meg. Fegyveres legények kulacsoztak, falatoztak, némi falusi nép tanácskozott jédt, lassu hangon.

A hold is fölkuzzott az égen és levilágított a gyöpös udvarra, ahol néha megzörrent egy hosszú esendőrkard vagy levágódott egy puská.

A rabok felől láncz zörren, erre meg vágyakozva nyert egy csendőrpáripa. Azt hiszi, hogy a jászol láncza csörög. Ott szeretne ő is lenni a jászol mellett.

Újabb cigányfogások.

Késő éjjel jelentik: Öszöd, Szarvas és főleg Csongrád körül nagy csapat cigányt fogtak el, akiket a csongrádi gyilkossággal gyanúsítanak. A börtönben megvasalt kémet zártak közéjük, aki kihallgatta beszélgetésüket. A kém előadása alapján a gyilkosság gyanúja három emberre irányul: egy fiatal 20—22 év körüli cigánylegényre, akinek a nevét még nem tudják, egy 30—36 éves Igrí nevű cigányra és ennek apósára, egy 70 esztendőss cigányra, akinek neve Dömötör Gyurka. A két idősebb terhelt mindent tagad. A legfiatalabbik közülök azonban rájuk vall. Azt vallja, hogy a gyilkosság alkalmával ő a színhelytől továbbra őt állott és tudja, hogy Igrí volt az, aki az éjjeli őrre az első csapat mérté. Dömötör Gyurka volt a másik, aki azután agyonütötte. A fiatal cigány azt vallotta továbbá, hogy a pénzt és egyéb rablott holmit elásták, de nem tudja megmutatni, hogy hol, mert nem emlékszik a helyre. Átkutatták a cigányokat és fejszéket találtak náluk, amelyek az öreg ember fejébebe pontosan beleillenek. A vallomást tévő cigánynak van még egy purdjéja, aki szintén azt vallja, hogy az apja őt állott a gyilkosság alkalmával. — Ugyanezen ügyben jelentik Csongrádról: A csongrádi rablógyilkosság főtettesei, Igrí József 32 éves és Demeter Gyurka 71 éves csongrádi cigányok egész rokonságukkal együtt fogva vannak. A titkoszerű rablógyilkosság földterítójének nevét titokban tartják, mert a nyomozás még folyik. Igrí József ütötte először fejbe Szántai Kis Sándort, a második fejszecsapást Demeter Gyurka mérte rá. Ugyanez vonszolta a hullát az árpaföldre. Igrí házánál megtalálták a fejszét, hidegvágót és vést. Az elrablott pénzt és a meggyilkolt őr revolverét a cigányok elásták és ezeket most keresik. Többen beismerésben vannak. A bünszerző valószínűleg Demeter Gyurka, Igrí József apósa volt, aki éppen a múlt héten adta be kérvényét házépítési engedély iránt.

Hódmezővásárhelyről táviratozzák: A csongrádi rablógyilkosokat az ottani csendőrség meelfogta. Az elfogottak tizenhároman vannak, közülök kettő teljes beismerésben van. Vallomásuk alapján két balta, egy feszítővas és egy hidegvágó megkerült. Az elrablott pénz el van ásva és azt a külterületen a csendőrség kutatja. A többi cigány kitarlóan tagad. A cigányok közül a Demeter-család csongrádi, a többi pedig Csánytelekre való.

Algyőn és Hódmezővásárhelyen is fogtak el cigányokat. Ezek közül az egyiknek a lába össze van löve. A cigányoknál 700 koronát találtak.

A nagyállói erdőben Sütő hajdunánási csendőrszervező elfogott tizenhárom cigányt, akik közt Balogh József személyében fölismerték azt a cigányt, aki Tégláson két másik társával megszökött. Balogh felesége, Balogh Zelfi a Debreczenből Budapestre kísért cigányok között van. Az elfogott cigányoknál nagymennyiségű pénzt és sok lópasszus nélküli lovat találtak.

TÁVIRATOK.

A szerb kereskedelmi provizórium.

Belgrád, július 26. A belgrádi lapok megbízható forrásból merített információ alapján közlik, hogy a szerb kormány a közös kormánynak a kereskedelmi provizóriumra vonatkozó előterjesztését elfogadta, miután végleges megállapodás belátható időn belül úgy sem jöhetett volna létre. A szerb kormány mindjárt kezdetben azt akarta, hogy a szkupstinától erre nyert felhatalmazás után az újonnan létesítendő megállapodásokat újévig ideiglenesen bevezeti. Miután azonban megállapodás létre nem jött, a provizóriumot volt kénytelen elfogadni, márcsak azért is, mert kívánatos volt, hogy a szomszédos monarchiával a kereskedelmi ügyek minél előbb rendeztessenek. A provizórium tekintetében azon elveket kellett irányadóknak tekinteni, amelyek Szerbiára nézve akkor bírnak értékkel, ha kivitele számára ugyanazon engedményeket kaphatja meg, amelyek az

osztrák-magyar behozatal részére engedélyeztetnek. Erre vonatkozólag a szerb kormány tett is előterjesztést. Miután az osztrák-magyar autonóm vámtarifa következtében Szerbiából csak állatkivitel lehetséges, ennélfogva a szerb követelések az állatkivitelre és a hus, valamint szárnyas állatoknak az osztrák-magyar monarchia területén való átszállításának megengedésére irányultak.

Belgrádi illetékes helyen kijelentik, hogy a szerb kormány a monarchiával kötendő kereskedelmi provizórium tervét azzal a szándékkal hagyta jóvá, hogy Ausztria-Magyarországgal rendezze a kereskedelmi viszonyt. Mintogy a provizórium megkötésénél csakis a legtöbb kedvezmény szolgálhatna alapul, Szerbia pedig ez esetben nem kaphatna kárpótlást a szerb kivitelért, a kormány azt indítványozta, adjon a monarchia oly koncessziókat Szerbiának, amelyek felérnek azon előnyökkel, amelyek a legtöbb kedvezményből származnak a monarchiára. Tekintettel arra, hogy az autonóm vámtarifa alapján főleg állatok vihetők be Ausztria-Magyarország területére, természetes, hogy a szerb követelések az állatbevételre és a vágott szerbiai marha és aprómarha keresztülvitelére vonatkozó tilalom megszüntetésére vonatkoznak.

Lázadás Szerbiában.

Cettinje, július 26. Nemrég „A montenegrói ifjuság” aláírású proklamációkat osztottak szét Belgrádban, amelyek a montenegróiakat felkelésre szólították fel. E proklamációkat titokban bevitték a drobujaki kerületbe. A proklamációk terjesztőjének kikutatására kiküldött rendőrt megtámadta 200 paraszt, akiket Tomich képviselő és lelkész izgatott. A parasztek megakadályozták a rendőrt a vizsgálat folytatásában. A rend helyreállítására katonaságot küldtek ki, amely azonban megtámadta az engedelmisséget. A katonai bíróság a főzinkosokat több évi fogságra ítélte. A katonákat is megbüntették.

A francia főhaditanács.

Páris, július 26. A „Matin” jelentése szerint a kormány elhatározta, hogy Metzinger és Michel tábornokok helyébe a főhaditanácsba új tagokat nem nevez ki, minthogy a legutóbbi kinevezések következtében az összes tagsági állások úgy is be vannak töltve.

A japán hajóraj.

Madrid, július 26. A japán hajóraj augusztus 5-én San-Sebastianba érkezik.

Az angol alsóház programja.

London, július 26. Campbell-Bannermann minisztereleők az alsóházban azon javaslatokról nyilatkozott, amelyek a kormány kívánsága szerint még az illészak berekesztése előtt tárgyalandók. Ezek között van a kisbirtokok létesítésére; a skóciai földek bérbeadására és megadóztatására, a szabadalmakra, a büntetőbírók létesítésére, valamint a nőknek a grófsági és községi tanácsosi választójogára vonatkozó törvényjavaslatok. Balfour e program bőségét méltatja és kijelenti, hogy ha a kormány valóban keresztül akarja vinni, úgy nevétséges az a gondolat, hogy a parlament augusztus 24-én elnapolható lesz.

Japán tiszték Párisban.

Páris, július 26. A japán tiszték tiszteletére adott reggeli Thomson tengerészeti miniszter pohárköszöntőt mondott, melyben dicsérettel adózott a japán tengerészetnek és örömeinek adott kifejezést a japán hajóraj látogatása felett, amiben a világhéke újabb biztosítékát látja. Kurino japán tengerészeti miniszter örvend annak, hogy alkalma volt Franciaországot meglátogatni, mely látogatás még szorosabbá fűzi azokat a két nemzetet összekötő köteleket, amelyek legutóbb az általános béke érdekében keletkeztek.

Orosz kémek.

Lemberg, július 26. (Saját tudósítónktól.) A leleplezett kémkedés miatt eddig letartóztatott Kotlarevics, Byh és Rapaport orosz alattvalókat, egy Dembarska nevű asszonyt és egy orosz titkos ügynököt, akinek nevét nem tudják.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, július 26. Gabonátözsze. Zárlat. Buza irányzata állandó, júliusra 89⁷/₈ K., szeptemberre 91⁵/₈ K., — Tengeri állandó, júliusra 54⁵/₈ K.

Csikagó, július 26. Terménytözsze. Zsir. Zsir. 9.07, tegnap 9.12, szeptemberre 9.22, tegnap 9.30. Szalonna short clear — tegnap, — Sertésus szeptemberre 16.45, tegnap 16.55.

New-York, július 26. Terménytözsze. Gyapot. New-Yorkban 13.00, jul.-ra 11.95, okt.-re 11.79. New-Orleansban 12⁷/₈. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90. Credit Balances of oil City 1.78. Zsir. Vestern. Steam 9.60. Rohe testvérek 9.60 — On 40.00—40.50. Rész 21.00—22.00.

UJDONSÁGOK.

Kultura.

* * *

Nem akarom sokat cizfrázni a dolgot, mert nincs is rá szükség. Elmondom simán, egyszerűen a tényt magát. Hat az ugy is.

Tehát! . . . Az történt tegnap az osztrák kultura fő- és székvárosában Bécsben, hogy a nagyteltek és szigorú erkölcsű rendőrség maga elé idézett egy előkelő műkereskedőt és keményen ráparancsolt, hogy vegye be a kirakatából a kiállított fotografikus képreprodukciókat, mert azok a közszemérmert sértik. Az intézkedő rendőrközeg súlyos pénzbüntetéssel is megfenyegette a halálra riasztott műkereskedőt arra az esetre, ha elég vakmerő lenne a parancsnak ellenezésgélni. Egyben pedig közölte véle irgalmatlanul, hogy közszemérmert elleni kihágásért már is megtette elene a följelentést az ügyészségnek.

Valának pedig azok a szemérmesért, istentelen képes ábrázolatok hármán. És pedig két Rubens: a „Vénusz“ meg „Leukippos lányának elrablása“, a harmadik pedig Tizian „Danae“-ja. És ezt a három képet a bécsi policzia közszemérmesért pornografiának minősítette.

Hát erre igazán nem lehet egyebet szólni, csak idézni a Golgothára hurczolt Megváltó szavait:

— Bocsáss meg nekik atyám, mert nem tudják, mit cselekszenek!

Egyebekben pedig szomorú szívvel konstátálom, hogy az ifjú Budapest ebben a kulturistiklben is jóval megelőzte az elaggott Bécsset. Csodálatos véletlen, hogy a mi policziánk már hónapokkal ezelőtt egy hajszálra hasonló esetben adta tanujelét intelligenciájának. Istenben boldogult néhai Lotz Károly kollektiv kiállításának idejében történt, hogy egy fővárosi látszerész kitett az auszlagjába egy pár fotografikus Lotz-reprodukciót és pont úgy járt a rendőrséggel, mint ez a bécsi műkereskedő. Ebből tehát látni való, hogy a budapesti rendőrség még fort is adhat a bécsinek kultura dolgában, mert nem holmi jött-ment, idegen mázolókat szemérmert vette indexre, hanem egyenesen a hazai művészet berkeit tisztogatta a dudvától.

Szegény Lotz apó!

Nem panaszképp sóhajtozom; elvégre annyira még sem vagyok naiv a kultura utáni vágyakozásban, hogy egy rendőrtisztviselőtől Ruskin műtörténelmi tájékozottságát várjam, hanem azért egy sóhajt még sem tudok elnyomni az emlékezésre. Nem találom vigasztalást a bécsi komédiában sem, mert a tényt, hogy magunk barbárok vagyunk, a bécsi bornirtság nem expialja.

Van azonban ebben a két esetben egy közös valami. Egy furcsaság, amely gondolatot ébreszt bennem. Tudósok, gondolkodók, művészek, szóval első klasszisu emberek, a művészetek forradalmát hirdetik és mondják, hogy a művészet a valóságos élet etherikus átfinomulása, szóval a testet öltött magasabb foku élet maga. Így mondják és én hiszem, hogy így is van.

Már most nem furcsa az, hogy azok az emberek, akik magát az életet minden magasságában és mélységében a legközvetlenebbül ismerik, ilyen vakok, ilyen szomorúan érzéketlenek tudjanak jenni iránta, mikor az átfinomult, tökéletes formájában jelentkezik előttük. Nem furcsa az, hogy éppen ezek ilyen vakok, hogy nem tudják, mit cselekszenek?!

(—vay.)

Naptrend. Naptár. Szombat, július 27. — Római kath.: Berény. — Protestáns: Kompol. — Görög-ország: Julius 14. Aquilla és P. — Zsidó: Ab. 16. 3. P. S. Náh. Voethann. — A nap kel: reggel 4 óra 30 perczkor, nyugszik: este 7 óra 41 perczkor. — A hold kel: esti 9 óra 29 perczkor, nyugszik: reggel 5 óra 40 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól esti 6 óráig. Belépőj: 1 korona. — Az Uránia Kigó-teri szalonja nyitva délelőtt 9 óratól este 8 óráig. Belépőj: 20 fillér. — Állandó kiállítás a „Könyves Kálmán“ múnterzetben (Nagymező-utca 87-89. szám.) nyitva egész nap. Belépőj: nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva délelőtt 9 óratól délután 2-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva délelőtt 10 óratól déli 2-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10 óratól 12-ig. — A Goethe-szoba zárva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A földtani intézet.

múzeuma meglekinthető 1 korona belépődíjjal. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9-1-ig és délután 6-3-ig. — A Közelkelet Múzeum zárva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10-1-ig és délután 3 óratól 7 óráig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. Gróf Apponyi udvarnagy ma a Semmeringre utazott. — A walesi hercegnő ma délelőtt Londonból Drezdába utazott. — Thaly Kálmán országos képviselő, az orsz. függetlenségi és 48-as párt alelnöke, az idei nyarat Gasteinban tölti. — Dr. Bókay János egyetemi tanár, a Stefánia-gyermekkorház igazgatója, családjával együtt nyaralásra Siófokra utazott.

— A spanyol király utja. A spanyol király ma a Giralda-hajón Santanderbe érkezett, hogy az evezősversenyen jelen legyen. A Correspondenzia jelentése szerint a királyi pár meg fogja látogatni a Vight-szigeten üdülő Beatrix hercegnőt.

— A görög király utja. György király az Anphitrite jachton Genuába utazik, ahonnan Aix les Bainsba megy.

— Összeesküvés a császár ellen. Szentpétervárról jelentik, hogy a város központjában lakó nőnél házkutatást tartottak, mely alkalommal egy a czári pár ellen irányuló újabb merényletnek jöttek a nyomára. A lakásban letartóztatták Belozerkovszk mérnököt, akinél a péterhoi palota, ugyszintén a czári hajók terveit találták. Ezenkívül több bombát találtak. Pétervárt az utóbbi napokban négy terroristát tartóztattak le, akiknél vasuti vonalak és a császári yachtra vonatkozó terveket találtak. A czár ellen márcziusban tervezett merénylet részesei ellen indított vizsgálatot tegnap befejezték. A vádlottak között mint vezető Nikitenko tengerészhadnagy szerepel. A vádiratot a jövő hét elején terjesztik Pétervár katonai főparancsnoka elé.

— Wölfling Lipót válása. Wölfling Lipót, ki jelenleg Genfben tartózkodik, egy barátjához a következő sürgönyt küldte:

Kérem mindenkiel szemben és a sajtóban is annak a hangsúlyozását, hogy Adamovics Vilma maga mondott le minden anyagi támogatásról. Kérem annak a kijelentését is, hogy isten mentsen attól, hogy Ausztriába visszavagyódjam. Mindekelőt nyugalomra van szükségem és nem vágyódok méltóságokra. Wölfling-Adamovics Vilma asszony különben nem a saját szántából cselekszik, hanem gráci rokonainak befolyására.

Dr. Frischauer Emil, a volt főherceg ügyvédje, ezt a nyilatkozatot kiegészíti a következőkkel:

Wölfling Lipót annak a kijelentésére kér fel, hogy a válásra semmi más ok nem bírta rá, csak felesége személye és viselkedése. Önkényes koholmány az a hír, hogy Adamovics Vilma családjának befolyása miatt kérte Wölfling Lipót a válást. Dr. Frischauer Emil.

Wölfling Lipót táviratára Adamovics Vilma azt felelte, hogy soha senki előtt nem beszélt házasetéről és a válás okairól. Nem igaz, hogy a békleteteskor anyagi igényeiről lemondott, mert akkor ez a kérdés szóba se jött. A mit tett, saját akaratából tette, megbeszélve mindent testvéreivel, akik szomorú napjaiban egyedül éreztek vele. Nem igaz, hogy a genfi ítélet ellen felebbezett; már csak azért sem tehette ezt, mert az ítéletet még nem is kézbesítették neki. Csak ma kapott egy táviratot Svájczból, amely tudatja, hogy a törvényszék kimondta a válást. Eszeágában sincs megtámadni az ítéletet. Végül azt mondta Adamovics Vilma, hogy Bécsben teljes visszavonultságban akar élni.

Zürichből jelenti tudósítónk, hogy a válópörben a genfi törvényszék ítélete így hangzik: Bebizonyosodott, hogy a bevádolt Adamovics Vilma nem képes a ház vezetésére és férje számára otthonos házat vinni, életét különczködésével, összeférhetetlen természetével és czivakodó viselkedésével elkeserítette. A bevádolt Adamovics Vilma annál kevésbbé menthető, mert a vádlónak önfeláldozó viselkedéséért hálával tartozott. A vádló férj a maga részéről minden lehető megengedett, amennyire méltóságával összeegyeztethető volt, tehát a házasság a bevádolt Adamovich Vilma hibájából felbontandó. Jegyzőkönyvbe vétetik, hogy a bevádolt nem jelent meg. A törvényszék a házasságot Adamovich Vilma hibájából és a szövetségtanács törvénykönyvének 47. cikkje alapján a válással felbontja és a költések viselésére mind a két félt kötelezi.

— Clémenceau Karlsbadban. Clémenceau miniszterelnök e hó 31-én szándékozik Karlsbadba utazni.

— Új Rákóczi-zászló a pozsonyi káptalannál. A pozsonyi káptalan levéltárában a minap eredeti Rákóczi-lobogót fedeztek föl. A fölfedezés első sorban Ferenczy József örkanonoknak köszönhető. Dr. Horvát Sándor, az Országos Levéltár kiküldöttje, aki e hónap 23-án Pozsonyban időzött, kétségtelenül megállapította a nemzeti ereklye valódiságát. Rudja és lándzsahegye is, amely Rákóczi monogramját és koronáját viseli, II. Rákóczi fejedelem idejéből való. A zászló föllírása: Pro gloria patriae. Négy sarkán szintén ott diszlik a koronás monogram, közepén pedig a koronás egyfejű sas. A lobogót dr. Horváth és Ferenczy kanonok jelenlétében lefotografálták, azután ismét a levéltárban helyezték el. A zászló rudján a zászlóanya nevének kezdőbetűje: E. szögekkel van kiverve. Eddigél a hazai tudósoknak nem volt tudomásuk a pozsonyi káptalan Rákóczi-lobogójáról, mely egyike a legszebb és legértékesebb hasonló példányoknak. Valószínű, hogy a trencsényi csata után került Pozsonyba.

— Barta Arnold — udvari tanácsos. A haute-finance egy kiváló tehetségű, nagy pozícióju tagját jól megérdemelt kitüntetés érte. Barta Arnoldot, a Magyar Agrár- és Járadékbank vezérigazgatóját a király udvari tanácsossá nevezte ki. Barta Arnold neve egybeforrott az Agrárbanknak, ennek az előretörékvő s máris fényes pozícióju intézetnek nevével. Az ő működése alatt érte el a bank azt a fokot, melyet méltán várt tőle megalakulásakor a gazdasági közvélemény. A bankot, mint hézagpótló intézményt állították be a magyar hitelügy szolgálatába s mi sem illusztrálja jobban az intézet fejlődését, mint az, hogy jelenleg több mint 100 milliónyi idegen tőkét hozott az országba különböző czimletei fejében. Kicsiny kezdetből fejlődött a bank mostani nivójára s ma már ugy a mezőgazdaság, mint különösen a vasutépítés támogatásával, záloglevelek és vasuti kötvények kibocsátása által jelentékeny összegeket állított be a hazai közgazdaság szolgálatába.

A kiváló kitüntetésben részesülő vezérigazgató, Barta Arnold, 1858-ban Baján született és pályáját a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál kezdte, majd 1887-ben Berlinbe ment, ahol a bécsi Torsch-bankcézeggel szoros összeköttetésben volt S. Kaufmann et Söhne bankcézégnek vezetője s később főnöke lett. E cég köztudomás szerint nagy arányokban és nagy sikerrel folytatta a nemzetközi arbitrage-üzlet összes ágait, mely révén Barta a nevezetesebb piacokon ismertté tette nevét és oly tekintélyre emelkedett, hogy 1898-ban a Magyar Agrár- és Járadékbank részvényesei, a bank reorganizációjával egyidejűleg, a bank vezetését Barta kipróbált kezeibe óhajtották letenni. Barta az Agrárbank vezérigazgatói állását, mint-hogy tevékenységét szivesebben fejtette ki hazájában, elfogadta, hazajött és 1898 óta körültekintéssel és tapasztalattal párosult szaktudással vezeti a bankot. A királyi kitüntetés mindennél, ahol csak Bartának a nyilvános szereplést kerülő egyéniségét, szives és konziliáns modorát ismerik, osztatlan elismerést fog kelteni.

— Vendéglősök a pénzügyminisztériumban. A budapesti vendéglősök és korcsmárosoknak nagyobb küldöttsége járt ma délelőt a pénzügyminisztériumban Barabás Béla vezetésével. A küldöttség, amelyben számos ismert fővárosi vendéglős vett részt, előbb Wekerle Sándor miniszterelnöknél óhajtott tisztelegni, a miniszterelnök azonban a kiegyezési tárgyalások körül való elfoglaltsága miatt nem fogadhatta őket. Ezután Désy Zoltán államtitkárt keresték fel a vendéglősök, ahol a küldöttség szónoka, Gundel János, arra kérte az államtitkárt, védelmezze meg a vendéglősöket azzal az egészségtelen versenynyel szemben, amelyet a főváros legforgalmasabb helyein felállított, ugynevezett hat krajczáros sörmérések támasztottak. Dr. Serényi Rezső ipartestületi ügyész rámutatott arra, hogy ezeknek az italméréknek felállítása mily súlyosan érinti a vendéglős ipart. Désy Zoltán államtitkár a küldöttséget igen szivesen fogadta s megígérte, hogy az ügyet behatóan és teljes tárgyilagossággal fogja megvizsgálni. Kilátásba helyezte továbbá, hogy amennyiben a panaszok jogosoknak bizonyulnak, gondot fog fordítani arra, hogy a jövőben az ilyen forgalmas helyen felállítandó italmérések engedélyezéséhez a vendéglősök és korcsmáros ipartestület véleménye is kikéréssel. A küldöttség az államtitkár válaszát éljenzéssel fogadta.

— **Ujabb berlini botrány.** Még nem csendesedtek le a hullámok, melyek Harden szerkesztő leleplezése nyomán hetekig izgalomban tartották a német fővárost s máris újabb kerültek forgalomba. Ezúttal Hülsen berlini főintendánsról szól az ének, kit szintén a 175-ik paragrafusba ütköző erkölcsellenes üzemekkel vádolnak. Már azt is beszélték szélteben-hosszában, hogy az intendáns ellen az államügyészség már meg is indította az eljárást. A dolog azonban úgy áll, hogy Willy Frank operaénekes följelentést tett az ügyészségnél a büntetőtörvénykönyv említett paragrafusa alá eső vétség miatt s hogy ezért, továbbá zsarolás címén s mert tanuk előtt hangoztatta vádjait az intendánsról, ellene emeltek vizsonvádat az ügyészségnél. Az ügyészség azonban nem talált még okot arra, hogy eljárjon Hülsen ellen, pedig a törvény szerint rögtön meg kell indítani a vizsgálatot a följelentés után. Bonyolódott az affér mindenképpen Willy Frank irányában is. Ügyvédje, dr. Goszmann tudomással sem bír a följelentésről, amelyet ügyfele tett s időközben megindította az eljárást, hogy törvényszéki szakorvos vizsgálja meg kliense elméleti állapotát. Willy Frank a följelentésben husz tanura hivatkozik, akik nagyjából a királyi opera tagjai. Legérdekesebb ebben a zavaros botrányban, hogy Hülsen intendáns, ez idő szerint a császár vendége, aki, mint az előző években már többször megtette, az idén is meghívta a yachtjára, hogy kísérelje el északi útjára. A berliniek most természetesen nagy kíváncsisággal lesik a fejleményeket. Különösen arra kíváncsiak, hogy mit fog cselekedni a császár, ha ez az újabb botrány a füléhez jut.

— **A rák gyógyítása.** Bier Ágoston, a berlini orvosi egyetem tanára egy berlini orvosi szaklapban közzétette a rákbetegség gyógyítása tárgyában végzett kutatásainak eredményét. Kutatásai orvosi körökben nagy feltűnést keltenek, de, sajnos, Bier tanár kénytelen volt bevallani, hogy az általa elért eredményeknek, mint a többi eddigieknek, szintén nincs gyakorlati értékük s kétséges, hogy egyáltalán valakinek is sikerülni fog-e ennek a borzasztó betegségnek gyógyítási módját megtalálni. Az eddig elért eredményekhez hasonlóan Bier kutatásainak is csak tudományos értéke van, amelyen esetleg a jövő kutatói építhetnek tovább.

— **Változások a premontréknél.** A jászóvári premontréi rendnél a következő személyváltozásokról értesültünk. A tavasszal elhunyt Richárd Ákos alperjel helyét Luger Valér tölti be. Kéri Kamil, aki husz évig működött Kassán, mint konviktus prefektus, rendi főpénztáros és préposti levéltáros lett Jászón. dr. Tóth-Szabó Pál nagyváradi tanár, a budapesti tudományegyetemen az elmúlt iskola év vége felé habilitáltak magántanárnak, a rend budapesti pap- s tanárképzőjébe, a Norbertinumba helyeztetett át, ahol a növendékek oktatása mellett az egyetemen is fog előadásokat tartani a magyar történelemnek szakmájába vágó századaiból. Jászórol Nagyváradra megy tanárnak Hill József, Rozsnyórol pedig Kassára a konviktusba prefektusnak Kovács Lajos, kinek helyét Jagic Ottó, végzett norbertinista foglalja el.

— **A sah iszik.** Mikor iszik az ember? Ha szomjas. Ha valaki sokat szomjas, — mennyit iszik? Az sokat iszik. Ha vize van, — vizet, ha söre van, — sört, ha bora van, — bort. A sah az utóbbi időben állítólag nagyon szomjas. Az országos válság nagyon kiszáritotta a torkát és sok sós dolgot kellett lenyelnie. Minthogy pedig nagyon szomjas, — hát sokat iszik; és mert van bora, — sok bort iszik. És ez a baj. A sah így azt a kis tekintélyt is elveszti népe előtt, ami eddig volt, mert az alattvalók azt mondják, hogy a sah nem tudja mit csinál, mindig beszámíthatatlan állapotban van. Igaz-e, nem-e ez a dolog, — nem tudjuk; annyi azonban igaz, hogy a sah az alkotmány ünnepeire nem ment el. És ezért a megsértett nép nagyon megharagudott. Már pedig, ha a nép haragszik, akkor nemcsak beszél, hanem tenni is szokott. Még a sah is furcsa dolgokat élhet meg, ha népével ujjat húz.

— **A csobánczi hősök emlékeze.** Kétszáz évvel ezelőtt a csobánczi kis sziklavár hősies küzdelemnek volt színhelye. A vár őrsége, amelynek száma a környékbeli menekültekkel együtt be telt ki többet hatvannál, Balogh Ádám vezetéce alatt hősies magatartás után sikerrel verte vissza Rabutin császári tábornagy hadtestének támadását. A csobánczi hősök emlékének megörökítése céljából most a Balaton Szövetség akcióit indított, amelynek részleteit legközelebb egy közgyűlésen fogják megállapítani.

— **Barnum és Bailey czirkusza elpusztult.** Az Egyesült-Államokban levő Wattertownból jelentik, hogy egy orkán a Barnum és Bailey-féle czirkuszt teljesen elpusztította. A czirkuszépületet a tomboló vihar lerombolta, sokan megsérültek és a dígrisek kocsija több méternyire sodortatott.

— **A főváros természettudományi múzeuma.** A több oldalról felhangzott kívánság nyomán már egészen komoly alakot öltött egy oly múzeum létesítésének terve, mely a főváros környékének természettudományi anyagát őlelné fel. A főváros ugyanis évenként egy bizonyos összeggel támogatja a Budapesti Egyetemi Természettudományi Szövetséget. A Szövetség e támogatás ellenében a kirándulásain gyűjtött anyagot a felállítandó fővárosi múzeum alapjára adja. A komoly czéllal egyesült egyetemi ifjak nagy buzgalommal fogtak a gyűjtéshez és ma már annyi anyagot hordtak össze, hogy annak feldolgozására se módjuk, se helyük nincs. Be kell szüntetniük a gyűjtést, amíg az eddigi anyag elhelyezést és feldolgozást nyer. Az ifjak a nemes cél érdekében most a főváros tanácsához fordulnak, hogy gondoskodják a gyűjtemény elhelyezéséről és szakszerű feldolgozásáról. Nemokára felveszik a tárgyalás fonalát és remélhetőleg, a közvéleménytől támogatva czélt érnek s így talán az esztendő lepergése után egy minden tekintetben szükséges múzeum tárná a közönség elé a főváros környékének természeti kincseit.

— **Az utcán.** Két férfi sétál az utcán. Az egyik gondolataiban nagyon el van merülve, a másik vidáman, gondtalanul néz szerte-szét. Végre megünja társa hallgatását.

— En nem értelek, úgy lépkedsz itt mellettem, mintha fejbe köllintott volna valamelyik Kolompár-ivadék. Mi bajod?

— Ej, hej! Nehéz az élet.

— Neked? Akinek egy háromemeletes ház van.

— Ugyan kérlek! Hisz éppen az a ház okoz gondokat.

— Ne mondd! Add nekem!

— Te csak mindig tréfálsz, de volna csak a ház a tied, majd másként beszélneél.

— Lehet! Azt hiszem, akkor csak lóhátról lehetne hozzám szólni. De hát mi bajod?

— Olvastam egy hírt és az nem hagy nyugtot. Mindig a fejemben motoszkál.

— No, mi az?

— Olvastam, hogy Amerikában a házakat felemelik és egy másik helyre viszik. Te voltál Amerikában, ugy-e?

— Voltam.

— Tudsz ilyen esetről?

— Igen. James Wittfels egy házat a 74 Avenüeről tényleg a szőlőbe vitetett.

— Igazán? És meddig tartott?

— Az áthurczolkodás? Egy fél óra hosszat. Felrakták a kocsiira és azzal vitték.

— És nem dült össze?

— Oh dehogy!

— Emeletes volt a ház?

— Oh dehogy! Egy kis földszintes kutyaházikó!

— Kérlek, ne őrljngi! En komolyan beszélek.

— Tudok egy másik esetet. A William Scots esetét. Annak egy háromemeletes háza van. Azt is megfogták egyszer és kivitték a külvárosba...

— Ne mondd! És nem történt semmi baja?

— Nem; estére visszahozták.

— A házat?

— Oh dehogy. William Scotsot.

— Rögtön hozzád vágom ezt a paksamétát!

— Ne haragudjál czimbora, de boszant ez a te pillatus-arcod, a telhetetlenséged. Különb, hogy komolyan beszéljek, hát tényleg tudok egy esetet, amikor egy házat felemeltek...

— És nem dült össze.

— De igen.

— Rettenetes ember vagy! Töled, már látom, nem tudok meg semmit.

— Dehogy nem. Adok egy jó tanácsot.

— És az?

— Ne emeld fel a házat, hanem emeld fei a lábédet. Ez könnyebb és biztosabb.

— A szivemből beszéltél! Igazat beszéltél! Így fogok tenni!

Es azzal már ő is derülten nézett szét az utcán...

— **Népfölkelők jelentkezése.** A székesfővárosi katonai ügyosztály népfölkelési alosztálya felhívja mindazokat, akiket 1994-ben soroztak be s így a hadseregi és honvéd szolgálati kötelezettségüknek már eleget tettek, tehát a folyó év január hónapjától kezdve már népfölkelők, hogy katonai, illetőleg honvéd igazolványi könyvükkel a központi városházán (II. em. 39. ajtó, katonai ügyosztály) délelőtt 8 óra közt népfölkelési igazolványi könyvük átvétele végett annál is inkább jelentkezzenek, mert a folyó év október havában már népfölkelési szemlélet tartoznak jelentkezni.

— **Ajánék a kereskedelmi kórháznak.** François Lajos budapesti pezsgógyáros Magyarországra való bejövételének alkalmából a Ferencz József kereskedelmi kórháznak ötszáz koronát adományozott.

— **Revolver az érettségi vizsgán.** Orosz lapok írják, hogy amikor a bakui progimnázium és reáliskola abiturientiensei megjelentek az írásbeli érettségire, mindegyik letett az asztalára egy revolvert. A tanárok nagyot néztek a vizsgálatra való ilyen szokatlan előkészület láttára, mikor azonban tisztán látták a helyzetet — amihez nem kellett éppen nagy éleslátás — félrevonultak a terem meglehetősen távolos szögletébe s volt gondjuk rá, hogy a diákok észrevegyék, hogy ők nem fognak semmit sem látni. Ekkor azután előkerült a jó öreg puska, melyet most már nem igen kellett dugdosni. Hát ez kétségteletlenül jelentős reform a vizsgálatok terén. Eddig ugyan még nem érkezett róla hír, de bizonyos, hogy a bakui példa hamarosan iskolát fog csinálni.

— **Tüntető franczia katonák.** Narbonneból érkezett jelentés szerint Fitou-les-Cabannesben a múlt héten katonai zendülés volt, amit egészen mostanáig titokban tartottak. A 80-ik gyalogezred 8-ik századának legénységén már napok óta izgatottság és nyugtalanság volt észrevehető. Az volt a panaszkodó katonát meg akarta köztöztetni. Parancsát azonban még ismételt felszólításra sem teljesítette senkiben. Végre is a kaszárnyában levő fömlöcbe vitette, de utjában elkísérte az egész század és a Marseillaisét énekelte. A tüntetésnek híre villámgyorsan terjedt el a városban és nagy néptömeg gyűlt össze a kaszárnya előtt, amely a katonák partjára állt és hangosan követelte, hogy a bezárt katonát bocsássák szabadon. Ez később meg is történt.

— **Villamos Berlinben.** Berlin városi tanácsa két nagyszerű tervvel foglalkozik. A közuti és városi vasutat áll akarja alakítani villamos erőre és e célra 180 millió márkát irányoztak elő, aztán a mostani városi magas vasut fölött még egy emeletnyire új vonalakat építenek.

— **Uj szer a köszvény ellen.** Dr. Salacz, a maribadi magyar orvos érdekes kísérletet végzett a köszvény gyógyítása terén. Az orvos évek óta használta a ciztarint és tapasztalatai alapján megállapítja most egy bécsi orvosi szaklapban, hogy ez a szer kitűnő hatásának bizonyult. Ajánlja kolégáinak, hogy alkalmazzák ők is a ciztarint. Dr. Salacz állítása szerint a ciztarin mindig enyhítő hatást gyakorol, akár tipikus, akár krónikus köszvényről van szó, avagy pedig a rheumatizmus előrehaladott állapotáról.

— **Házasság.** Nemescsói Török Ibolykát eljegyezte etédi Sófayy Zsombor városi tanácsos és tartalékos honvédhadnagy Désen.

Kemenesi József tanár július 27-én, szombaton vezet ioltárhoz Gretcs Rózsikát a nagybecskereki r. kath. templomban.

Nyári Izidor jövő hó 4-én köt házasságot Szujber Erzsébettel a Baross-utcai anyakönyvi hivatalban.

— **Annabál Balatonfüreden.** Augustus harmadikán minden hajó zsufoltan érkezik majd a balatonfüredi kikötőbe, a régi Wild, a Mongold-udvar, az öreg Eszterházy s az újabb, modernebb szállók és fogadók nem győzik majd befogadni a szépséges leányzókat, asszonyokat sűrű csapatát — nem is beszélve az arany-íjúságról — akik mind mind mulatni kívánnak az este, még pedig a gyógyteremben. Ott fog lezajlani a balatonfüredi Annabál, bizonyára régi fényében s nem engedve kedélyességben, kitörő jókedvben sem a mult időknek. Az idei bál tiszta jövedelmét a Zalagersegen felállítandó Csányi-szobor alapja javára fordítják s remélhetőleg hamarosan a szobor állni fog.

— **Munkások szerencsétlensége.** A kaposvári pénzügyigazgatóság egyemeletes házára második emeletet építenek. Az építés megkezdése előtt a régi tető lebontásához fogtak. Bontás közben a régi parkánya husz méter hosszúságban leomlott s agyonzúzza Rajt Vendel állványkészítő munkást, aki a földszinten dolgozott. A munkásnak egyetlen porczikája sem maradt épen, mert a lehulló téglák teljesen szétrombolták. Mellette dolgozott Zsiborás Pál is, akinek a baloldala és bal lába zúzódott össze, de nem életveszélyesen. Rögtön nagy néptömeg futott össze és a hatóság a további munkát beszüntette. Az ügyészség és vizsgálóbíró a vizsgálatot másnap tartotta meg és megállapította, hogy szabálytalanság és mulasztás történt azzal, hogy mikor a tetőn az ácsok bontottak, megengedték lent az állványkészítést. Alul az épület nem volt elzárva, annyira nem, hogy még a járó-kelő közönséget is veszedelem érhetne volna. A vizsgálat megindult.

— **Bádogos sztrájk.** A budapesti bádogos- és szerelőmunkások tegnap este a Zöld vadászban kimondták az általános sztrájkot. Szónókaik, *Vancák János* és *Fischer Pál* meghallgatása után egyhangú lelkesedéssel fogadták el a következő határozati javaslatot, amely világosan megokolja mozgalmukat:

A bádogos- és szerelőmunkások 1907. évi július 24-én, a „Zöld vadász”-hoz címzett kertben megtartott nyilvános gyűlése megállapítja, hogy az egyes munkaadók által kötött ideiglenes megállapodások a munkaadók részéről nem tartatnak be és a legtöbb esetben sztrájk munkát végeztek. Másrészt a munkáltatók azon híresztelésével szemben, hogy a munkások egyrésze elfogadta a diktált feltételeket, szükségesnek tartja a gyűlés az épületbádogos- és szerelőmunkások általános sztrájkjának kimondását és azonnali végrehajtását.

A bádogosok és szerelők a munkát az egész vonalon beszüntették, kivételt mindössze a tömegáru-gyárakkal tettek.

— **Magyar csekkhamisítók Párisban.** Svarz Armin és Jenő nevű fia, akik Magyarországból, Pécs-váradról valók, Madridból Párisba érkeztek és a Hotel Palait d'Orsayban szálltak meg. Megjelentek a Länderbank fiókjában és egy ötvézer frankos csekket akartak kifizettetni, amelyet állítólag Londonban állítottak ki. A bank czégyvezetője arra kérte őket, hogy jöjjenek másnap, s közben telefonon megkérdezte Londonból, hogy valódi-e a csekk. Azt felelték, hogy a csekk hamisított. Csütörtökön délután megjelent Svarz Jenő a bankházban, s egy rendőrtisztviselő letartóztatta. A fiatal ember azt mondja, hogy apja Madridban vette a csekket egy ismeretlen embertől. Az apja állítólag visszautazott Madridba, ahol a felesége nagybeteg fekszik.

— **Műértők.** A művészethez sokan értenek és még többen nem értenek. Aki azonban nem ért valamely művészethez, azért még lehet tisztességes, derék ember.

Például az valószínűleg senkinek se jutna eszébe, egy rendőrt csacsinak tartani azért, mert ő egy Rafael festményről kijelenti, hogy az — mázolás. A rendőrnek elég, ha a csirkefogót meg tudja különböztetni a becsületes embertől, — ami azonban nem is olyan könnyű dolog.

Rendes körülmények között a rendőrt nem is szerződtetik se színházi, se műkritikusnak. Ha azonban reaktumálják ezt a hivatali, akkor nem csoda, ha ebből az u. n. kinos félreértések sülnek ki. Bécsben például megtörtént, hogy a rendőrség műkritikusnak csapott fel. Miért? Azt senki se tudja; valószínűleg maga a rendőrség se. És mint műkritikus küldötté, hogy *Würthle* műkereskedő a közérkölcöséget veszélyeztető képeket aggat a kirakatába. Hölgyeket, akiket alig van ruha, majdnem egészen puczérok. Ezt csak nem lehet lúrn! És a rendőrség beidézte Würthlet, aki azzal védekezett, hogy a képek Rubensnek és Tiziannak világhírű festményei után készült fényképek. A rendőrség azonban ezt a védelmet nem fogadta el és valószínűleg legközelebb Tiriant és Rubenst is be fogják cizálni, hogy mernek ily szeméremsertő fényképeket csinálni és hivatalosan kinyomozza a modelt álló hölgyeket is, hogy keményen megbírságozzák őket, mert a bécsi rendőrség tudja, hogy ő mivel tartozik a közérkölcösnek és művészetnek.

— **A világitó torony óra.** A newyorki lapok írják, hogy *Louis Ida*, aki az Atlanti-óceán partvidékének egyik világitó-tornyában szolgál, most töltötte be szolgálatának ötvenedik évét. *Levis Ida* nevezetes asszony. Mióta a világitó-toronyban szolgál, tizennyolc embernek az életét mentette meg, s vakmerőségével, amellyel a mentést végezte, híressé és ünnepeletté lett egész Amerikában. Tizenöt esztendő volt, mikor apját a világitó-toronyba kinevezték s ekkor kezdte meg a szolgálatát ő is. Rövid idő múlva kitűnő evezős lett, ő vitte partra mindennap iskolába menő testvéreit és ő vitte őket akkor is, mikor az iskolából hazamentek. Mindjárt az első esztendőben megmentette négy ember életét, kiket a tengeren csónokázás közben meglepett a vihar. Három évvel később az apja nyomorék lett s ekkor őt tették meg világitó-mesternek. *Levis Ida* most hatvannyolc esztendő.

— **Szerkesztő bilincsen.** A Berliner Tageblatt közli, hogy az elzászi Mühlhausenben a szociáldemokrata Volkszeitung szerkesztőjét, *Wickyt*, aki becsületértés miatt nyolc napi fogságra volt ítélve, büntetésének utolsó napján egy ügyben tanuként hallgatták ki és bilincsekben kísérték a törvényszék elé. Mikor a szerkesztő ez ellen tiltakozott, a fogház az elre, hogy írásbeli utasítása van erre. A kihallgatáskor a vizsgálóbíró intézkedésére levették a bilincset és úgy is vitték vissza a fogházba *Wicky*t. Ez az eset nagy feltűnést kelt Berlinben.

— **Hasfölmetsző Berlinben.** Berlinben egy ismeretlen ember ma délután különböző utcán két gyermeknek fölvágta hasát. Az egyik gyermek ott a színhelyen meghalt. Más kerületekből három hasonló esetről érkezett jelentés. A tettes, akit nem sikerült elfogni, valószínűleg örült. Hivatalos jelentés szerint Berlin északkeleti részén egy valószínűleg örült ember életveszélyesen megsebesített négy gyermeket, akiket hasbaszurt. Egy gyermek meghalt. Hir szerint egy ötödik gyermeket is megsebesített. A rendőrség 5000 márkát díjat tűzött ki ezen ember elfogatására. Az összes rendőri kerületek utasítást kaptak, hogy lehetőleg sok járőrt küldjenek ki. Hir szerint a gyermekgyilkos jól öltözött, 25—27 esztendő, magas termetű férfi.

— **Amerikai papírpénz.** Az amerikai polgárháboru idején a szövetséges államok tudvalevőleg papírpénzt adtak ki, amelyet azóta törvényhozási uton is ismételtelen nyilvánítottak értéktelenné. Ez a papírpénz mindazonáltal még tekintélyes mennyiségben van forgalomban. A közönségnek érdeke tehát, hogy ezt a több mint negyven év előtt értéktelenné nyilvánított papírpénzt amerikai pénz gyanánt el ne fogadják.

— **A kishirdetés.** A lapok hátulsó hasábjain sok mindent kínálnak és keresnek. Zalogcédula, zongora, ócska vas és feleség egyaránt kereslet tárgyát képezi. Hogy pedig mi mindent kínálnak, azt is fölösleges elmondani. Bárki megtapasztalhatja. Amde az rosszabb dolog, hogy e hirdésekben cseh muzikusokat keresenek és a hirdető az — a katonaság legyen. Ez a hirdetés a bécsi Fremdenblatt-ban jelent meg. Ravaszul van kieszelve. A bécsi Fremdenblatt-ot magyar muzikus bizony nem olvassa és a hirdetőt éppen erre számítanak. Nekik ugyanis nem az a fő, hogy a muzikus — muzikus legyen, hanem az, hogy cseh legyen. Hogy miért? Nagyon egyszerű. Tessék csak elképzelni, hogy p. o. a bandában a nagydobos vagy a nagykürtös egy derék magyar legény, onnan valahol az Alföldről. Aztán ez a legény minden lehető és lehetetlen alkalommal kénytelen a „Gottterhalte”-t játszani. Egyszer azután, valami gyönyörű parádé alkalmával betelik a szíve bánatos keserűséggel és amikor a legáhitatosabb pianót fujják társai, ő nekiereszti tüdejét és egy olyan gikszert harsant, hogy az összes k. k. loyális generálisok hanyatt esnek tőle. S mert az armádia vezetői, a zenekarok főemberei feltételeznek ilyesmit egy magyar embertől, hát inkább csak a csehekben biznak. Azok mindent és mindig úgy fujnak, ahogy nekik kedves.

— **Csipekerő tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium megbízásából tanítónők számára érdekes és nagy szociális fontosságú háziipari tanfolyam nyílt meg a napokban az iparművészeti iskolában, amelyet a tanfolyam vezetője ma mutatott be a saját képviseelőinek. A hat hétre terjedő tanfolyamon, az ország különböző részeiből összesereglet tanítónők a magyart vert csipke készítését sajátítják el, hogy ezt a rendkívül praktikusnak értékesíthető háziipari cikket bevigyék az elemi iskolákba. A magyar vert csipkének, mint háziipari cikkeknek igen nagy fontossága van: egy egész család könnyűszerrel megtanulhatja s a családban egy nő mellékesen 40—50 krajczárt megkereshet vele naponta. A kereslet az ilyen csipkék iránt rendkívül nagy, úgy, hogy legutóbb is egy nagykereskedő egymagában 30.000 korona értékű csipke vásárlására való hajlandóságát jelentette be. Még inkább kitűnik e háziipari cikkek meghonosításának hazai szempontból való nagy fontossága, ha elgondoljuk, hogy a magyar közönség ilyen csipekcsikkért milliókat ad ki évente külföldre s a legutóbbi évben is harminczhat millió korona magyar pénz ment ki külföldre ilyen csipekcsikkért. A tanfolyamot július 2-án nyitotta meg *Neményi Imre* miniszteri tanácsos. A tanfolyam megnyitását az állami tanácsok társaságában megjelent gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter is, aki nagy érdeklődéssel viseltetik a tanfolyam iránt. *Apponyi Albert* a megnyitáson különösen is figyelmébe ajánlotta a tanfolyam rendezőinek, hogy nagy lelkiismeretességgel szolgálják ezt a szociális szempontból nagyfontosságú kezdeményezést; ugyanezt hangsúlyozták *Tóth János* és *Molnár Viktor* állami tanácsosok is. A tanfolyam *Dékány Árpád* tanár avatott, szakszerű tanítása alatt működik; az igazgatóság részéről a tanfolyam vezetésében tevékeny részt vesz *Fittler Kamill* és *Morelli Gusztáv*; az adminisztratív teendőket pedig *Ascher Lajos* titkár látja el nagy buzgalommal. A tanfolyam lelkes tanára, *Dékány Árpád* először tíz fővárosi tanítónőt tanított be a magyar vert csipke készítésébe; a kurzusban ez a tíz tanítónő vezet tíz-tizenkettes csoportokat. A tanfolyamra az ország legkülönbözőbb részeiből — személyenkint 140 korona államsegéllyel — összesen 108 tanítónőt vettek föl pályázat útján. A kurzusra elsősorban olyan exponált vármegyéből jelölték ki tanítónőket, ahonnan a nép tömegesen vándorol ki. A tanfolyamon résztvevő tanítónőknek az iparművészeti iskolában hat hét

kényelmes internátust rendeztek be s *Berolding* n *Melanie* grófnő felügyelete alatt állanak. A tanítónők saját iskoláikban jövő évtől rendszeres tanfolyamként tanítják a magyar vert csipke készítését. A tanítónők német vagy cseh mintákat nem is látnak a tanfolyamon, hanem tisztán magyar motívumú csipkemintákon dolgoznak. Ez a rendkívül hasznosan értékesíthető háziipari cikket egyrészt mihamarabb ki fogja szorítani az iskolából a sok aprólékos, haszontalan díszmunkát, másrészt pedig hivatva van kiszorítani Magyarországból a cseh, morva és felső-ausztriai mintákat. Iskolán kívül azonban a szükséghez képest létesítenek majd egyes helyeken munkaműhelyeket is, úgy, hogy nem lankadó buzgalom mellett remélni lehet a magyar vert csipkének széles körökben való általános nagy elterjedését. A szükséges csipkemintákkal a központból fogják ellátni az iskolákat és a munkaműhelyeket.

— **Mik történtek Port-Arturban.** A világ annak idején, a csodával határos bámullat adózott Port-Artur hősiességét, de különösen *Stösszel* tábornoknak, az erőd parancsnokának. A japán-orosz háboru lezajlása óta azonban alaposan megkérdőjelezték *Stösszel* babérkoszorúját. A vár feladása miatt haditörvényszék elé került s most az egyik vádat a másik után emelik ellene. *Stösszel* iskolatársa volt *Kuropatkin* és ezért *Kuropatkin* mindig melegen támogatta. *Stösszel* legdurvább hibáit és tulkapásait mindig tudta szépen és igazolni. Csak amikor már 1904. júniusban *Gurko* és *Udinzov* századosok Port-Arturból elmentek *Kuropatkin*hoz és felvilágosították a vigasztalan helyzetről, szánta rá magát *Kuropatkin* a *Stösszel* ellen. való eljárásra *Alexejev* helytartó közvetítésével *Withöft* portarturi tengernagytól kért véleményes jelentést *Stösszel*ről és miután az admirális véleménye is nagyon kedvezőtlenül ütött ki, hagyta meg *Stösszel*nek, hogy a parancsnokságot adja át *Szmirnov*nak és ő maga távozzék Port-Arturból; *Kuropatkin* egy távirata azonban nem került *Szmirnov* kezébe, *Stösszel* gondoskodott róla, hogy ne kézbesítsék. *Kuropatkin* azonban *Stösszel* azt válaszolta, hogy ő kész bármikor lemondani, de Port-Arturban nincs senki, aki őt pótolhatná; *Szmirnov* nagyon is akadémikus, *Kondatrenko* nagyon fiatal, *Fock* összeférhetetlen természetű stb. *Kuropatkin* nem válaszolt erre a levélre és a dolgok tovább folytak, mintha mi sem történt volna. És *Alexejev*? Ennek az embernek magatartása sokkal enyhébb magyarázatot talál. *Alexejev* most nyíltan bevallja, hogy *Stösszel* eltávolításáról egyszerűen megfeledkezett. Ily kedvtelés mellett csoda-e, hogy az oroszok egyetlen nevezetesebb sikert sem tudtak felmutatni a japánok elleni hadjáratban.

— **A szegedi gyorsírási kiállítás.** Ma délután négy órakeresztelte be a szegedi nemzetközi gyorsírási kiállítást *Kelemen Béla* főispán, a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében. A berekesztési ünnepélyen Szeged város képviseletében *dr. Gaal Endre* kulturánácsnok, *dr. Kertész József* és *dr. Simkó Elemér* ügyészek, továbbá *dr. Becsey Károly* országgyűlési képviselő, *Jakab Lajos* gyorsíróegyesületi elnök, *dr. Dobay Gyula* dr. *Köszér István*, *dr. Balassa Armin*, *Kisteleki Ede*, *Schindler József* és a város előkelőségei és a gyorsírási élet képviselői közül még számosan. A záróünnepélyt *Jakab Lajos* egyesületi elnök nyitotta meg, aki hálafeleként emlékezett meg a kiállítás támogatásáról, nevezetesen a vallás- és közoktatásügyi és a kereskedelemügyi m. kir. miniszterekről, *Lázár György* polgármesterről, *Kelemen Béla* főispánról és Szeged város törvényhatóságáról, a kiállítókról s a Szegedi Gyorsírók Egyesülete buzgó tisztikaráról, *Katona Dávid* főtitkárról, *Schindler József* tanárról, *dr. Dobay Gyuláról*, *dr. Szász Hugóról*, *dr. Kertész Zsigmondról*, *dr. Simkó Elemérről*, *Ország József*ről, *Szalay Károlyról* és *Donáth Jakab*ról, kiknek a fényesen sikerült kiállítás két éven át tartott előmunkálataiból az oroszlan-rész jutott. *Kelemen Béla* főispán lendületes zárobeszédben rámutatott arra az erkölcsi haszonra, amely Szeged városára és az országra abból háramlik, hogy a művelt külföld érdekelt szakköreinek figyelmét ide terelte. A szegedi gyorsíróegyesület valóban kulturmissziót teljesített a kiállítás rendezésével, amelyet ezen meg ezren láttak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében ezért köszönetet mond az egyesületnek és nagybuzgóságú elnökének, *Jakab Lajos*nak és a kiállítást berekesztettnek nyilvánítja. A záróünnep a nagyszámu közönség lelkes zenezése közt ért véget.

— **Postán visszaküldött rabruhák.** *Endes Árpád* és *Lebovits* foglyok, kik két évre voltak elítélve, de a fiúmei törvényszéki fogházból nemrég megszöktek, ma postán csomagokban visszaküldték a rabruháikat. *Lebovits* levelet írt a csomagjához, a mely így szól: Biztos rév felé evezünk, hol nem érnek el bennünket. A ruhát köszönettel visszazárazmazzatjuk s egyben üdvözlötünk küldjük a bírónak.

— **Gyermekholttest a bőröndben.** Tegnap és tegnapelőtt röviden megemlékeztünk arról a csunya bűnperről, amelyet *Kugler Gyula* kereskedelmi utazó indított volt felesége, *Pollák Flóra* ellen egy gyermekhulla rejtegetése miatt. Ugy látszik, hogy ez a pör a legundokabb szennyesekeket fogja felszínre vetni még a tárgyalás előtt. Tegnap az asszony gyalázta meg nyilatkozataival az urát, ma pedig a férj vádolja az asszonyt nyilvánosan botrányos erkölcselenséggel. Azt is állítja mai nyilatkozataiban *Kugler*, hogy tanui vannak, akik igazolni fogják, hogy a megölt csecsemő a felesége leánykori gyermeke volt. Az ügyészségre különben *Gesztli* ügyész címére ma névtelen levél érkezett. A levélíró leleplezi, hogy a gyermek apját *Hellernek* hívják és foglalkozására nézve pászománygyári utazó.

— **Hullámok közt.** Hosszuaszó község mellett elvonuló Nagy-Küküllő folyóban többen fürödtek, köztük *Zsenn Mihály* járásbírói tisztviselő is, ki azonban uszni nem tudott és a víz sodra csakhamar elkapta és magával ragadta. A partról sokan nézték *Zsennnek* a hullámokkal való küzdelmét és csak az utolsó pillanatban ugrott a vízbe *Agyagás Gábor* községi segédjegyző és nagynehezen mentette meg a haláltól *Zsenn*et.

— **A dános haramia.** Nagyváradhoz közel, Biharudvariban egy csapat gyerek rablógyilkosdít játszott. Kóti Károly 10 éves fiú volt a „dános” haramia, mire őt a többiek halálra ítélték. Hurkot kötöttek a nyakára és felhúzták egy fára. Kóti Károly a kötélen már vonaglott és rugdalózott, de a többiek azt hitték, hogy tréfál s tovább hagyták. Kóti kis idő múlva megfuladt. A vizsgálat megindult.

— **Bujkáló gyujtogató.** Pernyáva aradi külvárosban napirenden vannak a gyujtogatások. A megremült lakosság küldöttségileg kérte a polgármestert katonai őrség kirendelésére.

— **Halálozások.** Az Ungvári Népbank vezérigazgatója *Tamás Endre* e hó 24-én 52 éves korában elhunyt Ungvárt.

Luppa Vidor pomázi nagybirtokos, a nemrégiben elhunyt *Luppa Péter* volt országgyűlési képviselő testvéröccse, tegnapelőtt 56 éves korában meghalt Pomázon. A megboldogult, aki általános becsületnek örvendett, Pestmegye törvényhatóságának bizottsági tagja volt. Mint nőtlen ember, sok jót tett a környékbeli szegényekkel. Halálát férjénél levő két nőtestvére gyászolja. A temetés ma délután ment végbe Pomázon.

Ozv. Czetz Péterné, született *Iádai Gajzágó Teréz* 53 éves korában Karlsbadban meghalt. Az elhunyt holttestét Kolozsvarra hozták és ott temették el.

Szmoligovics Szilárd eperjesi ügyvéd ma szívizéhi hűdés következtében hirtelen meghalt.

Zavodszky János nyug. abaujtornamegyei pénztáros ma Jászon meghalt.

Bernátsky Sándor m. kir. p. ii. számtiszt 27-ik évében meghalt Budapesten.

Bodnár György fehértemplomi állami főgimnáziumi igazgató július 22-én ötvenhét éves korában Czirkvenicán meghalt. Az elhunytat július 26-án délelőtt tíz órakor temetik el a budafoki katolikus temetőbe.

Sulyán Sándor, Rozsnyó város nyugalmazott rendőrkapitánya, július 21-én hatvanöt éves korában Rozsnyón meghalt.

Horváth István, nyugalmazott magyar királyi fogházfelügyelő, a koronás arany-éremkereszt tulajdonosa, július 22-én hetven éves korában Gyulán meghalt.

Löwenthal báró tábornagy özvegye 85 éves korában Saint-Clouban ma meghalt.

— **Merénylő szerelmes.** Kaposvárt Baky Mária ma délelőtt a törvényszéki hivatalban vitriollal leöntötte Raab Lajos törvényszéki jegyzőt, azért mert hét esztendői viszonyuk után Raab a napokban titokban megnősült. A jegyzőt, ki arczán súlyos sérüléseket szenvedett, a kórházba szállították. A merénylő önként jelentkezett a rendőrségnél.

x **Zászlók,** czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x **Fodor-téle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x **Bob-hashajtó** a legkellemebb, 10 f.

Schwarczmann ur.

Budapest, július 26.

Önök nem ismerik *Schwarczmann* urat, tehát adjanak hálát az egek urának. Mert ha ismernék, azért imádkoznának, hogy bár soha meg ne ismerték volna.

Schwarczmann ur ugyanis olyan derék jó fiú, hogy ma este négyezer szegény ember tüntetett spontán lelkesedéssel a háza előtt. És ezer a szerencséje *Schwarczmann* urnak, hogy nem került az irhája az ovációt hozók kezei közé, mert akkor holnap, száradni lehetett volna kifizetni a padlásra. Ami különben elég haszontalan procedúra lett volna, mert az olyan legények még azt sem igen érdemlik meg, hogy becsületet csizmánok dolgozzák ki a bőrüket, legfőkébb ha komisz bocskorszijjnak.

Hogy pedig milyen erkölcsű ember *Schwarczmann* ur, azt hivatalos szárazsággal elmondja a rendőri sajtóiroda ma esti jelentése, amely a tüntetésről beszámol. *Schwarczmann* Ignác ur ugyanis fűszerkereskedő a Práter-utczában. A negyvenedik számú házban van a boltja, de a ház maga is az övé. Szegény munkásemberek lakják a bérkaszányát, akik véres verejtékkel, rabszolgamunkából kuporgatják össze az egy szobás vaczkuk után járó uzsoraházbért. *Schwarczmann* ur úgy szipolyozza a maga szerencsétlen áldozatait, mint egy elsőminőségű piócza. A házbéruzsora azonban nem elégitette ki a *Schwarczmann* ur üzleti ambícióit, mert lendületet akart adni a fűszerboltjának is. És ezt az üzleti tranzakciót egy igen leleményes ötlettel csinálta meg. Ukázt küldött ugyanis a szegény, vérig zsarolt lakók nyakára, amelyben szigoruan meghagyja, hogy minden partáj tartozik ezentul az ő boltjában szerezni be a fűszerszükségletét. Ez a szükséglet pedig heti öt koronánál kevesebb nem lehet. És végül: akinek ez így nem tetszik, az mehet!

Hetek óta tart már a szegény práter-utczai lakók zaklatása. Pártot tenni azonban mind máig senki sem mert a házi zsarnok ellen, mert a szegény emberek csaknem kivétel nélkül hátralékban vannak, ki házbérrel, ki meg más egyébvel. Adósai *Schwarczmann* urnak, aki pedig kutyamód ért az adósai kordában tartásához. Ma azonban betelt a keserűség serlege és a nyomorgatottaknak pártjára kelt az egész utca.

Négyezer szegényember tüntetett 8-9 óra között a *Schwarczmann* Ignác Práter-utczai háza tájkán és bizony baj lett volna, ha *Schwarczmann* kimerészkedik jönni az ovációt megköszönni. Egy szakasz gyalogos és ugyanannyi lovas rendőr kellett hozzá, hogy a *Schwarczmann* ur bőre lyuk nélkül meneküljön. Pedig nem is lett volna kár érte, ha egy keveset lehorzsolódik — a könyökén.

Nem ártana azonban, ha a rendőrség a jövőben számon tartaná a *Schwarczmann* ur üzleti dolgait. Mert nemcsak váltóval lehet ám uzsoráskodni!

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) „*Hannele*” mint opera. Hauptmann Gerhard „*Hannele*” című misztikus álomképéből opera lesz. Camille Erlanger már javában dolgozik a megzenésítésén.

(*) **Kornai Berta szobalánya.** A Városligeti Színházban nagyban folynak már a próbák *Hervay Frigyesnek* „*Manó*” című bohózatából, melyben a fő nő szerepet tudvalevőleg a főváros egyik legnépszerűbb művésznője, *Kornai Berta* fogja kreálni. Beavatottak szerint *Hervay* darabja nagy meglepetéseket tartogat a Városligeti Színház közönsége számára. Különösen egy kuplé most a közbeszéd tárgya a színház benfentesei közt, kik mindenkit arról biztosítanak, hogy a főváros utczái nemsokára visszhangzani fognak ennek dallamától. E kuplénak címe: „*Kornai Berta szobalánya*”, szerzője pedig a panama-kuplé híres komponistája. Ezzel talán már eleget is mondtunk, legfeljebb azt teszszük még hozzá, hogy a nyári színházak gurmendjei most türelmetlen kíváncsisággal lesik, hogy *Kornai Berta* szobalánya mikor fog megszólalni a Városligeti Aréna színpadán.

(*) **Major J. Gyula legújabb szerzeménye.** Az újonnan alakult „*Orpheus*” zenemű-terjesztő társaság Major J. Gyula újabb zeneszereményeinek egész sorozatát adta ki, melyekkel e jeles szerző ezuttal a zongorairodalmat gazdagította. E művek: 1. *Suite Galante*, op. 58., mely rendkívüli karakterisztikus öt zenedarabból áll: (Préambule, Marche Gracieuse, Találkozás, Incelkedés, Valse d'Amour). 2. *Utazás a Balaton körül*, op. 56., hét számból áll: (A Balaton partján, Vihar a Balatonon, A busangó halász, A szerzetes, Az apácza és a szirtharang, Érik a szőlő, Tihany ostroma, Hálaima és visszhang. Major ezeket Siposs Antalnak, a Balatonvidék lakójának és dalosának ajánlotta. 3. *Három koncertfantázia*, op. 63., (Északi fantázia, Lengyel fantázia, Magyar fantázia). Művészeknek szánt nagyszabású, három önálló kangversenydarab. E fantáziák kétféle kiadásban jelentek meg: egy zongorára, mint önálló hangversenydarabok és két zongorára; ez utóbbi kiadás tulajdonképpen zenekari kiadás; a második zongora a zenekart pótolja. A zenekari partitúra egyébként a közeli időben szintén meg fog jelenni. Az egész művet Zápory-Regenhart Ferencz lovagnak, a Bécsi Magyar-Egyesület elnökének ajánlja a szerző. Mind e művek Méry Béla zenemű-kereskedő bizományában kaphatók.

(*) **Kispesti színház.** A kispesti nyári színházban ezidőszent Tóvári társulata tartja előadásait. E napokban a kispesti intelligencia felkérésére *Novák Ilona*, az eperjesiek ünnepeit primadonnája lépett föl. A művésznő *Kukoricza Jancsi* szerepében úgy megnyerő megjelenésével, mint magas igényeket is kielégítő játékkal és szép hangjával, osztatlan, nagy sikert aratott. Reméljük, hogy *Novák Ilonát*, a nagy szezon beálltával, valamelyik közsínházban, hozzá méltó milióban üdvözölhetjük.

FŐVÁROS.

(*) **Építési Kossuth-mauzoleum.** A tanács a *Kossuth-mauzoleum* építésére felügyelő bizottság javaslatához képest, elrendelte az építkezésnél még hátralevő munkák teljesítését és elfogadta az ezekre vonatkozó árlejtésbeli ajánlatokat. A tanács közelebb gondoskodni fog a föliatok szövegének megállapításáról is. Fölhívta ennél fogva a művezetőséget, hogy a feliratokra való felületek számáról, alakjáról és méreteiről tegyen jelentést. A siremlék parkozásának a tervét megrendelte a tanács a művezetőségnél és a fővárosi kertészetenél. Itt említjük föl, hogy a mauzoleum építésére felügyelő bizottságban beállott változások folytán, szükségessé vált a bizottság kiegészítése. A tanács ennek folytán a bizottság elnökségére *Vasziljevics János* alpolgármestert kérte föl, új tagokul pedig *Piperkovics Bátor* tanácsost, *Wolfner József* és *Kuncz Jenő* fővárosi bizottsági tagokat.

(*) **A vásárpénztár felállítás.** A marha- és sertés-vásárpénztár létesítése tárgyában a központi város-házán megtartott értekezletet dr. *Melty Béla* fővárosi tanácsnok, a közlelmezési ügyosztály vezetője nyitotta meg és az előadói tisztet dr. *Folkusházy Lajos* tanácsjegyző töltötte be. A vásárpénztár alapítási tervérete abban a formában, a mint az ügyosztály elkészítette, nem ment keresztül. Többet elfogadtak a javasolt módosítások közül. Így kimondták, hogy az előlegek és hitelek nyújtása nemcsak budapesti mézárásokra és hentesekre lesz szorítva, de más husiparosok és husekereskedőkre, illetőleg marha és sertésbizományo-

Odol

sokra és rajtuk kívülálló érdekeltekre ki lesz terjeszthető. A bizományi üzlet csak az állatok eladására korlátoztatik. Az állatok tekintetében bizományi vételt, a nyerstermények tekintetében pedig se bizományi vételt, se bizományi eladási üzletet a létesítendő vásárpénztár nem gyakorolhat, ellenben foglalkozhatik az érdekeltség vállalatainak finanszírozásával. A vállalat vezetése dolgában egyedül azt koncedálta az érdekeltség sűrgetésére a hivatalos álláspont, hogy a főváros, mint alapító, a társaság első igazgatóságát, illetőleg felügyelő bizottságát az érdekeltekre való figyelemmel fogja kinevezni. Abba azonban nem ment bele a hivatalos képviselő, hogy a vállalati alapszabályzat, üzleti szabályzat és díjszabálytervezet kidolgozását a főváros és az érdekeltség küldöttjei együtt végezzék. Azonban a dolog természetéből folyik, hogy az előkészítés munkájában közösen fognak résztvenni, amennyire ez lehetséges. Az igazgatóság jelölése dolgában a többséget a főváros a maga számára fenntartotta, ami azonban nem zárja ki, hogy a többség a szakembereké lesz. A részvényjegyzések augusztus 1-én kezdődnek és augusztus 15-én végződnek. A befizetett részvénytöke-részleteket az értekezleten történt felszólalás folytán gyümölcsözőleg fogják elhelyezni, hogy az esetleges tulajjegyzések, amelyeknek sorsáról szept. 15-én kell határozni, kamatvesztésüket nem szenvednek. Az értekezleten résztvevő érdekeltség, ámbár még a földmivelésügyi miniszter nem nyilatkozott, 1,785.000 korona értékű, egyenként 200 korona névértékkel bíró részvénynek jegyzését jelentette be. Ebből 1 millió koronát jegyzett az a három mérszáros szövetkezet, amelynek Lindmayer György az elnöke, háromszázezer koronát pedig a Schubert Sándor vezetése alatt álló két mérszáros szövetkezett jegyezték. Jegyztek továbbá: Brauch Ferencz 200.000 koronát, Hubert István 100.000 koronát, az első tertsziszlaló r. t. 50.000 koronát, Kovács Mátyás 20.000 koronát, az OMGE., a Magyar Gazdák Szövetkezete, Braun József és fia, Schönfeld Gusztáv, Kokornik József, a Czukorgyárosok Országos Egyesülete 10.000—10.000 koronát. A többi bejelentett jegyzés 1000—6000 korona között mozog.

SPORT.

Kottingbrunni meeting.

— Negyedik nap. —

A kottingbrunni meeting mai negyedik napjának kiemelkedő számai az 5000 koronával dotált Államdíj és a mérföldes távu Badeni Handicap, mely utóbbiban urlovasok szállnak nyeregbe. Az államdíj 3200 méteres távján jobb stehereink közül Orphelin, Toast, Augur, Meglio stb. mérkőznek egymással. A győztes, tekintettel a hosszú távra s vasárnapi könnyű győzelmére, valószínűleg Orphelin lesz, melynek azonban Toast és Meglio veszélyes ellenfelei lehetnek. A Badeni Handicap mérföldes távján az urlovas-versenyek megszokott combattansai mérkőznek egymással. Legutolsó formája szerint Loredan indul a legtöbb esélyllyel, minthogy azonban az urlovas-versenyeknél szinte ritkaság, hogy a papirforma érvényesüljön, nincs kizárva, hogy a papiron ugyszólván verhetetlen Loredant Pretty Dick vagy Tofana megelőzhetik a célban.

Jelöljeink a következők:

- I. Dongat—Evidoor
- II. Rendetlen—Ovidus
- III. Mátka—Kottingbrunn
- IV. Orphelin—Toast
- V. Loredan—Pretty Dick
- VI. Veronesi—Ikrény
- VII. Engelschalk—Sprtt.

Nyit-tér.

E rovathoz közöltöket nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Felső Margitszigeti Vendéglőben

Balogh Károly

zenekara

naponta hangversenyi tart

déli 12—2 óráig és este 5—10 óráig.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66—

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatonként 1—10 forintig. Capot-American rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigátor, felszerelve 2—5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2,50, 8.—, 8,50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A halálos kösszurás. Tegnapi számunkban már ismertettük a nagyváradi törvényszék előtt tárgyalt tragikus esetet, melynek sajnálatraméltó szereplője Hevesi Akos gazdasági akadémiai növendék, aki ez év tavaszán egy éjjeli összeszólalkozás után vadászkesével lesurta Jámor Sándor törvényszéki tisztviselőt. A lefolytatott bizonyító eljárásból majdnem világosan kivehető, hogy a vádlott részéről igazi bűnözési szándék nem forogott fenn, midőn annak a szerencsétlen embernek életét kioltotta. Erősen behorogzott állapotban, mulatozás után akadtak össze egymással, szóváltás után egyik részről tetleges inzultus, másik részről a halálos kösszurás következett. Ha a büntetőjog alapja az, — aminthogy sokan így vallják, — hogy büntessük a társadalomra veszedelmes embereket, illetve a büntetéssel elriasztjuk őket a bűnözéstől: akkor az ilyen vádlott, mint Hevesi Akos megbüntetésének nem volna sok rációja. Mert az ilyen ember, ah a bíróság fel is mentené, már elég súlyosan bűnhődik vala azzal, hogy végigszenvedi azokat a kínzó szenvedéseket, melyek egy büntűgy jobb érzésű vádlottjának jutnak osztályrészül. Ennél az emberről nagyon valószínű, hogy egy hasonló esetben ismét kést ragadna embertársára. Ezért látjuk, hogy az ilyen vádlottal szemben mindig kifejezetten megnyilvánul a nagyközönség szimpátiája. Egyenesen elvárja a bíróságtól a felmentést, vagy legalább is a nagyon enyhe büntetést. Erzi, hogy nem az a veszedelmes ember, akit az államnak ártalmatlanná kell tennie.

Most is azt halljuk Nagyváradról, hogy ma, midőn az elnök a szenzációs bűnpörben kihirdette az ítéletet, mely a vádlottra nagyon súlyos büntetést ró ki: a publikum részéről erős püsszegés hallatszott.

Részletes tudósításunk a bűnügyről a következő:

A nagyváradi törvényszék ma folytatta a szenzációs pör tárgyalását. A pör iránt óriási az érdeklődés, zsufolt terem előtt, nagy izgatottság közepette nyitotta meg dr. Sulyok Béla törvényszéki elnök a tárgyalást. Göröndey királyi alügyész vádbeszédében fentartja a vádat Hevesy és Békési ellen. Dr. Tóth Ferencz ügyvéd, Hevesi védője másfél óras védőbeszédet mondott, amelyben főként az orvosszakértők véleményét támadja és bizonyítja, hogy a vádlott beszámíthatatlan állapotban volt, amikor Jámort lesurta. Hevesi a védőbeszéd közben könyezett. Ezután dr. Medvey Gábor, Békési védője beszélt. Bizonyítja, hogy Békési nem követett el büncselekményt. Az ügyész replikája után az elnök megkérdézi Hevesit:

— Van-e valami észrevétele?

Felelet: Nincs.

Negyed tizenkét óraker a törvényszék visszavonul és félórai tanácskozás után az elnök kihirdeti az ítéletet, amely Hevesit a 301. szakaszba ütköző erős felindulásban elkövetett halálos végű súlyos testi sértésben bűnösnek mondja ki és négy évi börtönre ítéli. A büntetésbe a vizsgálati fogság két hónapját beszámítják. Ezenkívül köteles a vádlott a megölt Jámor Sándor édesanyjának, özvegy Jámor Ferenczének 550 korona temetési és sírköveállítási költséget fizetni és 1907. április 7-étől, a gyilkosság napjától havi husz korona kártérítést fizetni. Békésit a törvényszék a bűnpártolás vétsége alól fölmentette. A közönség nagy izgalommal fogadta az ítéletet. Mikor az elnök a négy évi börtönhöz ért, erős püsszegés hallatszott. A másik vádlott fölmentését meg-

éljenzették. Az elnök erősen csöngetett és azt mondta:

— Csönget kérek. A bíróság nem hatásvadászattól hozza meg az ítéleteit.

Hevesi zokogva fogadta az elítélését. Ezután az elnök az ítélet hosszú megokolását olvasta föl. Hevesi védője semmiségi panaszt adott be.

§ A politikai örömlövények. Fényes László hírlapíró két évvel ezelőtt erős támadást intézett Politikai örömlövények cím alatt négy orsz. képviselő ellen, akikről azt állította, hogy míg odalenn a kerületeikben adják a dühös hazafit, addig itt fenn a fővárosban folyton a miniszterek előszobáiban gseftelnek. A megtámadott képviselők panaszára a budapesti büntetőtörvényszék esküdt-bírósága négy havi fogházra ítélte rágalmazásért Fényes Lászlót, aki ma reggel vonult be ezen büntetésének kitöltése céljából a budapesti törvényszék fogházába.

§ Járásbíró és közjegyző egymás ellen. Dr. Pongrácz Géza galgóczi kir. közjegyző a legutóbbi országos képviselőválasztáson összetűzött Deák János nyitrai lakossal, ki emiatt becsületsértésért bepanaszolta a járásbírósnál. Tárgyalás után Pongrácz feljelentette Janovszky galgóczi aljárásbíró, hogy egyik kérelmét rosszakaratuan mellőzte. A fegyelmi bíróság Janovszkyt a vád alól felmentette, mire az albiró most Pongrácz ellen a miniszter engedélyével rágalmazási pert indított. A delegált pozsonyi kir. törvényszék Pongráczot 500 korona pénzbüntetésre ítélte. A pozsonyi ítélet-tábla felelősvitel tanácsa az alsóbíróság ítéletének megokolását helybenhagyta, de a pénzbüntetést 200 koronára szállította le. Pongrácz védője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdaságunk helyzete.

Budapest, július 26.

Sok szó esik mostanában közgazdasági helyzetünkről. Nagy tervek megvalósítása előtt állunk és különösen előtérben áll a gazdasági különválás, az önálló jegybank és iparfejlesztés. E nagy, mondhatni korszakalkotó momentumok, melyek hivatva vannak gazdasági életünkben valószínű forradalmat, regenerációt és boldogabb jövőnek új irányt alkotni, nem mentesek teljesen bizonyos problematikai máztól. Az ország sok baja közt a legnagyobb az, hogy *nincs pénz!* A gazda hiába fordul a bankokhoz jelzálog-kölcsönért, az építkező közönség siker nélkül kunyorál építkezési kölcsönért, a kereskedő pedig tárcza-váltóit eredménytelenül kintálja leszámítolásra — szóba sem állnak velök, mert nincs pénz. Volt és nincs.

A laikus ember önkénytelenül fejéhez kap és azt kérdi: hová lett hát a pénz? Sokan erre azt válaszolják, hogy visszaküldte a külföld értékpapirjainkat és a bankok kénytelenek voltak — hogy hitelüket a jövőre a külföld előtt ne rontsák — azokat felszívni. Így merültek ki a vasszekrények — punktum.

Fájdalom, a dolog nem egészen így áll. A pénzhány sokkal régebb keletű és inkább annak tulajdonítható, hogy értékpapirjainkat a külföldi tőke ragadta magához. Már akkor, amikor az első értékpapir szállítmány külföld kezébe jutott, kezdődött a nagy baj, mely évtizedeken keresztül mindinkább fejlődött, miglen oda fejlődött, ahol ma állunk, hogy t. i. nincs pénz.

Igaz és való tény, hogy értékpapirjainkért a külföld milliárdokat bocsátott rendelkezésünkre, de tagadhatatlan az is, hogy mi nemcsak a milliárdokat fizetjük lassankint vissza, hanem fizetünk egyben horribilis összegű kamatokat is.

Ha meggondoljuk, hogy államadósságunk kötvényei is nagyrészt külföldi kezekben vannak és ezeknek szelvénybeváltására évenként 100 millió korona kell, ha meggondoljuk, hogy bankjaink által a külföldnek eladott értékpapírok kamatai fejében szintén 100 milliócskát fizetünk, ha meggondoljuk továbbá, hogy az utóbbi 20 év alatt fizettünk Ausztriának ipar-cikkéért 17 milliárd koronát és a mi természetmennyeyünkért nem vettünk be Ausztriától csak 15 milliárd koronát, úgy hogy 2000 millió korona pénztünk ment ki, ami évenként szintén csekély 100 millió koronát tesz ki, végül, ha meggondoljuk azt is, hogy idegen vállalatok, mint külföldi biztosító társaságok stb. szintén kivisznek országunkból évenként legalább 120 milliócska koronát, úgy nincs mit csodálkoznunk, hogy Magyarországon nincs pénz. 420

millió koronával apad tehát évenként a nemzeti vagyon és semmi sem történik ezen szemmel látható elszegényedés megakadályozására.

Más országokban az ilyen csatornákat, melyek a nemzeti vagyont idegenbe terelik, egyszerűen betömjék, vagy új források után kutatnak, melyek a csatornákon eltűnő nemzeti vagyont némileg pótolják. Anglia pl. nevezetesen veszi, hogy Transzvámban sok az arany, milliárdok és vérdózsák árán megszerzi magának az aranytermő Transzvált.

Arany! ez tulajdonképpen a pénz, a csereérték alapját képező fogalom.

Pedig arany van ám nálunk is, ott vannak az erdélyi és mármaros hegyek, a Maros és Körös vizek kőmpölygetik az aranyport medrekben, de kinek jut eszébe ezt a nemes és nélkülözhetetlen ércet pénzé tenni? És ha van is e téren némi produkció, az is külföldi kezekben van és külföld élvezi annak hasznát.

Hej, pedig áldásos dolog volna, ha az állam az aranytermelést teljesen magához ragadná, akkor nem kellene százmilliókra rugó aranyrudakat a külföldi piacon összevásárolnunk és nem kellene féltünk attól, hogy a valutaszabályozás „csütörtököt” mond.

A készíztetés felvételének egyik legnagyobb és talán leküzdhetetlen nehézsége éppen abban rejlik, hogy ha el is készülünk rá és megfelelő mennyiségű aranyat gyűjtünk össze, úgy annak lassu kiszivárgása a külföldre problematikus teszi az egész intézményt, mert évtizedek múlva ott fogunk állni, hogy aranyunk csak volt.

Közgazdaságunk egyik veszedelmes jelensége a záloglevél-üzlet is. A 2^{1/2} milliárd korona értékű képviselő záloglevelek és községi valamint vízszabályozási kötvények külföldön lévén elhelyezve, azok a legkisebb emócióra ismét visszaküldetnek, elvonván a mobil tőkét kereskedelemtől és iparfejlesztéstől. Ez a veszedelem napjainkban Damokles kardja gyanánt lebeg fölöttünk és ha Ausztria meg akarja akasztani a magyar ipar fejlődését, úgy azt bármily pillanatban megteheti, mert adóssai vagyunk, a hitelező pedig — ha akarja — szívtelen és könyörtelenül nem ismerő zsarnok tud lenni — különösen, ha egyéb érdeke is úgy kívánja.

A tényállás szomorú volta elül nem zárkozhatunk el és ha azt nem akarjuk, hogy örökkön-örökké nyakunkon legyen a zsarnok, úgy annak súlyos nyomása alul fel kell szabadítani az országot.

Az ország, a föld az államé. A föld szolgáltatja tulnyomóan az állami bevételeket; érdekében áll tehát az államnak amúgy is, hogy a földet ne tulságosan terhelje olyan adósság, mely az adófizetési képesség rovására megy. Az államnak tehát első sorban kötelessége a magyar földnek miként történő megterhelése fölött őrködni és ingerenciát gyakorolni oly irányban, hogy a birtokos csak olcsó kölcsönt vehessen fel. Az a 600 millió korona, pl. mely a vidéki pénzügyintézetek által nyújtott hitelek alakjában a magyar földet terheli és sok helyütt 8—12% kamatba kerül, valóban káros állami szempontból is.

Azonban még ilyen intézkedés sem alkalmas a bajt orvosolni. Itt radikális szerről kell gondoskodni.

A földhitel-ügyet ki kell szabadítani a pénzügyintézetek üzletkörtől.

Amde hogyan?

S itt álljunk meg egy pillanatra.

Az állam saját háztartásának fedezésére kölcsönt vesz fel és e kölcsönt, valamint annak kamatait az állami bevételekből fedezi. Az állami bevételeket különféle címeken kivetett adók képezik, a többek közt a földadó is. Ha tehát az állam teljes joggal terheli a földet bizonyos összegű adóval és ezen bevételről hitelezőjének kamatozó kötvényeket szolgáltat ki, önkénytelenül is előtérbe nyomul az a kérdés, hogy mi akadályozhatná az államot abban, ha a fennálló földterheket magára vállalná, a fizetendő annuitások arányában újabb földadót venne ki és ezen újabb adóforráshoz mérten államkötvényeket hozna forgalomba?

A pessimista urak erre azt fogják mondani, hogy az államnak nem szabad „gschäftelni.”

Helyes! az államnak nem szabad üzrekedni, nem is ez képezi ez alkalommal a kiindulási pontot, sőt kárhózasnak tartjuk, ha az állam ebből direkt hasznot húzna. Ellenben az indirekt haszon, mely ebből a transzakcióból várható — kiszámíthatatlan.

Megbecsülhetetlen előnye pedig ennek a transzakciónak kétségkívül az volna, hogy egy csapásra eltűnnék fejünk fölül az a főnnebb említett „Damokles kard” eltűnnék egyszer s mindenkorra az a „mumus”, hogy visszaküldjük papírjainkat, mert ha vissza is küldenék, az államnak nem volna oka azzal törődni, valamint ma sem törődik vele, ha a korona járadékot akár 10%-al is párin alul jegyzik.

Azt pedig, hogy bankjaink új üzletkörre szorítottatnának, mely üzletkör természetesen első sorban ipari vállalkozások finanszírozása volna, talán mondanunk sem kell.

B. S.

Magyar liszt idegen czéger alatt.

Budapest, július 26.

Az osztrák és cseh malmok agitációjáról, mely a magyar buza és liszt-bevitel ellen irányul, ugyszólván nap-nap után kénytelenek vagyunk megemlékezni. Ezek a szemérmetlen támadások folyton ismétlődnek s a magyar érdekesség, sőt maga a magyar kormány is tehetetlenül áll ezekkel szemben. A két kormány közötti kiegyezési tárgyalások eredményeit nem hozzák ősz előtt nyilvánosságra, pedig nem volna érdektelen tudnunk azt, vajon a magyar kormány szerzett-e kellő biztosítékokat a magyar kenyértermény kivitelre nézve. Ha már a selejtes osztrák iparczikkék beözönlését eltűrni kell s a magyar piacokat továbbra is elárasztják az osztrák iparczikkékkel: a legkevesebb, amit a magyar kormánynak a kiegyezési tárgyalásoknál követelnie kellett, hogy a magyar mezőgazdasági termékek szabad forgalma biztosítottassék az új kiegyezésben.

Az osztrák szaksajtó nem elégszik meg azzal, hogy a saját területén folytat szertelen agitációt, hanem elárasztja a külföldet is s a magyar buza siker tartalmáról mesébe illő híresztelésekkel áll elő. Néhány évvel ezelőtt a francia pékiparral elhitették, hogy a magyar buza sikértartalmából évről-évre veszít, pedig a híresztelésnek semmi elfogadható alapja nem volt. Most az angol sütőipart vezették félre osztrák jóakaróink. Az osztrák visszaéléseinek végezetül is határt kell szabnunk már valahára, mert tovább nem tűrhetjük azokat a visszaéléseket, amelyeket Ausztria egy-nemely tartományaiban, különösen Csehországban azzal követnek el, hogy ottani gyártmányu lisztet magyar czimkével és jelzésekkel ellátva olykép hoznak forgalomba, hogy a vevőket megtévesztik annak látszatával, hogy az illető liszt magyar gyártmányu.

Ugy látszik, ezek a visszaélések nemcsak Ausztriára szorítkoznak, hanem bőven megtalálhatók a külföldön is. A külföldi malmok is gyakran fordulnak ama szemérmetlen eljárásához, hogy lisztjüket elnevezik magyar lisztnek, hogy selejtes termékeiken a magyar liszt czégeré alatt könnyebben tudhassanak. Ezen eljárásukat tetézik azzal is, hogy a mi kitűnő magyar lisztünket nem mint magyar lisztet, hanem hamis jelzés alatt hozzák forgalomba. Az angol sütőipar egyik legelőkelőbb közlönyében a „British Baker”-ben a hetenként megjelenő lisztárjegyzési táblában a magyar liszt egyáltalában nem fordul elő, ellenben megtalálható a „legjobb bécsi minőségek” között.

A földmivelési és kereskedelmi minisztereknek kellene a külügyminisztérium útján fölvilágosítani a külföldi közvéleményt arról, hogy igenis Ausztria magyar liszt nélkül el sem lehet s az osztrák malomipar és lisztkereskedelem nem osztrák, hanem magyar

terményt hoz a külföldön forgalomba, mert az általa „bécsi liszt”-nek elkeresztelt liszt a magyar malmok gyártmánya.

Tehetnének azonban saját jól felfogott érdekében valamit a magyarországi malmok is, ha egyebet nem, legalább a külföldi sajtót világosítanák fel a tekintetben, hogy mennyi finom lisztet exportálunk Ausztriába, amely közvetítii külföldre idegen czéger alatt a magyar lisztet.

Két iparvállalat részvénylebélyegzése. A Mármaros bányavállalat r.-t., valamint a **Borkuti vasércmű r.-t.** augusztus 3-ára közgyűlésre hívták egybe részvényeseiket. A közgyűlés tárgya — többek közt — a részvények lebélyegzése tárgyában való határozathozatal. A két vállalat részvényei azonos kezekben vannak, mindkettőnek igazgatósága és felügyelő-bizottsága is majdnem ugyanazokból került ki. A két vállalat 1906-ban alakult, oly célból, hogy a Schneckendorf Jakab által Mármaros, Ugocsa, Szatmár és Szolnok-Doboka vármegyék területén megszerzett bányajogokat kihasználja és értékesítse. A vállalkozások, úgy látszik, balul ütöttek ki, úgy hogy a két vállalat most az alaptőke leszállításával akar segíteni a bajon.

Faipari részvénytársaság Debreczenben. Debreczeni faipari részvénytársaság czég alatt — jelenlik lapunknak — Debreczenben új vállalat alakult meg 250 ezer korona alaptőkével.

Készülő sztrájk egy fővárosi malomnál. A fővárosi malmoknak csak nemrég sikerült leküzdenni az immár komoly bonyodalmakat okozó sztrájkot, amennyiben munkásaikkal egyezsége léptek. Most ismét a sztrájk miatti gond felhője lebeg egyik legnagyobb malmunk felett. Az **Első Budapesti Gőzmalom r. t.** munkásai között — amint értesülünk — már néhány nap óta mozgolódás támadt, melynek célja béremelésre irányul s ha a vállalat nem tudna megegyezni munkásaival, azok sztrájkba lépnek. Hogy a sztrájk lehetőségét, sőt azt is, hogy a mozgalom esetleg átharapódzik más malmokra is, a gabonátözsdei körök is komolyan veszik, arra vall egy itteni nagyobb gabonabizományi czég körlevele, melyet ma küldött szét ügyfeleinek. A körlevélben a czég arra figyelmezteti ügyfeleit, hogy egyelőre ne küldjenek árut Budapestre, azért, mert a malomsztrájk esetén a gabonát alig tudják eladni s így beraktározni kénytelenek, mi tetemes költséggel (fekbér stb.) jár. Lehetséges, hogy a sztrájk kitörését meggátolják, nevezett malom és a munkások közt a tárgyalások folyamatban vannak.

Állami női gazdasági iskola Nagyváradon. A földmivelésügyi kormány Nagyváradon egy kisebb méretű gazdasági iskolát szándékozik felállítani. A női gazdasági iskolában a legelemibb gazdasági teendőket sajátítanak el a növendékek, különösen pedig a konyhakertészetre fektetnek a főszűl.

Felszámoló részvénytársaság. A Délmagyarországi gyógyóvőny és terménykivitel r. t. — amint lapunk értesül — elhatározta a felszámolást. A társaság 1906-ban alakult 150.000 korona tőkével Szegeden.

Szabadalmi kiállítás Debreczenben. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara folyó év őszén, ha elégsz jelentkező lesz, a kamara iparmuzeumában szabadalmi kiállítást rendez. E kiállításra a szabadalmi tárgyak kicsinyített modelljei, esetleg rajzai és fényképei küldhetők be. A kiállítókól semmiféle díj nem szedetik. Jelentkezni legkésőbb szeptember 1-ig lehet. Egyebekben felvilágosítással szívesen szolgál egy a szegedi, mint a debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

Hódít a horvát bojkott! Horvátországban terjed a magyar ipar ellen irányuló mozgalom. Minden nap újabb jelenségeivel állunk szemben a horvát tulkapásoknak, a megtorlás azonban még egyre késik. Hogy mennyire belevette magát a köztudatba odaát a magyar gazdasági érdekek elleni hasza, annak újabb jelenséget látjuk egy vidékről érkezett hírnünkben. Franjo Donceric csazmai kereskedő még régebben, mielőtt a horvát kérdés felszínre vetődött volna, néhány tucat taplósipkát rendelt meg egy czelldömölki kalapgyárosnál. A

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle rádio activ

Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kizárólag Komáromban.

Umandi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

napokban az rugaszkodott megrendelésé

Bojkott a nép jelszava. vénytelen be megfosztotta csületes hor vilag rokonsz nem fogadom remácziaival.

Nap-nap már kell er zása ellen.

Termésor vármegye ter tik lapunkna a terméserec híresztelték.

folytak az eg szigetvári jár tették be az nem akarta söt, hogy a kon felül r nekik. Az véget ért, követelést m eredménye á nösen az ősz azonban elő ütni. A czuk főtermesztési tak. A burgo nyujt, mert a totta. A szár tönkretette, i hiány. A szá károkat okoz

Kosárfon geden életre alapon föllá létesítése üg

Kiszabó Az alaptőkét részvényt jeg nyugalmazot termékeket f országból h családot be tersége. A vel indul m

Felvétel velésügyi n állami méh megnyiló k felvételt cs koronás bé mivélésügyi ket auguszt ügyi miniszr

A szerb mány — an kiirt szállítá ajánlatát fo vet rendelt

Vásárvá megengedte területéhez tember 17- vételese sz megye ter a szeptemb évben kivét vármegye t minden év szágos vá amennyiber napra vagy hétköznapo

Uj ken Felten és C német ken nagy gépgy lépett az u mely Ujvid Az ujvidék vittetni.

napokban az érdemes horvát kereskedő nekirugaszkodott és a következő levélben vonta vissza megrendelését:

Bojkott a magyar iparnak! Ez ma a horvát nép jelszava. A magyar szolgálati nyelvnek törvénytelen bevezetése a horvát vasúti vonalakon megfosztotta a magyarokat nemcsak minden becsületese horvát ember, de az egész civilizált világ rokonszenvétől. A megrendelt sapkákat nem fogadom el. El Ázsiától! Le a magyar szupremáciával.

Nap-nap után kérdezzük, mikor lépnek fel már kellő erélyvel a horvát hóbort megnyilatkozása ellen.

Termeseredmények Somogy megyében. Somogy vármegye területén az aratási munkálatok — jelentik lapunknak — jobbára már befejezést nyertek; a termeseredmény nem olyan rossz, amint azt előre híresztelték. Az aratási munkálatok zavartalanul folytak az egész vármegyében, csak egy helyen, a szigetvári járáshoz tartozó Gyöngyös pusztán szüntették be az aratók a munkát, mert az uradalom nem akarta teljesíteni a munkások ama követelését, hogy a szerződésben biztosított járandóságukon felül részgabonájuk szalmáját is engedje át nekik. Az aratósztrájk azonban egy nap alatt véget ért, mert az uradalom a munkások követelését megadta. Somogy vármegye aratási eredménye általában kedvezőnek mondható, különösen az őszi gabona fizet szépen, a tavaszi azonban előreláthatólag hátrányosabban fog beütni. A czukorrépában, mely a megyének egyik főtermesztési ága, a rovarok nagy károkat okoztak. A burgonya és a kukorica nem sok kilátást nyújt, mert az eső hiánya fejlődésüket megakasztotta. A szárazság folytán, mely a sarjütemést is tönkretette, igen nagy a megyében a takarmányhiány. A szárazságon kívül a jégverés is nagy károkat okozott a megyében.

Kosárfonógyár részvénytársaság az Alföldön. Szegeden életrevaló mozgalom indult meg egy modern alapon fölláttatandó kosárfonógyár részvénytársaság létesítése ügyében. Az új vállalat czime *Szeged-Kiszombori kosárfonógyár részvénytársaság* lesz. Az alaptökéhez Szeged város törvényhatóság tíz részvényt jegyzett. A társaság elnökéül Rónay Jenő nyugalmazott főispán van kiszemelve. A gyár oly termékeket fog gyártani, amelyekkel eddig Németországból hozták be. Kiszomborban már negyven családot be is oktattak a modern kosárfonás mesterségébe. Az új vállalat százezer korona alaptökével indul meg.

Felvétel a méhészmunkás-tanfolyamra. A földmívelésügyi miniszter pályázatot hirdet a gödöllői állami méhészeti gazdaságban szeptember 15-én megnyitandó két éves méhészmunkás-tanfolyamra. A felvételt csak 16-35 éves egyének kérhetik egy koronás bélyegű folyamodványban, amelyet a földmívelésügyi miniszterhez kell intézni. A kérvényeket augusztus 15-ig kell benyújtani a földmívelésügyi minisztériumnál.

A szerb kormány megrendelése. A szerb kormány — amint Bécsből jelentik — a korábban kiírt szállítási pályázatnál a steyr-i fegyvergyár ajánlatát fogadta el s *ötvenezer darab* puskacsövet rendelt meg nevezett gyárnál.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Gömör- és Kishont vármegye területéhez tartozó Pelsőcz nagyközségben szeptember 17-ére eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember 16-án; az Abauj-Torna vármegye területéhez tartozó Szikszó községben a szeptember 8. és 9-ére eső országos vásár ez évben kivételesen augusztus 25. és 26-án; a Zala vármegye területéhez tartozó Söjtör községben a minden év augusztus első csütörtökjére eső országos vásár ezentúl állandóan július 30-án, amennyiben pedig határnap szombat, vásárnapra vagy ünnepnapra esnek, úgy a következő hétköznapon tartassék meg.

Új kenderfonógyár. Guillaume Arnold, a kölni Felten és Guillaume czég főnöke, a legnagyobb német kenderipari vállalkozó, kinek Ausztriában nagy gépgyára is van, — mint értesülünk — belépett az újvidéki Brüll F. F. betéti társaságba, mely Újvidéken kenderfonó vállalatot tart fenn. Az újvidéki kenderfonót Guillaume ki fogja bővíttetni.

Áremelés a juta-iparban. Az egyesült osztrák-magyar juta-iparosok érdekszövetsége — amint értesülünk — elhatározta, hogy a fonal árát 3%-al, a szövött árúkat 5%-al emeli. A megállapodás e hó 27-én lép életbe.

A borhamisítások ellen. Darányi földmívelésügyi miniszter legutóbb ismét rendelkezést utasította a törvényhatóságokat, hogy a közönséget a bortörvénynek a hamisítás ellen irányuló intézkedéseire figyelmeztessék és hogy ezeket az intézkedéseket pontosan hajtsák végre. Hasonló figyelmeztetés ment valamennyi gazdasági egyesületnek, gazdakörnek, szőlészeti és borászati egyesületnek. Az ellenőrzés nemcsak a rendes közigazgatási apparátusnak, hanem az összes vinczellér iskolák szőlészeti és borászati felügyelőség személyzetének hivatalos kötelessége. A közigazgatási hatóságoknak feladata, hogy hirdetmények és dobszó útján, szóval minden alkalmas módon figyelmeztessék a közönséget, hogy a mustba, borba, valamint a már kész kiejert törkölyborba vizet keverni feltétlenül tilos; hogy tilos a természetes bornak törkölyborral, vagy gyümölcsborral való összekeverése és végül, hogy a mesterséges borok készítését (a borhamisítást) a törvény szigorúan bünteti. A földmívelésügyi miniszter a belügyminisztert is felkérte, hogy a rendőrhatalóságokat a borhamisítások ellenőrzése és megtorlása tekintetében a legerélyesebb eljárásra utasítsa.

Fekbér-emelés. A Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatósága közli, hogy a fekbérmentesítést *Budapest* a korlátolt rakhelyviszonyok miatt további inrzkedésig két napra leszállította és a fekbéreket 50%-kal felemelte és pedig azon küldemények után, amelyek július 29-től az érdekelteknek értesítve lesznek.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE Gabonátözsde.

Ma kisebbszerű csapadékban volt részünk, ami természetesen hatás nélkül nem maradhatott és úgy a tengeri, mint a buza árát lerántotta, illetve az eszközölt eladások által azt elősegítte. Reggel 11.20 koránán indult az októberi buza, míg délután egész 11.— koronáig kötött ezen cikk. Egyszerre ismét szilárd irányzat kerekedett felül és az egyik malomnak állítólagos 70 ezer méter-mázsás októberi buza vásárlása következtében az árak rohamosan felfelé törekedtek és egész 11.14 koronáig emelkedett az októberi buza ára és ezen árfolyamon zárul is. Az üzlet alaphangulata szilárd, miként azt már több ízben is jeleztük és dacára a folytonos eladásoknak, a 11.— koronás áron alul nem képesek a buzát olcsóbbá tenni.

Termésjelentések.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tudósítói július 25-iki kelettel az ország mintegy husz vidékéről küldötték be a termésre vonatkozó tudósításait. A tudósítások szerint az aratás az ország legtöbb részében befejezéshez közeledik. Az ország déli részében a próbacséplések igen silány eredményt tüntetnek fel. Az egyes vidékekről beérkezett tudósításokat az alábbiakban közöljük:

Arad. A buza, árpa, rozs aratása már befejeztetett, csak még a zabot aratják helyenkint. A buza termése kat. holdanként körülbelül 5-6 mm., a rozs 5¹/₂-6, árpa 6-7, s a zab 7 mm. Pontosabb adatok azért nem állapíthatók meg, mert a cséplés lassan halad.

Baja. Rozs és buza le van aratva, eredmény rozsnál 6-6¹/₂ buzánál 7-7¹/₂ mm. kat. holdanként, minőség általában jó, a zabot vágják, de nem lesz kielégítő. Tengerinek eső kellene.

Békéscsaba. Buza 4-5 mm., árpa 5-6 mm., zab 5 mm. A tengerire eső kellene. Takarmányhiány van.

Győr. Az időjárás az aratási munkálatokra igen kedvező. A termés eredménye a vidéken kö-

vetkezőleg jelezhető: Buza, rozs közepes, árpa, zab gyenge közepes. A tengeri szépen fejlődik, jó eredmény várható.

Kaposvár. Cséplések eredményei szerint a buza 8 mm., rozs 7-8 mm., árpa 7.5 mm.-át fizet. A zabtermés a közepesen alul marad. Időjárás állandóan száraz és meleg, mindenre eső kellene.

Léva. Az időjárás száraz, meleg, jó idő az aratásra. Az őszi vetés gyöngye közepén alóli, a tavaszi jó termést ad.

Miskolcz. Az idei termés meg sem közelíti a múlt évit, a tavaszi szebb, de csak felét adja a tavalyi eredménynek.

Nagykanizsa. Az aratás a zab kivételével befejeződött. A cséplés mindenfelé folyik, az eredmény, sajnos, nem kielégítő. Buza kat. holdanként 5-7 mm.-át, rozs 4-5 mm.-át ad. Minőség jó nehéz.

Nagyszentmiklós. Az aratás folyik, sőt a kisbirtokoságnál már a gabonahordás is vége felé jár. Helyenként a próbacséplések folynak már. Némelyik dűlőben alig termelt egy mázsánál több szemes buza, a többi gázos és vadrepce. Kedvezőbb helyeken 2-3 mm. a terméshozam. Az árpa jobban fizetett, zab még lábón áll, de szintén kedvezően fog fizetni. A tengeri meglehetősen áll.

Nagyvárad. Az aratás az egész vármegyében befejezéséhez közelg. A cséplés több helyen megkezdődött. Az eredmény buzában nagyon kedvezőtlen. A többi kalászos termények még kielégítő eredményt adnak. A kapásnövények jól állanak, de esőt várnak.

Nyiregyháza. A próbacséplések, sőt a már nagyrészt megindított cséplések általában csalódással lepték meg a gazdaközönséget, mert a várt sulytermést sem közelíti meg, ugyanígy, hogy az eddig nyert adatok szerint az átlageredményt alig lehet rozsnál 4¹/₂-5, buzánál is legfeljebb 6 mm.-ra tenni kat. holdanként.

Nyitra. Az időjárás száraz és meleg. Az aratási munkálatok nagyrészt befejeződtek. A cséplési munkák nagyban folynak. A próbacséplések eredménye igen kielégítő. Ugyanis buza m. holdanként 8-10 q, rozs 7-8 q és zab 6-8 q.

Pancsova. A cséplési munkák folynak. A buza 68-73 kg. minőségűt, holdanként átlag 4 mm.-át ad. A tengeri szép.

Szatmár. Az aratás 2-3 nap alatt teljesen be lesz fejezve, próbacséplések még nem tartottak. Szárazság állandó. Kapások és rétek esőt kívánnak.

Temesvár. A hőség és szárazság állandóan tart. A cséplési eredmények változatlan maradtak.

Versecz. A buzatermés átlaga holdanként 2.5 q. Zab átlaga holdanként 12 mm., őszi árpa 7-10 mm.

Zalaegerszeg. Az aratási munkák még folynak. Az elmúlt napok esője a kapásnövények fejlődését előnyösen befolyásolta.

Vidéki piacok gabonárjegyzéssel.

Az O. M. G. E. jelentései szerint a vidéki gabonárak július 24-én a következők voltak:

	Buza	Rosz	Árpa	Zab	Tengeri
Arad	21.90	15.80	13.90	14.40	11.60
Baja	21.40	15.70	13.—	14.70	12.—
Békés-Csaba	22.—	—	12.40	—	11.60
Debreczen	24.—	16.—	12.40	16.—	12.—
Győr	22.—	16.80	14.60	16.40	13.20
Kaposvár	21.60	15.—	16.—	16.—	12.80
Kassa	20.60	16.—	13.—	16.—	13.60
Léva	21.20	16.40	14.—	16.80	—
Losonc	21.40	15.60	14.50	17.50	14.—
Miskolcz	21.—	16.—	15.—	17.20	13.—
N.-Becskerek	21.—	14.—	13.—	15.—	11.40
N.-Kanizsa	20.90	16.50	15.50	16.—	14.—
N.-Szében	—	—	—	—	—
N.-Sz.-Miklós	20.50	14.—	12.—	13.60	12.—
Nagyvárad	21.20	15.40	13.20	14.40	11.60
Ny.-Egyháza	20.20	15.60	13.—	15.60	11.60
Nyitra	21.—	17.—	14.—	15.—	13.20
Pancsova	20.—	—	12.—	—	12.—
Pápa	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	20.—	16.40	14.—	16.—	12.40
Sopron	21.50	16.40	—	17.20	13.50
Szatmár	20.80	14.40	13.40	16.—	13.—
Szentes	20.60	—	11.60	14.40	11.20
Szolnok	22.20	—	14.—	14.—	11.50
Temesvár	20.40	14.40	13.20	14.40	11.60
Ujrad	21.80	15.80	13.20	14.30	11.50
Versecz	22.—	—	13.—	14.50	12.—
Zalaegerszeg	20.—	16.—	14.—	15.—	14.—
Zenta	—	—	—	—	—

WIKUS
CSOKOLÁDÉ-GYÁR
BUDAPEST
DEAK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOPOR

A malmok az üzemszünetet — mint hírlík — nem tudják keresztül vinni, mert az Erzsébetmalom a régi Pannóniamalom örlőképességét is be vonni akarta a számításba, mibe azonban a többi malmok beleegyezni nem akartak.

Készbuza mérsékelt kínálat és gyenge vételkedv mellett lanyha irányzatú volt. Elkelt 11.000 métermáza buza, 5—10 fillérrel olcsóbb, áron. Rozs 5—10 fillérrel olcsóbb, árpa bágyadt, zab csendes, míg tengeri 5 fillérrel volt olcsóbb.

Határidők bonyolításokra az összes cikkekben tovább lanyhulók.

Eladatott:

Ó-Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80.5 kg. 23.40 korona, 200 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 300 mm. 79 kg. 21.80 korona, felső.

Bácskai: 150 mm. 78.5 kg. 22.40 korona. Fejérmegyei: 1700 mm. 77.5 kg. 22.25 korona, 530 mm. 77 kg. 21.60 korona, úszkös hegyű.

Pestvidéki 1615 mm. 77.3 kg. 22.30 korona. Tolnai: 2900 mm. 75.8 kg. 22.80 korona. Uj-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 kg. 23.20 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.30 korona.

Pestvidéki: 150 mm. 79 kg. 22.50 korona, 200 mm. 78.5 kg. 22.40 korona, 1500 mm. 78 kg. 22.50 korona, 500 mm. 78 kg. 22.40 korona, 350 mm. 77 kg. 22.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 22.— korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.30 korona.

Rozs (uj): 300 mm. 17.— korona, kpf., paritás, 300 mm. 16.90 korona, kpf., paritás, 100 mm. 19.85 korona, kpf., paritás, 300 mm. 16.85 korona, kpf., paritás, 300 mm. 16.80 korona, kpf., paritás, 200 mm. 16.80 korona, kpf., paritás.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. július 24-től július 25-ig.

Érkezett:	Elszállított:
Buza	10079 9213
Rozs	413 9244
Árpa	500 100
Zab	204 1835
Tengeri	4747 6146
Liszt	153 16669
Korpa	101 2503

A határidőpiacra kötött:

Déllelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza októberre 11.15, 11.20, 11.04.
Rozs októberre 8.82, 8.71.
Zab októberre 7.92, 7.93, 7.87.
Tengeri augusztusra 6.38, 6.36.
Tengeri 1908. májusra 6.39, 6.45, 6.39, 6.41.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 11.05—11.06
Rozs októberre ———— 8.73—8.74
Zab októberre ———— 7.87—7.88
Tengeri augusztusra ———— 6.36—6.37
Tengeri 1908. májusra ———— 6.41—6.42

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat megváltozott: élénkebb volt a hajlam a vásárlásra s így az árak pár fillérrel emelkedtek.

4 óra 30 percig záródnak:

októberi buza 11.13—11.14
októberi rozs 8.76—8.77
októberi zab 7.89—7.90
auguszt. tengeri 6.32—6.33
májusi tengeri 6.36—6.37

Terménytőzsde.

Szeszfizet.

Az Első Alföldi Cognaagyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés.

	Nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz adózva	161.—	166.—
adózatlan	61.—	65.—
Élesztőszesz adózva	—	—
adózatlanul	—	—
Nyersszesz adózva	159.—	162.—
Denaturált szesz	50.—	51.—

A szeszárak egyelőre tartósak, változás nem jelezhető.

Ertéktőzsde.

Az eladásokban ma is tulnyomó volt és így a kedvezőbb külföldi jelentések semmi hatást nem gyakoroltak. Kivételt csupán Déli vasúti részvények képeztek, melyek állandóan fedezési célokra kerestettek és 3 koronával magasabb árfolyamon záródnak. A déli tőzsde folyamán általában javult a hangulat, mert Berlinből magasabb jegyzések érkeztek és az eladások megszüntek. A helyi értékek piaca ma kedvezőbb képet nyújtott, Drasche-féle tégla, a tegnapi nagy árcsökkenés után 10 koronával javította jegyzését. Conkordiagőzmalom szintén 8 koronával magasabb árfolyamon kerestett. Ellenben a Hazai bank részvényei nagyobb mérvű eladásokra 5 koronával hanyatlottak. A járadékok piaca kedvetlen maradt.

Előzőzsde.

Az előzőzsde barátságosabb hangulattal folyt le.

Köztettek: Osztrák hitelrészvény 647.—647.50, Magyar hitelbank 749.25.—748.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 488.50—489.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 476.50.—, Osztrák-magyar államvasut 654.—654.50, Déli vasut 147.—148.—, Rimamurányi vasút 538.50.—, Magyar koronajáradék ————, Közuti vasut ————, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, 3 százalékos jelzálog-sorsjegy ————, Hazai bank ————.

11 óra 15 percig záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.—647.50, Magyar hitelbank 749.—749.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 488.—488.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 476.—476.50, Osztrák-magyar államvasut 654.—654.50, Déli vasut 147.—147.50, Rimamurányi vasút 538.—538.50, Magyar koronajáradék 92.50—92.55, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közuti vasut 537.50—538.—, Városi villamos vasut 289.—289.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott árfolyamokkal nyugodt volt.

Köztettek: Osztrák hitelrészvény 646.50—646.75, Magyar hitelbank 748.—748.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 487.75—488.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 475.—475.75, Osztrák-magyar államvasut 652.—653.50, Déli vasut 147.50—, Rimamurányi vasút ————, Magyar koronajáradék 92.50—, Magyar aranyjáradék ————, Közuti vasut 537.25—538.25, Városi villamos vasut 289.—.

Helyi értékekben kötött: Hazai bank 273.—277.—, Concordia ————, Drasche 500.—503.—, Kereskedelmi bank 33.80.

1 óra 30 percig záródnak: Osztrák hitelrészvény 646.75—647.—, Magyar hitelbank 748.—478.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 488.—488.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 475.—475.50, Osztrák-magyar államvasut 652.—506.53.—, Déli vasut 147.50—148.—, Rimamurányi vasút 538.50—539.—, Magyar koronajáradék 92.55—92.60, Közuti vasut 538.—538.50, Városi villamos vasut 289.—289.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, augusztus végére 14—16 K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde magasabb berlini jegyzésekre szilárdult.

Köztettek: Osztrák hitelrészvény 646.75—647.50, Magyar hitelbank 748.—748.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ————, Osztr.-m. államvasut 652.50—653.—, Déli vasut 147.50—148.—, Rimamurányi vasút 538.50—539.—, Magyar koronajáradék 92.50—92.—, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közuti vasut ————, Városi villamos vill. ————, 289.50.

3 óra 30 percig záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.25—647.50, Magyar hitelbank 748.—748.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 488.—488.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 475.—475.50, Osztrák-magyar államvasut 652.50—653.—, Déli vasut 147.50—148.—, Rimamurányi vasút 538.50—539.—, Magyar koronajáradék 92.50—92.—, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közuti vasut 538.—538.50, Városi villamos vasut 289.—289.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Eées, július 26. (Az Egyetértés távirata.) A mai heti tőzsdén kötött: Buza: Tiszavidéki 11.85—12.40, bánati 11.35—12.95, tótfelvidéki és csepelt 11.10—11.45.

Rozs: Tótfelvidéki 8.80—9.— K, csepelt ————, pestmegyei 8.85—9.10. különféle magyar 8.65—9.95.

Magyar tengeri: 6.70—6.90 K, cinquantin ———— K.

Árpa: 7.20—7.60 K.
Magyar közepes zab: 8.40—8.65 K, elsőrendű ————, válogatott ———— K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, július 26. A mai előzőzsdén rezervált volt a hangulat, ami különösen a newyorki és a külföldi tőzsdék lanyhulásában leli magyarázatát. Az összes értékekben árcsökkenés mutatkozott, kivételt képeztek a lombard-értékek. A hitel-, az államvasuti- és az alpesi bányarészvények tegnapi árfolyamukat tartották meg. Változatlanul maradtak a földhitelrészvények, a Magyar Jelzálogbank és a Gözhajózási Társaság részvényei.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 648.—, Magyar hitel. 7.50, Allamvasut 655.—, Déli vasut 146.—, Alpesi bányatársulat 589.—, Rimamurányi 541.50. Májusi járadék 96.50, Magyar koronajár. 92.65, Orosz érték 83.—, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.68. Prágai vasút ————, Unio-bank ————, Laenderbank ————, Bankverein ————, Elbavölgyi ————, Angol bank ————.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 647.—, Magyar hitel 750.—, Ländlerbank 432.—, Unio-bank 538.—, Allamvasut 654.25, Angol-bank ————, Bankverein ————, Déli vasut 146.25, Gözhajó ————, Alpesi bányarészvény 588.50, Májusi járadék 96.50, Magyar koronajáradék 92.65, Török sorsjegy 183.—, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut ————, Rimamurányi ————, Orosz érték ————, Keleti vasutak ————, Skoda ————.

Bécs, július 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.—, 1860-as sorsjegy 148.50, Osztrák hitelsorsjegy 422.—, Angol osztrák bankrészvény 303.50, Bécsi Bankverein 532.50, Osztrák-magyar bank 1805.—, Déli vasut 147.50, Dunagözhajózási társaság 989.—, Dohány részvény 415.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.63, Osztrák Lloyd 445.—, 4.2 százalék. ezüst járadék 96.75—30.—, Osztrák koronajáradék 96.80, 1864-es sorsjegy 250.—, Osztrák hitelintézeti részvény 646.90, Unio-Bank 539.—, Osztrák Ländlerbank 432.50, Osztrák-magyar államvasut 652.75, Elbavölgyi vasut 422.—, Alpesi részvény 587.25, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.60, Lipótkohó ————, Töröksorsjegy 183.50, tartott.

Bécs, július 26. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.55, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 141.—, Magyar hitelbank részvény 748.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 487.—, Rimamurányi 539.—, Magyar cukoripar ————, Adria hajózási részvénytársaság 411.—, Magyar koronajáradék 92.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.75, Kassa-Oderberg vasutrészvény ————, Magyar jelzálogbank 474.—, M. keresk. bank ————.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, július 26. (Tőzsdejelentés.) A newyorki tőzsde tegnapi gyöngye zárlata, valamint a nyugati tőzsdék nem kielégítő lefolyása a tőzsdemegnyitásra kedvezőtlenül hatottak. Bankok nyomottak voltak, míg bányarészek csendes forgalom mellett, amennyiben egyáltalában fordultak kötések elő, a gyöngülés felé hajlottak. Vasutak közül osztrák értékek és Meridional vasut megtarthaták árfolyamaikat, ellenben amerikaiak alig mutattak elváltást. Járadékok csöndesek; hajózási részvények ingadozó magatartást követtek. A tőzsdeidő második órájában a piac valamennyi értékeiben üzleti csönd állott be. A jelentés elküldésekor a Deutsche Bank részvényei megtarthaták tegnapi állapotukat, míg egyéb külföldi ércváltók majdnem forgalom nélkül maradtak. A piac összes értékei alig fordultak elő árfolyamjegyzések. Az Iron Mouter jelentése kedvezőtlen hatást gyakorolt annak ellentmondó híreire. Az utózőzsde meglehetősen szilárd volt. Déli vasuti részvények az Arbitrage részéről történt vásárlások következtében emelkedtek. Német járadék irányzata állandó. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata nem volt egységes. A forgalom szűk korlátok között mozgott, napi pénz 3 és fél, ultimópénz 4 és háromnegyed százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papír-járadék ————, 4 százalékos osztrák aranyjáradék ————, osztrák hitelrészvény 202.70, Déli vasut 29.40, orosz bankjegyek 215.30, 4 százalékos orosz kölcsön 140.40, Disconto Commandit 168.25, Dinamit-truszt 152.90, Harpeni 195.50, Unifikált török járadék 94.50, 4-2 százalékos ezüst-járadék ————.

4 százalékos Magyar koronajáradék ————, Gelsenkirchener Üzletellen. ————.

Frankfurt papírjáradék ————, járadék 97.—, 92.60, Osztrák magyar állam ————, Bust ————, 204.35, Bécs ————, 388.50, 3 százalékos ————, 96.55, Magyar bank ————, Elbavölgyi váltóár 813.—, bányarészvény ————.

Hamburg ezüstjáradék ————, 29.70, 4 százalékos ————, 139.20, Orosz aranyjáradék ————.

London, Páris, ————.

járadék 95.—, aranyjáradék ————, vény 1896.—, dék 101.90, 5 százalékos ————, 1890. ————, Kons. amor ————, Amort. rom ————, Orosz járadék ————, utalvány 19 ————, 444, 4 szá ————, lékos unifik ————, 165.25, Török ————, hitelintézet ————, gyar jelzál ————, Banque Ott ————, vasut ————, Keleti vasut ————, gépgyár 61 ————, Tula 43 ————, köszén ————.

Buz

Tiszavidék

"

fehőrmegye

"

pestvidék

"

"

bánsági

"

bácskai

"

"

Egy

Rozs

"

Árpa

"

Zab

Tengeri

Repos

Bu

Dunántul

Felsőmagyar

Nyitrai

Erdélyi

Bánsági

Pesti

Különböző

orményi

dunántul

szalonna

"

szilva kész

"

szilva kész

"

heremag

"

"

4 százalékos magyar aranyjárdék 92.70, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar államvasut 139.40, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járdék —, Alt. villamosági Edison 187.30, Gelsenkircheni 191.10, Laurakohó 218.70. — Üzletellen.

Frankfurt, (Zárlat.) julius 26. 4/2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.25, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.60, Osztrák hitelintézeti részvény 202.50, Osztrák-magyar államvasut 139.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 134. —, Villamos részvény 388.50, 3 százalékos magyar kölcsön 76. —, 4/2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 96.55, Magyar koronajárdék 92.25, Osztrák-magyar bank 128.80, Déli vasut részvény 29.40, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.96, Párisi váltóár 813.16, Union bank részvény —, Alpisi bányarészvény 286. — Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) julius 26. 4/2 százalékos ezüstjárdék 98. —, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 29.70, 4 százalékos Aranyjárdék 97. —, Osztrák hitelrészvény 203. —, Osztrák-magyar államvasut 139.20, Olasz járdék 102.90, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.60. Szilárd.

London, julius 26. Angol consol —, Páris, julius 26. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járdék 95.10, Osztr. aranyjárdék 97.30, Magyar aranyjárdék 92.55, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 479, 4 százalékos Olasz járdék 101.90, Déli vasut elsőbbségi kötv. 310. —, 5 százalékos marokkói járdék 517. —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 94.50, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 89.75, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. 90.15, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 87.25, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 492. —, 4 száz. Szerb járdék 1907. 444, 4 százalékos spanyol járdék 92.35, 4 százalékos unifikált török jár. 94.62, Török sorsjegy 165.25, Török dohányrészvény 444. —, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 466. —, Magyar Jelzálogbank 509. —, Banque de Paris 14.48, Banque Ottomane 684. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 155. — Meridionalvasut 664, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 619. —, Rio Tinto 20.41, Sucrierie d'Égypte —, Tula 434. —, Thomson Houston —, Urikányi köszén —, Chartered 32.75, De Beers 593.50, East

Rand 97.25, Jagersfontein 169.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 53. —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.56, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra 1/10, Csek Londonra 25.16, Magánkamatláb 3/10, Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, julius 26-án. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül) 135 fillér. Fialat közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 134—135 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 137—138 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1907. évi julius 25. napján volt készlet 38753 drb., 1907 julius hó 25-én felhajtott 109 darab, 1907 julius 25. napján elszállított 243 darab, 1907 julius 25. napjára maradt készletben 38619 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, julius 26. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 142 darab sertés, 48 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 651 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 794 darab sertés, 48 darab süldő, — darab malacz. Eladott 780 darab sertés, 41 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 13 darab sertés, 7 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 106—108 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig — fillér, ételsúlylevonással

— fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 132—138 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig 136—139 korona, ételsúlylevonással 138—140 fillérig, könnyű 220 kg-ig 134—136 korona ételsúlylevonással — fillérig. — Belföldi süldő 96.—100 korona. Horvát süldő 96.— korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 26. —

Bevezesek. A kereskedelemügyi miniszter dr. Wenzel Tibor végzett joghallgatót a vezetése alatt álló minisztérium személyzeti létszámába fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazóvá, Nyári György és Mázló József igazolványos altiszteket a vezetése alatt álló minisztériumhoz hivatalszolgákká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Szontagh Adolf bányafőorvost a zalatnai főbányahivatalhoz bányakerületi főorvossá, dr. Kádár Antal bányaműorvost pedig a nagybányai bányagazgatósághoz bányafőorvossá, Szauter István műegyetemi hallgatót az országos kataszteri felméréshez ideiglenes minőségű felmérési növendékké; az igazságügyminiszter dr. Vass Károly budapesti törvényszéki, dr. Fábján Béla budapesti büntető törvényszéki, dr. Lészai Árpád budapesti törvényszéki aljegyzőket, továbbá dr. Scholtz Géza, az igazságügyminisztériumban alkalmazott bírósági aljegyzőt, dr. Makay Dezső budapesti törvényszéki aljegyzőt, dr. Bernolák Nándort, az igazságügyminisztériumban alkalmazott bírósági aljegyzőt és Krausz Kálmán pestvidéki törvényszéki aljegyzőt jelenlegi alkalmazásuk helyén jegyzőkké, a vallás és közoktatásügyi miniszter kinevezte Ehenné Keményfi Katalin mezőberényi állami polgári leányiskolai segédtanítónő a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé, Wimmer Vincze és Wengriczy János stóoszi róm. kath. ifj. Záhorszky Lajos stóoszi ág. ev. elemi iskolai tanítókat a stóoszi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Burkár Pál hernádvecsei r. k. elemi iskolai tanítót a hernádvecsei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Csongor Dániel, Molnár Ferencz, Szentes János és Jenei Mihályt a debreczeni-tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Bogisich Mária okleveles kisdudóvónőt az újdávidházi állami kisdudóvóházhoz kisdudóvónővé, Hoffmann Hermin okleveles kisdudóvónőt a munkácsi I. számú állami kisdudóvóházhoz kisdudóvónővé; a marosvásárhelyi itélőtábla elnöke Kádbdeb Loránd végzett joghallgatót a marosvásárhelyi itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakor-

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: Úszavideki, fehérmegyei, pestvidéki, bányászati, békési, Egyéb gabonaneműk, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri magyar, Repce, Burgonya, Faj, Horomag.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Allamadósság közkölcsönöt, Zalonlevelek, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Különléte vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

nokká, Bodonyi Rezső végzett joghallgatót a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a kassai törvényszék elnöke Drevenka Márton kassai ítélőtáblai napidíjas kisegítő szolgát a hernádszadányi járásbíróhoz harmadosztályú hivataloszállású és a pécsi pénzügyigazgatóság a sósdi adóhivatali hivataloszállású állásra Szűcs József igazolványos altisztet nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gellért Márton erdőszentgyörgyi és Ercse Miklós magyarfűlöpösi állami iskolai tanítókat kölcsönösen, dr. Ósz Béla hevesvármegyei királyi tanfelügyelőségi tollnokot abaujtonvármegyei királyi tanfelügyelőséghez ebben a minőségben áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Weisz Jakab budapesti lakos családnévének „Salgó“-ra kért átváltoztatását megengedte.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. július 26-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt helyenkint fordult elő kisebb mennyiségű eső. A hőmérséklet többé-kevésbé csökkent; maximuma: Eszéken, meg Orsován 30 C°, minimuma: Arvaváralján 4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és sokhelyütt eső, esetleg zivatar várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

VIZÁLLÁS.

július 25. július 26. július 25. július 26.

Table with columns: m é t e r, m é t e r, listing various locations and their corresponding measurements for two consecutive days.

HÉVIZEN abszolút száraz szobák, elsőrangú teljes ellátással napi 9 és 12 koronáért. Kérdezősködések és rendelések a «Héviz»-Szanaórium és Gyógyuszállóhoz vagy az intézet főorvosához: **Dr. SCHULHOF VILMOS**-hoz intézendők. (Batoruban telefon 34. Keszthely — Héviz, Zalamegye.)

Bartos Fülöpné TAN- ES NEVELŐ-INTÉZETE I. felsőbb leányiskola, II. elemi iskola. Internátussal és félinternátussal. Államérvényes bizonyítványok. V. ker., Kálmán-utca 22. I. és II. emelet.

ÓVÁS! Több cég utánozza az általán 4 éve helybeli előkelő pénzintézet által készített új rendszerű **hutor-hitelesztályom** hirdetésait a n. e. közönség megtévesztésére. Nálam sem váltó, sem részvényjegyzés, sem más ismert szövetkezeti költségek nincsenek. Készpénzárban szállítok teljes lakberendezéseket 36 havi bank-törlesztésre 300 koronáig fizetendő havi 10 korona 700 8 87 1000 12 15 20 30 Előleg 5% Szállítás vidékre is. Szállítás vidékre is asztalos- és kárpitos- ipari áruk raktára Bpest, VII., Király-u. 13. (Gozsdu-palota II. és III. udvar.) Butoralbum árjegyzék: 60 fillér.

Legjobb poloskairtó szer a **Watterol** Egy üveg ára 70 fillér. Kapható kizárólagosan **WATTERICH A.** droguistánál Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám.

Legkitünőbb töltényhüvelyek. Eley Brothers Co. Ltd London -főle

GLORIA és SELECTA gyűjtésnek felülmulhatatlan. Az összes tölténygyártmányok között a legtübbször újratölthetők. **Ennél fogva a legjobb, a legolcsóbb angol hüvelyek** A Gloria-hüvelyek ára 12, 16 és 20 cal-ben 5.50 korona 100 darabonként. A Selecta-hüvelyk ára 12 és 16 cal-ben 6.50 korona — 100 darabonként. **A töltényhüvelyeket és töltényeket csakis készpénzért utánvét mellett szállítjuk.** **Aufrecht és Goldschmied** fegyverosztálya Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés Budapest és Wien.

valamint a magyar királyi államvasutak és az azon túl fekvő osztrák vasutak által megnevezett főállomással között.

Large table with multiple columns showing train schedules, departure times, and arrival times for various routes between Budapest and Vienna.

KÜLÖNFÉLÉK.

Százszor . . .

Százszor összeszidlak,
Százszor eltasztlak,
Százszor visszahivlak.

Százszor elfeledlek,
Százszor eltemetlek.
. . . Ah, csak én tudom, hogy
Mennyire szeretlek.

Geréb László.

(Borzalmas párbaj.) Egy angol folyóirat érdekes tanulmányt közöl a párbajról. Leírja ennek a középkori barbár szokásnak egész történetét és arra a következtetésre jut, hogy ámbár a párbajok sokat vesztek a régi kegyetlenségükből, még mindig fordulnak elő borzalmas páros viaskodások is. Így Henry Delagrave és Alphonse Rivière egy összeszólalkozásból kifolyólag olyan párbajt vívtak, amely pártját ritkítja.

Párison kívül, egy erdőszélen találkoztak a felek. Rivière segítje Savalle és Delagrave-é dr. Roquet volt. Ez utóbbi vezette a párbajt. Négy darab pilulát mutatott fel az ellenfeleknek:

— Uraim! Ezeknek a piluláknak egyikében kénsav van. Epen elegendő mennyiség ahhoz, hogy azt, aki eszik belőle, megölje. Savalle meg én egy pénzdarábot fogunk a levegőbe dobni és ez fogja megállapítani, hogy ki fogja az elő pilulát lenyelni. Ha ez nem hat, következik a másik ellenfél. Ha az első pilulának nem volna eredménye, egy a megmaradt két pilulát egyidőben fogják önök lenyelni.

Ezzel a levegőbe dobott egy aranyat.

— Irás! — kiáltott fel Savalle és miután megnézte a földre esett pénzdaráb felfelé fordult oldalát, folytatta:

— Fej! Delagrave önnek kell előbb választania a pilulák közül!

A megszólított elszántan odalépett a kis állványhoz, kiválasztott egy pilulát és lenyelte. Semmi hatás!

— Most már önön a sor Rivière! — szolt dr. Roquet.

Ez elmosolyodott, kezébe vett egy pilulát és jókedvűen megjegyezte:

— Egy előnye kétségtelenül lesz ennek a pilulának: nem keserű.

Ujból semmi hatás. Mindkét ellenfél mereven tekintett egymásra. Mintha azon gondolkoznának, hogy továbbra is koczkára tegyék-e életüket? De már felhangzott dr. Roquet szava:

— Ujból ön fog választani, Delagrave, míg a megmaradt pilulát Rivière fogja lenyelni.

Delagrave tétován tekintett körül. Nagy lelki harcot vívott önmagával. Melyiket válassza, melyiket? Mindkettő teljesen egyforma volt és hiába nézte őket éles pillantással, nem tudott különbséget felfedezni köztük. Egész testében megremegett. Rivière pedig éppen ilyen kétségbeesett tételődéssel állt mellette. Arcza halvány volt, ajkait összeszorította.

— Nos, uram? — kérdezte az orvos erélyes hangon.

Mindketten megrázkódtak, majd pedig Delagrave félrefordított fejét a pilulák felé nyult. Gépies mozdulattal emelte az egyiket szájához, miközben Rivière a másikat nyelte el. Egy pillanattal mindketten egymásra meredtek, azután hirtelen Rivière ingadozni kezdett, kiterjesztette karjait és holtan rogyott a földre.

Delagrave sem élte sokáig tul ezt a borzalmas párbajt. Buskomor lett és néhány hónap múltán elhunyt.

(A haj.) A haját két főrésze szokás osztani, egy élő részre, azaz gyökérre és egy élettelen részre, azaz a hajszálra.

A haj gyökere a hajtüszőbe van beágyazva. A hajtüsző nem egyéb, mint a fejbőrnek kis nyílása, melynek belső végét a fejbőr mélyében a hajszemölcs zárja el. A hajszemölcsben véredények vannak, melyek a haját táplálják. Ha a hajszemölcs elpusztul, akkor vége a hajnak.

Tehát az egész haj legfontosabb része a szemölcs.

A haj gyökere — ellentétben a kemény és rugalmas hajszállal — puha; végén van a hagyma, mely a hajszemölcsöt úgy körülveszi, mint az emlímbóbót a csecsemő szája; azért a hagyma kissé vastagabb, mint maga a hajszál, kihuzott hajon kis — sötétebb színű — gombocskákat látunk, ez a hagyma. A gyökérestől kihuzott haj más tárgyakhoz odatapad, mert puha, nedves a gyökere, ámde a hajszemölcsöt kitépni nem lehet, az bennmarad a tüsző fenekén és új haját hoz létre.

Ugy a hajgyökér, mint a hajszál három rétegből áll. Kívül van a héja, mely épp oly szarupikkelyekből áll, mint a bőrnek hámrétege; a héj

alatt van a kéreg, mely kemény sejtekből áll, legbelül pedig a bél vagy hajvelő fekszik, mely átlátszó, azért azt a benyomást teszi, mintha ott sem volna, hanem a helyén egy üres csatorna futna végig a hajszálban. A bél különben csak a gyökériben puha, a hajszálban száraz s a három réteg közt legfontosabb a kéreg, mert egyrészt az adja meg a hajnak a szilárdságot, rugalmasságot, másrészt sejtszöveti foglalat helyét a haj zsírja és festéke, mely utóbbtól a haj színe függ. A festék a vérből származik s minél nagyobb mennyiségben van jelen, annál sötétebb színű a haj. A haj és a fejbőr közt szerves összefüggés van s hogy a haj ápolásában nem annyira maga a haj, mint inkább a fejbőr a fontos.

(Utcasopró gyermekek.) Newyork városában megkísérlették, hogy a külvárosokban lakó szegényebb gyermekekkel sőpörtessék az utcákat. Az elmúlt héten tízezernél több gyermeket fogadtak fel erre a célra. Az utcasoprás mellett még arról is gondoskodtak, hogy a járó-kelők ne hajigáljanak el papírost és egyéb dolgokat. A közönség jól mulat az új renden és szívesen engedelmeskedik a gyerkőczök utasításainak.

(Óriási ágyu.) Még ezelőtt vagy husz évvel szinte csodaszámba ment az a tengeri ágyu, amely 12 méter hosszúságú és 600 métermázsá súlyú volt s még a legutóbbi időben is a legnagyobb volt az a Krupp-féle gyárban előállított cső, mely 40 centiméteres átmérőjű csőbőség mellett 14 méter hosszú és 1125 métermázsá nehézségű.

Most aztán ezt is meghaladta az az óriási ágyu, amelyvel nemrégiben tettek lövőkísérletet a new-yorki kikötő egyik erődjében. Ez a partvédő ágyu golyóit 30 kilométer távolságra szórja, csőve 16 méter hosszú, sulya 1300 métermázsá és csőbősége olyan nagy, hogy rajta egy jól megtermett ember kényelmesen keresztül bujhat, amint hogy az ágyu tisztításakor meg is teszik.

Az óriási ágyu kezeléséhez husz tízre van szükség. Egy-egy lövése négyezer koronánál többbe kerül; mikor az első lövési próbát tartották vele, nem a teljes töltést használták s mégis 550 font, a második lövésnél pedig 640 font füstnélküli lőpor kellett bele.

Az ára is természetesen megfelelő nagy ennek az ágyunak, ugyanis teljes felszerelésével együtt két és fél millió koronánál többbe került.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

37

A negyedik évfordulón midőn ismét kitörőben volt egy pánik, de mely még súlyosabb kimenetelűnek ígérkezett a mindezeideigénél, vad gesztusokkal vonakodott kérésemnek eleget tenni és azt mondta nekem, hogy nem hagyja abba a megkezdett munkát, még ha a Randolph és Randolph-czég is arra volna kárhoztatva, hogy ebben a harcban és krachban elpusztuljon.

A tőzsdén nyílt titok volt, hogy én voltam az egyetlen, aki valamit keresztlivihetett nála, ha teljesen önkívületben volt.

Amint az előcsarnokban elfogtam és beszéltem veie, mindnyájuk szeme kettős érdeklődéssel csüngött rajtunk. Mikor heves taglejtésből és hangos beszédéből nyilvánvalóvá lett a szándéka, amit nem is titkolt — mert az ivás és szellemi szenvedés kiméltelen gonosz hangulatba hozták — és tudva lett, hogy nem tudok én sem elérni semmit, az emberek mint az örültek toltak az egyes értékoszlopokhoz, hogy még ő előtte leszorítsák az árfolyamokat. Hirtelen — már kétségbeesetten elfordultam tőle — egy gondolat támadt bennem.

A helyzet reménytelen volt és nekem örültél volt dolgom, így tehát önmagamot biztatam, hogy jogosan cselekedem, midőn ezt az utolsó kísérletet megpróbálom. Ismét hozzárohantam:

— Isten veled Bob — sugtam a fülébe — élj boldogan! Tíz percz múlva hírül hozzák majd néked, hogy Randolph Jim elmetszette a torkát.

Visszatántorodott, mintha kést döftek volna mellébe, a homlokára ütött oly nagyon, hogy hangosan csattant és vad, barna szemében beteges, félték pillantás villant meg.

— Megállj Jim, az Isten szerelmére, csak ezt ne mondd. A mérték nálam betelt. Ne mondd, hogy ez a bűn az én lelkiismeretem terheli.

Aztán egy pillanattal elgondolkozott.

— Nem tudom, Jim, hogy valóban ez lenne a szándékod, de a világ minden kincseért sem merem ezt megkoczkáztatni — még a boszum kitöltéséért sem. Várj itt, Jim.

Ügynökei után kiáltozott, és a csarnok több részéből rohantak azok feléje. Azután egész csoportban ismét beküldte őket, míg ő maga az amalgam réz-részvények osztályához rohant.

A nap meg volt mentve.

Mindjárt azután ismét kijött hozzám.

— Jim, beszédem van veled. Jőjj az irodába. Ott megérkezve, megfordította a kulcsot a zárban és szembe állt velem. Nagy szemével az enyémbe mélyedt. Mikor iskoláskorunkban barna mélységükbe tekintettem, mindig úgy képzeltem, hogy hősök és hősnők boldogan végződő történeteit látom bennük, mint ahogy gyermekéveimben a karácsonytűz lángjában elvarázsolt lényeket véltem megpillantani. De nem vig teremtések voltak azok, akik azon a napon Bob mély szemében ültek.

— Jim, te iszonyatosan rám ijesztettél! — mondá megtört hangon. — Ne tedd ezt soha többé. Nagyon kevés maradt a számomra, amiért érdemes nékem élni. Mindenesetre szeretem anyámat, testvéreimet, Fredet. De irántad olyan szeretetet érzek, mely közel áll ahhoz a szeretethez, amelyvel Beulah iránt viseltemnek, ha meg volna engedve, hogy az enyémnek mondhasam egészen. Az a gondolat Jim, hogy a te és hozzátartozóid életét szétromboltam, megadta volna a végső kegyelemdőfést. Életem váriságos pokol. Beulah csak örökös átok rám nézve, egy szellem, aki szívem-lelkem betölti — az egyik pillanatban vak düh fog azért az igazságtalanságért, amelyet rajta elkövettek és amelyért még mindig nem vettem elégtételt. A másik pillanatban pedig hideg zuhanyként száguld végig rajtam — mért késedelmezem? Ha

ő nem lenne a közelemben, idővel talán elfelednék lassan mindent. — Talán valami tervet eszelnék ki, hogy szegény ördögöknek, akiknek az élet nélkülözése elviselhetetlen teher — segítségére legyek. Azon milliókból, melyeket a pokol főknájából szereztem, már lehetne elkezdni valamit — ami legalább a lelkem nyugalmát szerezne meg. De az lehetetlen, mivel Beulah minden pillanatban ott áll előttem élve és az agyamban a pokoli gépezet örökösén ezt a dallamot dudolja:

Boszuld meg az atyját, őt és önmagadat!

Ez lehetetlen, hogy ezzel felhagjak Jim. Boszu kell nekem. Meg kell fékezniem és feltartóztatnom ezt a gépezetet, mely minden évben több és több amerikai szívet zuz össze és tép szét, mint akármilyen más nyuzók együtt véve.

Minden elhalasztott nappal sokkal vadabb, fékezhetlenebb lesz bennem a kívánság a boszu után. Jim, ne hidd, hogy én nem tudom, miszerint a szó szoros értelmében ördög lett belőlem. Az utóbbi időben, ha a tükörbe pillantottam, elfogott a borzalom. És ha arra gondolok, hogy mi voltam, amidőn atyád bennünket az irodájában alkalmazott és ebbe a kemény, lelket érzéketlenítő üzletbe bevezetett, és hogy mivé lettem, akkor a megörülés ellen csak a rumban találok menekülést. Hogy ez mit jelent, hogy el kell mindezeket mondanom miután egy Brownley egész büszkeségével kezdtem — ezt elgondolhatod; de ez így van Jim.

Multkor este hazamentem, a lelkem didergett, a régi dolgokra gondoltam, a fejem pedig égett, izzott a megívott rumtól. Felkeltetem Beulahat és elővettem a revolvert. De mikor azt mondtam neki:

Bob Beulahat és magát is meg akarja ölni, ugyanolyan édes gyermekes nevetésben tört ki, mint mindig, kezével tapsolt és így szolt:

— Bob nagyon jó — játszik mindig Beulahval!

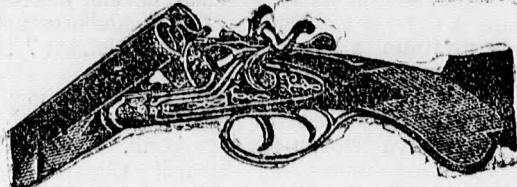
(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK
Szombaton, 1907. július 27-én.

Nemzeti Színház Zárva	Magyar Színház Zárva.
M. kir. Operaház Zárva	Urania Színház Zárva
Vígyszínház Zárva.	Városligeti Nyári Színház. A bus özvegy, Paradisiikus boházat 8 felvonásban írta: Feld Mátyás. Zenéjét: Faragó Jenő vöröszövegére szerzte: Bara László. Széphogyi Róza Láng Etel Dosztalók Dandiló. Foronczy K. Vig Mica Turcsányi O. Lelár Ferenc Virág Jenő Pisztoly Balambér Bihari Béla Egy Urfességes nő Dobsa M. Szép Tóni Vándori E. Pinka Dani Szabó Lajos Kezdete fél 8 órakor
Népszínház Zárva	Királyszínház Zárva
Főv. Nyári Színház A vígadó özvegy. Paradisiikus operett 8 felv. Kezdete fél 8 órakor	Apollo színház Telefon 68-89. Rabszolgaság kora Amerikában. Onagysága nevenapja. Morész tojásgyűjtők. Nagy tengerészeti gyakorlat Portsmouthban A Zambesi folyó és Victoria vízesés Dél-Afrikában. Kezdete 8 órakor
Műsor. Vasárnap d. u. Az árendás zsidó, este A vígadó özvegy.	

CHICAGO
mozgófénykép színház
VII., ker. István-ut 39. sz. (Aróna-ut mellett)
MEGNYILT.
Bemutatóra kerül a világ összes szenzációja.
Legtökéletesebb képek.

Vadászok figyelmébe!
- Tulhalmozó raktár miatt 20% engedmény -

1 kétesövű lancaster fegyvert azelőtt 40 K, most 33 K
1 kétesövű lancattos, kakas között kulccsal, azelőtt 50 K, most 40 K
1 kétesövű lancattos, kakas között kulccsal, ezüst betéttel, kis alsó kulccsal, levehető előgygyal azelőtt 70 K, most 60 K
1 buldugg revolver azelőtt 7 K, most 6 K
Szállítások csakis utánvétellel kapható.

Földesi L. Budapest, Rákóczi-ut 6. sz.

Nyugdíjasok és állami tisztviselők Pénzkölesönt
legszilárdabb alapon, rövid idő alatt minden előleges költségek nélkül kaphatnak, állami, megyei, városi tisztviselők és bármely állásban volt nyugdíjasok 5-40 évig terjedő időre.
FISCHER SÁNDOR
bankbizományos
Budapest, VII., ker. Rákóczi-ut 80 szám.

Veszek zálogcédulákat

előzlogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Stiriai Tobelbad
gyógyítóintézet
GRACZ mellett.
Szezon: május-októbr.
330 méter a tenger színe fölött:
Két vasúti állomás.
Grácztól kocsin egy óra posta- és táviróállomás.
Régóta ismert vastartalmu hőforrás. Acélforrás temp. 30° C. (25° R.) — 25° C. (20° R.) Nyhő gőhajlat erős erdei levegővel, kiterjedt fenyőerdők. A kúra ajánlata: Idegbajok: neurasténia, idegyöngeség, hátgerincz-bajok, hisztéria, görcsök, neuralgia stb. Nőbajok: vérszegénység, bél-, hólyaghurut stb. Nagyon ajánlatos labadozóknak és gyöngye gyermekeknek. Gyógyító eszközök: gyógyító-, külön- és uszómédenecze, kádfürdő és forrásvíz, fenyő- és villamos fürdő, masszázs, hydropatikus kúrák, napfürdők stb. Olcsó lakások, egyes szobák, valamint villák, fürdőszalon, nagyon jó vendéglő, kitűnő fürdőzene. Kimerítő prospektust ingyen és bérmentve küld a fürdőgondnokság.
Med. Univ.
Dr. Alexander Blumauer, tulajdonos.

Radial Elixir
gyógyfűlikör.
Gyártja: Alföldi Cognacgyár Kecskemét.

Mindenütt kapható.

Kinevetek mindenkit

- aki az arc- és testápoláshoz nem használja a -
Rogátsy-féle magyar PIPERE BORAXOT,
mert egy kevés a mosdó vagy fürdő vízbe hintve

Ráncot, barázdát, májtoltot, mitesszert, pörse-
nést, kiütést, szeplőt,
bőrhámlást stb. az arc-
rőt eltávolít.
Üde, bájos, ifju,
hamvas, tiszta
stb. arczsinat köl-
csönöz
Test és lábizzadást,
szemgyuladást, sebo-
sedést stb. rögtön gyó-
gyít. Fog és szája-
lásnál a fogat fehériti,
a szájbűzt eltávolítja.

Gyermekápolásnál elő-
segíti a vérkeringést,
edzi a testet és elmu-
lasztja a kípálást. Nyar-
alásnál fertőtleníti
és puhítja a talajvizet
Fehérnemű mosásnál
vakító fehérséget ad.
Vasalásnál simítja és
fényesíti a fehé-
neműt.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér.
Próbadoz 15 fillér. 10 nagy doboz rendelésnél bérmentve
Pipereborax krém 1K. Pipere borax szappan 80 fill.
Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és fűszer-
üzletben. — Készíti:

Rogátsy Kálmán
drogeriája,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. szám.
Csak Rogátsy névvel valódi!

Előre haladt idény folytán
folyó hó 21-től 31-ig
15000 mtr legújabb divatu delainek mtr.-kint 32 kr.
16000 " szintartó zeffrek " 34 "
18000 " " batistok " 42 "
500 darab himzet bluz darabja 1 forint 55 krajczár.
Mosó és szövét maradekok igen jutányos árban kaphatók
ROSENBERG ÉS QUITT
női divat vászon- és szőnyeg-áruházában
BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. sz.
Alapított 1895. Telefon 528.

WEIGL-FÉLE
KIRÁLY GYÖNGYE
kapható minden elsőrangú kávéházban és káczinóban.
WEIGL JÖZSEF
bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Endre.
Iroda és vezérképviselőség: KALLAI JENŐ
Budapest, Dávid-utca 1. sz.

SCHMIDT M
szilgyártó, nyeres és bőrdobos
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányu kocsizó- és
lovagló - szerszámjait. Mindennemű
utazó és közli bőrdobos, pénz, szivar,
cigaretta stb. tárcsáit. — Árjegyzék bér-
mentve.

Zongorák és PIANINOK
a világ első gyáraiból, va-
lamint saját közkedvelt
gyártmányok, legszilárdab-
ban vásárolhatók és bérlet-
hetők
Keresztély
hirnevés
zongoratermésben
Budapest, Váci-körut 21. sz.

ŐS-BUDAVARA
Friedmann Adolf igazgató.
Ma szombaton, július 27-én,
nagy tréfás est és souvenir.
A nagy variété színpadon fellépnek
JOHNSON és DEAN
Berthy de l' Hespel, Burton és Mays.
The Cubaus, Mss. Roberty
Paul Sándor, four Harwey's
és a többi szenzációs attrakció.
PARISIANA.
Henry Lavedan szenzációs műve AZ AGY. Moulin Rouge.
Uj Monte Carlo. Párisi hypodrom. Kinematograf stb.
MESÉS TŰZIJÁTÉK.
Belépődíj 1 korona. Kedvezményes jegyek a lézsedékben kaphatók.

Cirkusz Beketow
Városliget.
Ma szombaton, július 29-én este 8 órakor
XIV-ik HIGH LIFE ESTÉLY,
Miss Heliot 9 órási oroszlánáival. Még csak
néhány napig Mr. Renarde elgázolása auto-
mobillal és a szent csunguzok.

Erdélyi minta-vendéglő
Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
Egész éjjel nyitva! — Minden időben triss meleg étel.
— Női kiszolgálás! — Kellemes szeparék! — Az éjjeli
világ találkozó helye!

ZEPHIR BLOUSE
2-350 és 4.- frtért mér-
ték után is megrendelhető
Redlich J. Lipót
uri és női-divat áruházában
VI., Andrássy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre
bérmentve küldök.

Szombat
King' vadászöltöny K.32
legnagyobb
Hi-
Képzésért
EHRE
Budape
Képe
GUMM
Fentes
Kérje
KEL
1907. IV.

Burberry

világhírű angol vízmentes, könnyű és porózus szövetből készült

Burberry vadászöltöny „King” minden színben **K 48.—**

Burberry vadász-köppeny **K 50.—**

Burberry Hubertus vadász-sportkabát **K 48.—**

Loden vadászöltönyök nagy választékban **K 32.—** től felfelé csakis

KOCH TESTVÉREK

Budapest **26.** legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza Károly-körút

MAGYARHON ELŐRŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János

Szegeden Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, főtárlatja cementórák ingáóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képea árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöztetnek.

A legújabb hajtűk és hajszűrtővasak.

MÜLLER J. L.-féle Brise de Violette

Legkedveltebb ibolya illat

Frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége tartóssága és finomsága négyévi felállással hatatlan ezen időn át és kellemes illata alatt.

Ovegele **1.50.** **2.50** és **4.50** forint.

MÜLLER J. L. CS. ÉS KIR. ÜDÖ. SZÁLLÍTÓ

Utazás- és pipere szappangyárosok, Budapest, Gyár 1. Koronaherceg-utca 2. Rottenbiller-utca 8.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben nagy választék.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben be szerkezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezek pénzszekrényárainak és trezoráiknál ézetelnek magyarországi vezérképviseleténél

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 4.

Képviselek minden városban keresztetnek. ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN. Régi szerkezetűket cserélőpen átveszünk.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

BUTOR

késszépért vagy részletfizetésre legintányosabb áron

EHRENTREU és FUCHS testvéreknél

Budapest, VI., Teréz-körút 3F. sz. Telefon 88-59.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Specialista

Sérvben szenvedők!

A cs. es. kir. szab. Keleti-féle sérvtű, pneumatikus gummi-pelottával, a legújabb gőz- és levegő-erővel a legnagyobb könnyűséggel is visszatartja. Ár: Egyoldala — K 12 Kétoldala — K 24

25 év óta fennálló le- egyeneszteli (orthopædia) műntésében egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a leg- tökéletesebb technikai ki- vitelben készülnek:

Műlábak és műkezek, mű- fűzők és egyenesztők. Járó és támgépek, haskötők

HAZAI IPARI

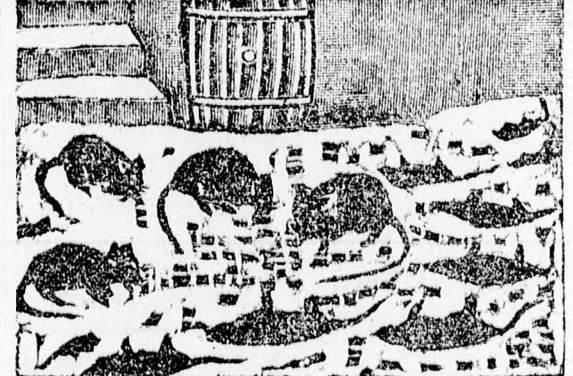
GUMMI gőrszerharisnyák stb.

Fontos hölgyeknek: Női kiszolgálás. Kérje ingyen és bérmentve személtől több ábrával illatolt képes árjegyzékemet.

orvossebészeti műszergyáros, **KELETI J.** IV., Koronaherceg-utca 17a. BUDAPEST, Telefon 86-80. Gyár: IV., Koronaherceg-utca 18. Alapítva 1878.

„VULKÁN”

biztos hatású, méregmentes patkány- és egérintő-koczkák.

„Vulkán-koczkák” ezen kártékony állatok- nak kedvező cledete, amelyet azok falánkul fogyasztanak el, gyakorlatilag számta- lanszor kipróbált és mindig fényesen bevált irtószér.

„Vulkán-koczkák” pusztító hatása bámu- latosan gyors úgy, hogy az eredmény már 24 óra után tapasztalható.

„Vulkán-koczkák” szilárd anyagból áll, miért is az bárki által könnyen kezelhető, illetve felszórható.

„Vulkán-koczkák” kapható egy és három koronás dobozokban, silóba 6 kor. arban, használati utasítással ellátva, ismételtadók megtéleltő árengedményben részesülnek. A „Vulkán-koczkák” főtárlatja és fétárlásítója:

REINER GÉZA

Budapest, VI., Eötvös-utca 8. szám. Telefon 86-80.

Ugyszintén elvállaltatik patkányok és egerek teljes ki- irtása. — Vidéken is olcsón, szavatossággal.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajóutak Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társá- ság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-tól fogva minden vasár- és ünnepnapon rend- kívül olcsó és kényelmes kirándulási hajóutakat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

	órakor	órakor
Indulás Bpest	Petőfi-térről 8:00 d. e.	és 2:30 d. u.
" "	Batthyány-térről 8:05 " "	2:35 " "
" "	Obudáról 8:20 " "	2:50 " "
Erkezés Vácra	10:00 " "	4:30 " "
" Nagymarosra	11:00 " "	5:30 " "
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 " "	8:00 este
" Vácra	12:15 délelőn	8:45 " "
Erkezés Budapest Obudára	1:10 d. u.	9:40 " "
" Bpest Batthyány-térre	1:25 " "	9:55 " "
" Petőfi-térre	1:30 " "	10:00 " "

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjű a kö- vetkezők:

Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér. Budapestről N.-Marosra v. megfordítva I. hely: 100 fillér. II. hely: 70 fillér. Vácra N.-Marosra vagy megfordítva I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az első osztályon féláron; a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazol- vány alapján az első osztályon második osztályú jegy- gyel utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényel- mére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adat- nak ki és pedig:

Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér. Vácra Nagymarosra és vissza I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelem- mel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közön- ség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargözös közlekedik, melynek álló- mása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye fe- lett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

Budapest, 1907. július hó. A forgalmi igazgatóság

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peitit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peitit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengefehetségű

gyermkek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-ut 29. sz. 26431

Polgári iskolai

iskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel elő, készít „Tanár” Budapest Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Gyermekek

gondozásra elfogad fiatal özvegy, kinek saját gyermeke is van. Ajánlatok „Anyai gondozás” jelíggel a kiadóba kértnek. 5406.

Férfiak!

Feltétlen gyógyhatást nyújt a párisi világhírlíttatón nagy aranyéremmel kitüntetett Dr. Borsodi-féle szabadalmazott villamos szerkezet. Elegendő a szerkezetet a testen hordani, a hátas elmaradhatatlan. Kívánatra használati utasítás 60 fillér bélyeg beküldése ellenében. Központi szétküldési telep: Berger és Társai Dohány-utca 39. 26702

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letéveséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkinti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. A bannulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damjanich-utca 29. II. emelet 10.

Fehérvarráshoz

ügyes gép és kéz várrónók valamint tanulóleányok felvétetnek és állandóan foglalkoztatnak. Czim: Akácfa utca 50. félemelet ajtó 4.

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel elő, készít „Tanár” Budapest Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Veszek zálogcédulákat,

elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Egy hálószoba

butor, világos angol stíli, keveset használt, majdnem új, nagyon olcsón eladó, VI., Bajnok-utca 2/b, II. em. 1.

Pénzkölcsönt

Kiesszközlünk öt évtől 80 évig kőztiszviselőknék, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesről. Továbbá kiesszközlünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyéneknek 1-2 kezesel. Értékpapírok, sorajegyek, vidéki bankok részvényeire az érték 90%-ig folyósítástunk kölcsönök. Ezzel felvilágosítást levélleg válaszolunk ellenében díjtalanul nyújtunk Garó Testvérek, Iórványzárólag bejegyzett hitelvétele, Budapest, Koröpesi-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérről kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre nézve tájékoztató foglaltatik. 26122

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérrét. 25721szó.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben **Kossa-Magyar Géza**. Telefon 67-47. 26703

Házvezetőnek

ajánlkozik középkori intelligens úri asszony gazdálkodó özvegye, aki a háztartás minden ágában kitűnően járta. Anyátlan gyermeknek valóságos édesanyja lenne. Ajánlatot Budapest, VII., Arénaut 9. I. 5. szám alá kér.

Legszébb

és legfrisebb virágok és disznóvénnyek a legnagyobb választékban, a legelegánsabb, lakodalmi, névnapiszipadai csokrok, a legimpozánsabb babér-pálma-és virágkoszorúk, valamint virágkosarak, asztal, és egyéb virágdiszkek. Legutámvosabban Gold erger Ernestin Nagymező-utca 58. kaphatók

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irtá Zilahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részszel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A befőttekről. Gyümölcs, fűszelék és saláta épen való eltartása. A legújabb tapasztalatok után irtá Zilahy Agnes. Ára kötve 1.20 kor.

Singer és Wolfner

kiadása Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is.

Pénzkölcsön

házkra, telkekre, földirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhi tel katonatisztek, hivatalnokok kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetit 500 **Kreditor bankiroda** Budapest, VII., Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket förtészésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

Öszibarackot

legszebb duráncit 4 koronáért, zamatos finom kőrtét 3 koronáért, nemesfaj almát és szilvát 2 koronáért szállit 5 kilós postakosaraként **Rottman és Keller** szállítótelepe és kertészete Kiskunhalas.

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-ut. 43. Király-utcal sarkházban. 970

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényseritő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sarkokpincze. 26616

Felhívás

Breuer Vilmos ur, Bsz-Györgyi lakos ezennel felhívatik, hogy a „Mayer” gépgyár vas és fémöntőde részvénytársaságunk általa jegyzett 2 drb. részvényére hátralékos 70%-éket és ennek 1902 április 23-tól folyó 5% késedelmi kamatait pénztárunknál befizesse, mert ellenkező esetben alapszabályaink 9 §-a értelmében jelen hirdetmény háromszori közétételétől számított 30 nap után társasági jogait és a már feltesített belizetéseit elveszti és az érvénytelenekké vált cizmetek helyébe új részvények fognak kibocsáttatni. Kelt Szombathely, 1907. évi július hó. A „Mayer” gépgyár vas-és fémöntőde részvénytársaság igazgatósága.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat

és legelősebb berendezéseket (gyárakat és tizleteket is) veszek és eladok. **Nagy Zsigmond** VI., Lázár-utca 3. (a Váci-kört mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, úri szoba és szalonbutorokban. Rózhálószobák, börgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzsillárookban gáz, villamos stb.-hez. 26597

Zöldseggféléket,

tőköt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, ugorkát, postakosaraként, vegyesen 2 koronáért szállit **Szabó** konvhakertészete Csongrádról XII. 5361

Rétes-alma,

csemege-körte, ringló-szilva, új paradicsom, töltethető zöld paprika, zöld tejes kukorica, görög, turkesztán és ananász dinya. Postakosaraként 1 frt 20 krért szállitja **Szabó XII.** gyömolcs kivitele Csongrádon.

Zálogcédulákat,

brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többet fizetek, mint ujonnan kerültek. **SCHILLER** ISIDOR, Sipatca 8. 26316

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészit **Kerekes, Almássy** tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Egy

szoba butor elutazás miatt azonnal eladó, Izabella-utca 8. II. 24.

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobban ajánlható **Barabás Lajos** kölcsönkivitel cég Budapeston Rottenhler-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetit tisztviselői személyi és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak: előlegeket értékpapirokra, betéblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá úri szoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 **Eszinözy-utca sark.**

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!! **Kitűnő szabás!** Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. **Zellszka János** angol úri szabóterme BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Állandó választék a legújvatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

Gőzcséplőgépek

loko mobilok, szalmakazalók, benzínmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részlittizetésre kaphatók. Cserelitetek költetnek. **Selfried Hugó**, Budapest, Kalona József-utca 17. szám. 25983

Kajszinbarack

nagy ananászfajok, befőzésre vagy lekvárnak 3/20, zöldringló 3.—, spanyolmeggy nagyszemű, ananászfaju 3/80, cseresznye nagyszemű, ropogós, fekete 4.—, cseresznye nagyszemű, piros vagy fehérr 3/50, nagyszemű, pöszmete 2.—, szép ribizli 2/60, zöidő 2/60, rétesalmát 3/50 koronáért ötkilós postakosaraként, cukordínye. ananászfaj 2/40, prescotucukordínye 2.— koronáért kilónként szállit utánvétellel **Zeller Borbála**, Törökbálinton, Pest-megye. 26728

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint legszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részlittizetésre kaphatók **Basch Soma** butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-ut. 50. sz. (Király-utca sark)

Stenográfia.

Díjtalan gépirásoktatás az összes írógepekben. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Minden hónapban új tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsírótanároktól vezetett Stenográfia Országos **Gabelberger** magyar, német gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairás tanfolyamok. Kereskedelmi szaktantárgyak kereskedelmi akadémiái rendes tanárok vezetése alatt. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Az intézet helyiségei VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. alatt vannak és össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.

Bőrszékkipar

bőrszittolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legelősebb bőrbutorok és állványok.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállitás! **IV., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21.,** kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77. **Fióküzlet nincsen.** 26618

Borbély- és fodrászsegéd

elsőrendű erő, egy előkelő fodrász-üzletben azonnali alkalmazást keres (csak fix fizetéssel). Czim: Pánya Mihály, Róza-utca 24. sz. I. emelet 16.

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, hátra minden megérítetés nélkül és önkéntesen az **angol és francia nyelvvel** alaposan megismeri. Előfizetés az meggyőzően két minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadóhivatal. Budapest, **Andrássy-ut 97. szám.**

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, úri-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegetek veszünk és eladunk. **GROSZ SÁNDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezölött Gyár-utca 2. **Az orsz. zeneakadémiaival szembe.** TELEFON 14-09

ANYÁK TANÁCSADÓJA

és utmutatója gyermekek ápolásánál **Irtá Braidwood Murray P.** — Fordította az angol eredeti után az **dr. Eröss Gyu!a** Ára cásnos egész vászonkötésben 2 korona. Kapható az Athenaeum r-társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII. kor., Rákóczi-ut 54., valamint minden huzal könyvkereskedésben.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott „GLOBUS” műintézet és hírlapkiadóvállalat részvénytársaság kőrtörőszékeiben. Budapest, Aradi-utca 8. száma.